

జాగృతి

కలి 5124 - శ్రీ శుభకృత్ పుష్ప బహుళ నవమి
16-22 జనవరి 2023

వెల: ₹15/-

ఆగ్రహించిన హిందువు

ఇంతకాలం సహనంగా ఉన్న హిందువులు
హఠాత్తుగా తిరగబడేసరికి కొందరికి మతిపోయింది

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్‌ను మీ మొబైల్‌తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/S18970> అని బ్రౌజర్‌లో టైప్ చేయండి.

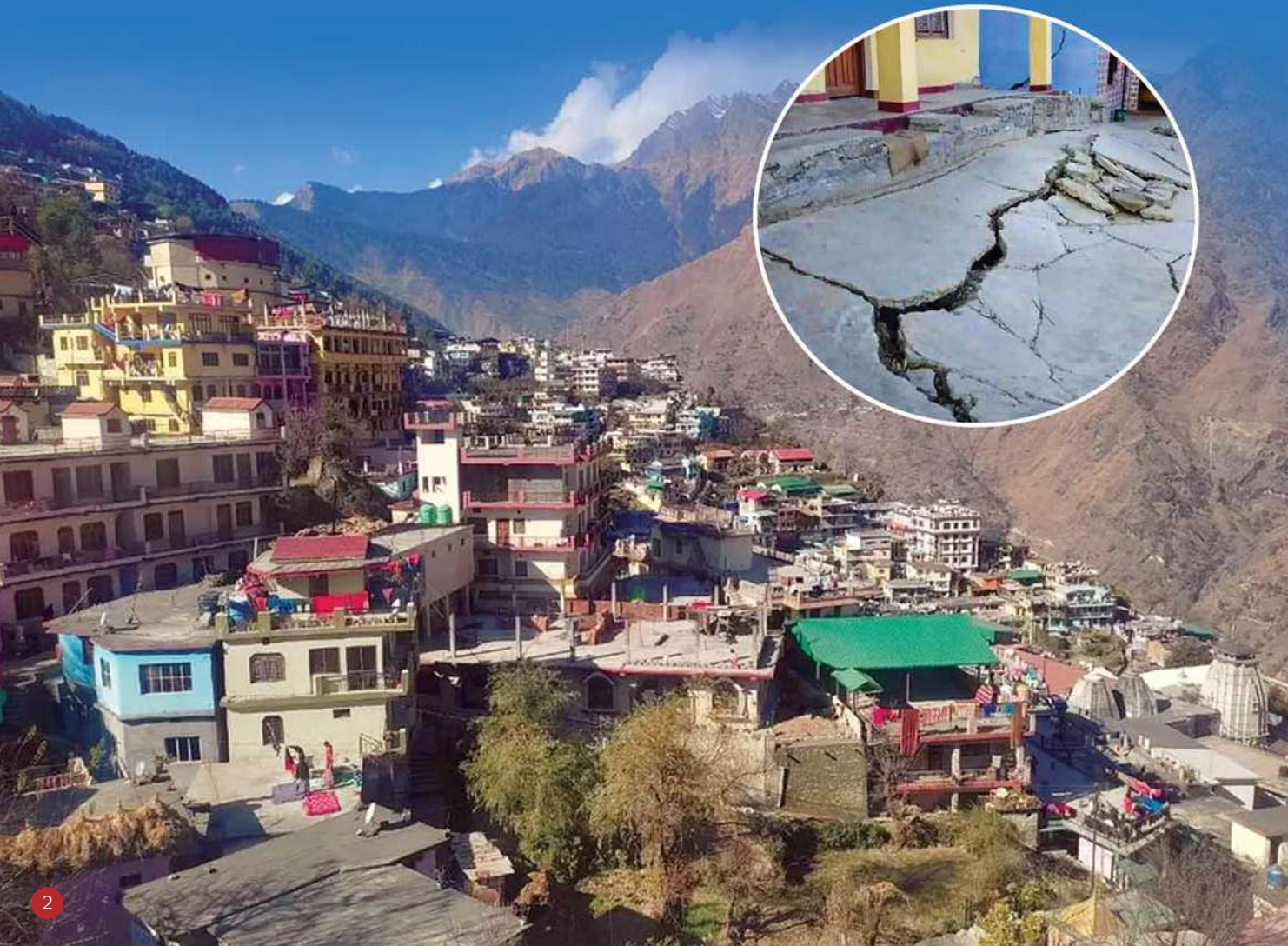
75 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

జోషీమర్ లేదా జ్యోతిర్మఠ్. దీనినే ఉత్తర మన్య మఠం అని కూడా పిలుచుకుంటారు. ఉత్తరాఖండ్ లోని చమోలి జిల్లాలో ఉంది. ఇది క్రీస్తుశకం ఎనిమిదో శతాబ్దంలో శంకర భగవత్పాదులు స్థాపించిన మఠాలలో ఒకటి. బద్రినాథుడికి ఇది శీతాకాల విడిది కూడా. ఆ కాలంలో అక్కడి నుంచి స్వామివారిని ఇక్కడి వాసుదేవ మందిరానికి చేరుస్తారు. అధ్యాత్మికంగా ఈ ప్రదేశానికి ఎంత ఖ్యాతి ఉన్నదో చెప్పడానికి ఈ మాటలు చాలు. అలాగే ఉత్తరాఖండ్ లో ఉన్న ఎన్నో అందమైన ప్రదేశాలలో దీనికి ప్రముఖ స్థానం ఇస్తారు. ఇంకా ఇక్కడ నరసింహ దేవాలయం, కల్పవృక్షం కూడా ఎంతో ఖ్యాతి గాంచాయి. ఈ వృక్షానికి 1200 ఏళ్లని సమ్ముతారు. బద్రినాథ్ వెళ్లడానికి ప్రముఖ సిక్కు క్షేత్రం హేమకుండ్ ఈ దారి నుంచే వెళ్లాలి. హృషీకే - బద్రినాథ్ జాతీయరహదారిలో ఈ ఊరు ఉంది. మంచు పర్వతాల అందాలతో పాటు, లోయలు, ప్రవాహాలు కూడా అలరారిస్తూ ఉంటాయి. ఇది దేశ రక్షణకు సంబంధించి చాలా వ్యూహాత్మక ప్రదేశం కూడా. కానీ ఇది కుంగిపోవడం మొదలయింది.

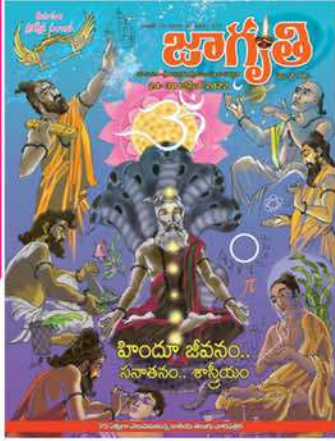
ఈ కుంగుబాటును కొన్ని దశాబ్దాల నుంచి ఊహిస్తున్నారు. కానీ ఈ జనవరి 2 వేకువన అది మరింత సమీపించింది. ఒక పెద్ద శబ్దం వచ్చి చాలా ఇళ్లకు బీటలు పడినాయి. రోడ్లు కుంగిపోయాయి. దాదాపు 670 ఇళ్లకు తీవ్ర నష్టం జరిగింది. ఇక్కడ చిన్నా పెద్దా దాదాపు 4500 కట్టడాలు ఉన్నాయి. జనాభా 25,000. ఇక్కడ నుంచి హుటాహుటిన కుటుంబాలను తరలిస్తున్నారు. 1975లోనే జోషీమర్ కు పొంచి ఉన్న ప్రమాదం గురించి అధ్యయనాలు జరిగాయి. అది నిజమని తేలింది. అక్కడ భారీ నిర్మాణాలను నిషేధించారు. అది పట్టణంగా మార్చడానికి కూడా సరైనది కాదని చెప్పారు. ఈ పట్టణం చుట్టు పక్కల నిర్మిస్తున్న జల విద్యుత్ ప్రాజెక్టులు కూడా ఈ పరిస్థితిని వేగవంతం చేయన్న అంచనా ఉంది. ఇక్కడ నిర్మించుకున్న ఇళ్ల మీద మొదట చిన్న చిన్న పగుళ్లే కనిపిస్తున్నాయి. కానీ ప్రతిరోజు అవి పెద్దవవుతున్నాయి. అసలు ఈ పట్టణమే ఒక కొండవాలు మీద ఉంటుంది. అలాగే దీనికి భూకంపం బెడద కూడా ఉంది.

ఇక్కడి భూమి కుంగిపోవడానికి అనేక కారణాలు చెబుతున్నారు. భూగర్భ జలాలను అధికంగా తోడడం కూడా వాటిలో ఒకటని తేలింది. ప్రస్తుతం నిపుణులు చెబుతున్నదేమిటీ అంటే, ప్రపంచంలోనే ఇంత వేగంగా కుంగిపోతున్న మరొక పట్టణం ఏదీ లేదు.

కుంగిపోతున్న జోషీమర్

ఆసక్తి కలిగించే విశ్లేషణలు.. జాగృతపరిచే కథనాలు..
 చైతన్యం నింపే వార్తనాలు.. స్ఫూర్తిని నింపే రచనలతో
 ఇప్పుడు జాగృతి వారపత్రిక మరింత కొత్తగా మీ ముందుకు వస్తున్నది.

రండి..
 జాతీయభావాల వేదిక
 జాగృతి చందాదారులుగా
 చేరుదాం.. చేర్చుద్దాం!

ఏప్రిల్ 1, 2023 తేదీ నుండి జాగృతి వార్షిక,
 5 సంవత్సరాల చందా పెరగనున్నది. ఆ లోగా
 చందా కట్టేవారికి పాత ధరలే వర్తిస్తాయి
 త్వరపడండి...

జాగృతి చందాను ఆన్‌లైన్‌లో పంపుటకు కిందనున్న క్యూ.ఆర్. కోడ్‌లను
 మీ మొబైల్‌తో స్కాన్ చేయండి.. లేదా లింక్ ద్వారా చందా చెల్లించండి!

ఒక సంవత్సర చందా రూ.650/-
<http://payit.cc/S18970>

Jagriti Bank A/c details :

Jagriti Prakashan Trust,
 A/c No.920010061405325,

Axis, Kothapet Branch, Hyderabad.

IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L

ఐదు సంవత్సరాల చందా రూ.3000/-
<http://payit.cc/S18973>

3-4-228/4/1, Kachiguda, Hyderabad-500027.

Ph : 040-27561453, 9959997013. email : jagritiweeklysub@gmail.com

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, CFC 1&2, Raviryal, Maheswaram, Rangareddy - 501 359. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad - 500 027.

Editor : **Dr. Goparaju Narayana Rao.**

సర్వజ్ఞేషన్ వివరాలు, ఫిర్యాదులు, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య) సంప్రదించండి.

జి. తుకారాం సర్వజ్ఞేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ♦ అద్రుసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్ కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ♦ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ♦ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ♦ చందాలు వసూలు చేసే పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ♦ రశీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్ కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ♦ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 నంబర్లకు తెలియజేయాలి.
- ♦ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ♦ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ♦ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ♦ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని అంగ్లంలో రాయాలి.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం

(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి అసోసియేట్ ఎడిటర్
కె. హరీష్ సబ్ ఎడిటర్ 9959991304

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, ఎం. అనిత

నిజమే, అది అసాధారణ పరిణామమే. ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడుతుండగా సభ నుంచి గవర్నర్ వాకౌట్ చేయడం ఏనాడూ లేదనో, లేదా అత్యంత అరుదైనదనో నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు. తమిళనాడు శాసనసభలో ఈ నెల 9న ఆ పరిణామం చోటు చేసుకుంది. శీతాకాల సమావేశాల తొలిరోజున ప్రభుత్వం రాసిచ్చిన ఉపన్యాసం చదవకుండా, గవర్నర్ తన 'సొంత ప్రసంగం' చదివారు. సొంతమంటే సర్కారు రాసినదానిలోనే కొన్ని పదాలు వదిలేశారు. కానీ ప్రభుత్వం రాసిచ్చిన ఉపన్యాసమే రికార్డులలోకి చేరాలని ముఖ్యమంత్రి ఎంకే స్టాలిన్ తీర్మానం ప్రవేశపెడుతున్న సమయంలో గవర్నర్ ఆర్ఎన్ రవి వాకౌట్ చేశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాసిన ఉపన్యాసం చదవకుండా గవర్నర్ సంప్రదాయాన్ని ఉల్లంఘించారనీ, జాతీయ గీతాలాపన జరగకుండా నిష్క్రమించి జాతీయగీతాన్ని అవమానించారనీ అధికార డీఎంకే ఆరోపణ. నిజానికి రాజ్యాంగ సంప్రదాయాలు, వాటి గౌరవం, జాతీయగీతానికి అవమానం వంటి మాటలు డీఎంకే మాట్లాడితే ఎబ్బెట్టుగా ఉంటుంది. ఈ మాటలు ఆ పార్టీ గతాన్ని కానీ, వర్తమానాన్ని కానీ కొంచెం కూడా ప్రతిబింబించేవే కావు.

తమిళనాడు గవర్నర్, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల వైరం కొత్తదేమీ కాదు. కరోనా, వ్యాక్సినేషన్, విద్యావిధానం, వైస్ చాన్సలర్ వివాదం, నీట్... లెక్కలేనన్ని అంశాల మీద వివాదాలు సర్వసాధారణమైనాయి. మంచీచెడులతో సంబంధం లేకుండా గవర్నర్తో విభేదించడమే పనిగా కొన్ని రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలు వ్యవహరిస్తున్నాయా అని ప్రశ్నిస్తే జననే సమాధానం. కానీ తమిళనాడు తకరారు రూపం వేరు. మిగిలిన విభేదాలతో పాటు హిందూ ద్వేషం, హిందీ వ్యతిరేకత ఆ రగడను శాసిస్తూ ఉంటాయి. హిందూత్వ ఈ దేశం ఆత్మ అంటే, మమ్మల్ని అందులో కలిపితే సహించబోమంటారు. హిందీ ఈ దేశంలో అధిక సంఖ్యాకులు మాట్లాడే భాష అని ఎవరూ అన్నా, అందులో ఎలాంటి దురుద్దేశాలు లేకున్నా ఇది మా మీద రుద్దే కుట్ర అని ఎగిరిపడతారు. జాజా రగడ ఇందుకు కొనసాగింపే.

శాలివాహన 1944 శ్రీ శుభకృత్ పుష్య బహుళ నవమి

ముఖపత్ర కథనం

ఆగ్రహించిన హిందువు

లోపలి పేజీలలో...

మహిళ

స్త్రీ విద్యపై తాలిబన్
తెంపలితనం

12వో

ధారావాహిక నవల
వరాహమిహిర

- పాలంకి సత్య

20వో

హిందూ దేవాలయాలను కూలగొట్టడం, విగ్రహాలను ధ్వంసం చేయడం చరిత్రలో చూస్తాం. అది మధ్యయుగాల నాటి పశుత్వమనే అనుకోనక్కరలేదని ఇటీవలి సంఘటనలు రుజువు చేస్తున్నాయి. సినిమాలు, టీవీ ధారావాహిక కార్యక్రమాలు, కథలు, నవలలు, కార్టూన్లు అన్నీ హిందూ దేవతలను, హిందువుల విశ్వాసాలను కించపరచడానికి ఉపయోగించుకుంటున్నారు. ఈ దేశంలో హిందుత్వను వ్యతిరేకించడమే సిద్ధాంతంగా ఉన్న రాజకీయ పార్టీలు ఉన్నాయి. తమిళనాడు, బీహార్, ఉత్తరప్రదేశ్ లో కొన్ని పర్యాయాలు అవి అధికారం కూడా చేపట్టాయి. ఇప్పటికీ వీలైనప్పుడల్లా గద్దెనెక్కుతున్నాయి. వాటిలో కొన్ని గుళ్లను కూలగొట్టడమే పనిగా ఉన్నాయి. కొన్ని హిందూ దేవాలయాలు అపవిత్రమవుతున్నా వట్టించుకోనవసరం లేదన్న ధోరణిలో ఉన్నాయి. ముస్లింలు ఎంత రెచ్చిపోతున్నా మౌనాన్ని ఆశ్రయించే ప్రభుత్వాలు సరేసరి. ఈ పరిస్థితి ఇంకా కొనసాగాలా అన్న ప్రశ్న ఇప్పుడు హిందువు వేసుకుంటున్నాడు. ఇప్పుడు హిందువు అంటే విభూతి ధరించి ధ్యానం చేసుకోవడానికే పరిమితం కావడం లేదు. శివుని మూడో కన్నును ఆదర్శంగా తీసుకుంటున్నాడు. ఆయన చేతిలోని త్రిశూలం కేసి చూస్తున్నాడు. ఆయన చేతిలో డమరుకంలా గల్లిస్తున్నాడు. అలాగే కుంకుమ పెట్టుకుని అమ్మవారి ముందు స్తోత్రాలు చదవడమే కాదు, ఆమె పలెనే దుష్ట శిక్షణకు సిద్ధమవుతున్నాడు. ఇది ఆధునిక హిందూ సమాజం ఇస్తున్న సంకేతం.

నాతన ధర్మ ఆగ్రహి

ఈ దేశం రాముడిని ఆదర్శ పురుషునిగా పూజిస్తుంది. కానీ ఆయనను కొందరు నీతిమాలిన మనుషులు తిట్టడం ఇక్కడొక వికృతి. కృష్ణుడికి పదహారువేల మంది భార్యలంటూ ఎద్దేవా చేయడం మరొకటి. హిందూ దేవుళ్ల విగ్రహాల మెడలలో చెప్పుల దండలు వేసి మరీ ఊరేగించిన నీచత్వం తమిళనాట జరిగింది. కానీ ఇప్పుడు హిందువు ఆగ్రహిస్తున్నాడు. ఇది ధర్మాగ్రహం అయినా చాలా ఆలస్యంగా జరిగిన

పరిణామం. హేతువాదం పేరుతో, నాస్తికత్వం పేరుతో హిందూ ధర్మం మీద, పురాణాల మీద, దేవుళ్ల మీద కుసంస్కారంతో వ్యాఖ్యలు చేయడం, దూషించడం పాత విషయమే. దీనికి క్రైస్తవ సంఘాలు, ముస్లిం మతస్థులు, చాలా సందర్భాలలో కమ్యూనిస్టులు వత్తాను పలుకుతుంటారు. కింది కులాల వారుగా చెప్పే వారితో ఇలాంటి పనులు చేయించడం ఇటీవలి పరిణామం. అయ్యప్పస్వామి

మీద నీచమైన వ్యాఖ్యలు, తరువాత దీక్షలో ఉన్న స్వాములు తిరగబడి దాడి చేయడం తాజా పరిణామం. అదే సమయంలో బాసర అమ్మవారిలో ఐటెం గర్లను చూసిన పశుత్వం కూడా ప్రదర్శించడం చూశాం. తాము అమ్ముడుపోయి, ఇతర మతాలను తిట్టడానికి సిద్ధమవుతున్న వీక్షంతా ఆత్మగౌరవం గురించి, చరిత్రలో జరిగిన అన్యాయాల గురించి, అణచివేత గురించి గొంతు చించుకోవడమే వింత. ఇది రాజ్యాంగం ఇచ్చిన హక్కుని కొందరు, ఇది క్రియేటివ్ లిబర్టీ అని ఇంకొందరు బుకాయుస్తున్నారు. కోర్టులు ఎన్నిసార్లు హెచ్చరించినా ఈ మురికి వదలడం లేదు. ఆఖరికి హిందువులే తమ ప్రయత్నం తాము ప్రారంభించారు. ఇంతకాలం హిందూత్వకు అపమానాలు జరిగితే దానిని ఖండించే బాధ్యత, ప్రతిఘటించే బాధ్యత ఆర్ఎస్ఎస్ దో, విశ్వహిందూ పరిషత్ దో, బిజ్జెగ్గడేశ్ దో అనుకునేవారు. ఆ వాతావరణం ఇప్పుడు మారుతున్నందుకు గర్వ పడాలి. హిందూత్వం కాపాడుకునే బాధ్యత ప్రతి హిందువుదీ అన్న స్పృహ పెరిగింది.

ఇంతకాలం సహనంగా ఉన్న హిందువులు హఠాత్తుగా తిరగబడే సరికి కొందరికి మతిపోయింది. ఎంత అసహ్యంగా దూషించినా దేవుళ్లు ఏమీ

బైరి సరేష్

రేంజర్ల రాజేష్

రాన్ని హిందూ దేవుళ్ళ పేరిట పెట్టిన హిందువు

అనకపోవచ్చు. కానీ ఇకపై అలాంటి నోటి తీటను ప్రదర్శిస్తే హిందూ సమాజం ఊరుకోదన్న గట్టి హెచ్చరికే వెళ్లింది. ఇకపై ఈ కిరాయి, విద్రోహక మూకలు నోళ్లను అదుపు పెట్టుకోక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది. సహనానికి కూడా హద్దు ఉంటుంది. ఈ హద్దులు చెదిరితే ఏమాతముందో ఇటీవలి రెండు ఘటనలు ఉదాహరణలుగా నిలిచాయి. ఈ ఉదంతాలకి కేంద్ర బిందువులుగా ఉన్న బైరి నరేష్, రేంజర్ల రాజేష్ చాలా చిన్న పురుగులు. వీరికన్నా పెద్ద విషసర్పాలు ఉన్నాయి. హిందువులు మౌనంగా ఉన్నంత కాలం ఈ స్వయం ప్రకటిత నాస్తిక, హేతువాద, నకిలీ అంబేద్కరిస్టులు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల ఆటలు సాగుతూనే ఉంటాయి.

హేతువాదం, నాస్తికవాదం హిందూమతానికి కొత్త కాదు. వాటి గురించి ప్రస్తావన రామాయణం లోనే ఉంటుంది. నాస్తికత్వం గురించి మూట్టడిన జాబాబి ఆ పురాణంలో కనిపిస్తాడు. సమాజంలో మూఢనమ్మకాలను తొలగించేందుకు ఈ వాదాలను ఆశ్రయిస్తే ప్రజలు కూడా సంతోషంగా స్వాగతిస్తారు. కానీ హేతు- నాస్తికవాదాల ముసుగులో హిందుత్వ వ్యతిరేకతను నూరిపోసేవారితోనే అసలైన ప్రమాదం. తెల్లనివన్నీ పాలు కాదు. వీరికి తోడుగా బాబాసాహెబ్

అంబేద్కర్ పేరు చెప్పుకొని సమాజంలో కుల, మత వైషమ్యాలను రెచ్చగొట్టే వర్గాలు కూడా తయారయ్యాయి. నల్లనివన్నీ నీళ్లు కాదు.

హేతువాదం అంటే- ఒక విషయాన్ని గుడ్డిగా నమ్మకుండా దానికి కారణాలను అన్వేషించడం. జ్ఞానం (రుజువు)కు హేతువు (కారణం) మాత్రమే నమ్మదగిన ఆధారం అని భావించే తాత్విక ధోరణిని హేతువాదం అంటారు.

మరి నాస్తిక వాదం అంటే.. భగవంతుని ఉనికిని ప్రశ్నించేవాళ్లను లేదా ఖండించేవాళ్లను నాస్తికులు అంటారు. వాస్తవానికి వీరు ఏ మతాన్నీ ఆచరించరు. దైవాన్ని నమ్మేవారు అస్తికులు. అస్తికవాదం ఎంత ప్రాచీనమో నాస్తికవాదం కూడా అంతే ప్రాచీనమైనది. కానీ ఇవాళ దేశంలో లేదా రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలలో కనిపిస్తున్న నాస్తికుల, హేతువాదుల మాటలలో, చేతలలో ఈ అంశాలు ఉన్నాయా?

డాక్టర్ బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్ చూపించిన మార్గంలో సమసమాజ స్థాపనకు కృషి చేస్తూ, సామాజిక రుగ్మతలపై పోరాడుతూ, షెడ్యూల్డ్ కులాలు, మతాలవారి అభ్యున్నతి కోసం పని చేసేవారిని ఆయన అనుయాయులు అని చెప్పవచ్చు. ఈ కోవలోనే దళిత, బహుజనవాదాలు పుట్టు

కొచ్చాయి. వీరంతా తమ హక్కుల కోసం పోరాటం చేయడాన్ని స్వాగతించాల్సిందే. కానీ ప్రస్తుతం దేశంలో జరుగుతున్నదేమిటి? హేతువాదులు, నాస్తికుల పేరుతో కొన్ని శక్తులు హిందూమతం మీద విషం చిమ్ముతూ పెద్ద ఎత్తున దాడికి దిగుతున్నాయి. అంబేద్కరిస్టులం, దళిత, బహుజనవాదులం అని చెప్పుకుంటున్న కొందరు వ్యక్తులు కూడా ఈ కుట్రలో భాగస్వాములుగా మారారు. హిందూమతాన్ని, దేవుళ్లను విమర్శించడం, దూషించడం, హేళన చేయడం కొందరు వ్యక్తులకు అలవాటుగా మారి పోయింది. ఇందుకోసం వీరు ఈ వాదాలను అడ్డుపెట్టుకుంటున్నారు. నాస్తికత్వం కూడా అంతే. వేరొక మతాన్ని పల్లెత్తు మాట కూడా అనదు. కేవలం హిందూధర్మమే లక్ష్యంగా దుమ్మెత్తి పోయడం కనిపిస్తుంది.

వాస్తవానికి ఈ వాదాలు వినిపించేవారిలో చాలా వరకూ ఎడారి మతాల వాళ్లే ఉన్నారని చెప్పవచ్చు. ఇందుకు ఆధారాలు అనేకం. ఇంట్లో ఒక మతాన్ని పాటిస్తూ, సమాజంలో మాత్రం నాస్తికలం, హేతువాదులం అని చెప్పుకొని తిరుగుతున్నారు. ఒక మతాన్ని ఆచరిస్తున్న వారు ఇతర మతాన్ని విమర్శిస్తే అది కచ్చితంగా మత విద్వేషమే. రాజ్యాంగంలోని

వాక్ స్వాతంత్ర్య హక్కును అడ్డం పెట్టుకొని ఇతరుల మనోభావాలు గాయపరిచేలా వ్యవహరిస్తున్న ఇలాంటి చీడపురుగులను సమాజం నుంచి వెలి వేయాలి. రాజ్యాంగం కల్పించిన హక్కు ప్రకారం ఎవరి మతాన్ని వారు పాటిస్తే ఎలాంటి ఇబ్బందులు రావు. కానీ వీరు ఒక మతాన్ని ఆచరిస్తూ హిందూమతానికి, దేవతలకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడటం ఆక్షేపణీయం. అలాంటి హక్కు కల్పించేటంత తెలివితక్కువ వారు కారు మన రాజ్యాంగ నిర్మాతలు.

ఇప్పుడు తిరగబడి ఉండవచ్చు కానీ, ఇంతకాలం హిందువులు మన్నుతిన్న పాముల్లా పడి ఉండడం వల్లనే కదా ఈ శక్తులన్నీ ఇంతదూరం వచ్చేయాయి! మన కులానికో, అభిమాన నటునికో అవమానం జరిగిందని రోడ్డెక్కే హిందువులు, మతం విషయం

వచ్చే సరికి పలాయనం చిత్తగిస్తారు. ఇది ఉదా సీనతా? లేక అతి మంచితనమా? తోటి హిందువుల గోడు పట్టనివారే ఇప్పుడు ఎక్కువ. హిందూ మతాన్ని కించపరిచినా పట్టించుకోనంత మొద్దు చర్మం మనది. ఈ బలహీనతకే ఇలాంటి శక్తులు చెలరేగిపోవడానికి ఊతమిస్తున్నది. ఇప్పుడు రోజులు మారాయి. చైతన్యం వస్తోంది.. ఆ చైతన్యం ఎంత శక్తిమంతంగా ఉందో ఇటీవలి రెండు ఘటనలు చాటి చెప్పాయి.

నాస్తిక సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షునిగా చెప్పుకునే ఓయూ విద్యార్థి బైరి నరేశ్ అయ్యప్పస్వామి మీద చేసిన అనుచిత వ్యాఖ్యలకు హిందూ సమాజం ఒక్కసారిగా భగ్గుమంది. ఇతడు ఇటీవల వికారాబాద్ జిల్లాలోని కొడంగల్లో జరిగిన అంబేద్కర్ విగ్రహవిమర్శన సభలో అయ్యప్పస్వామిపై అసభ్యకర వ్యాఖ్యలు చేశాడు. స్వామివారిని కించపరుస్తూ

దారుణమైన వ్యాఖ్యలు చేశాడు. హరిహరాదులు, రాముడు, సీత, కృష్ణుని మీద కూడా కారుకూతలు కూశాడు. మేము నాస్తికులం, దేవుళ్ళను నమ్మం, అంబేద్కర్ సభ అంటేనే నాస్తికుల సభ అంటూ ఈ విమర్శలు చేశాడు. ఈ మాటలు సోషల్ మీడియాలో వైరల్గా మారాయి.

అయ్యప్ప దీక్షలు కొనసాగుతున్న సమయంలో ఇలాంటి వ్యాఖ్యలు అందరికీ ఆగ్రహం తెప్పించాయి. తెలుగు రాష్ట్రాల్లో దీక్షాధారలంతా రోడ్లెక్కారు. విశ్వహిందూ పరిషత్, బజరంగ్ దళతో పాటు బీజేపీ నాయకులు ఆయన వ్యాఖ్యలను ఖండించారు. నరేశ్ మీద పీడీ యాక్ట్ పెట్టి అరెస్ట్ చేయాలని అన్ని జిల్లాల్లో ఆందోళనలు కొనసాగాయి. పలు పోలీస్ స్టేషన్లలో అతనిపై కేసులు నమోదయ్యాయి.

కోస్గిలో అయ్యప్ప స్వాములు నిరసన చేపట్టి నప్పుడు బైరి నరేశ్ అనుచరుడు బాలరాజు వీడియో తీస్తూ కనిపించాడు. ఎందుకు తీస్తున్నావంటే వాదనకు దిగాడు. అతడే నరేశ్ అని భావించిన స్వాములు, స్థానికులు చితకబాదారు. రోడ్డు మీద పరుగెత్తించి మరీ కొట్టారు. పోలీసులు వారిని శాంతింపజేసే ప్రయత్నం చేశారు. అనంతరం బాలరాజును ఆస్పత్రిలో చేర్చాల్సి వచ్చింది.

నరేశ్ వ్యాఖ్యలపై తెలంగాణ రాష్ట్ర బీజేపీ అధ్యక్షుడు బండి సంజయ్ ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. నరేశ్ పై కఠినచర్యలు తీసుకోవాలని కోరారు. ఈ వ్యాఖ్యలపై గోషామహల్ ఎమ్మెల్యే, బీజేపీ బహిష్కృత నేత రాజాసింగ్ తీవ్రంగా స్పందించారు. తాను

ఆదిపురుష్ రావణుడు

వెండితెరకు చేరిన హిందూ

భారతీయ సినిమా పరిశ్రమలో హిందూత్వ అంటే ఎక్కువ మందిలో చులకన భావమే కనిపిస్తుంది. హాస్యం పేరుతో మన దేవతలను, దేవుళ్ళను ఆటపట్టించడం మామూలైపోయింది. తమిళ సినిమా పరిశ్రమ ఇందుకు ప్రసిద్ధిగాంచింది. బలాత్కారాలు, రక్తం చిందించుకోవడాలు, వెకిలిపనులకు వేదికగా హిందూ దేవాలయ ప్రాంగణాలను చూపుతూ, వివాహాలు, ఔన్నత్యంతో కూడిన దృశ్యాలకు నేపథ్యంగా చర్చలను చూపుతారని వీరి మీద వినిపించే విమర్శ. ఇటీవల ఆదిపురుష్ సినిమా మీద వచ్చిన విమర్శ బలమైనది. నీవు చూపించదలిచినది రావణాసురుడినా, లేక విదేశీ దురాక్రమణదారుడినా అని ప్రేక్షకులు అడగవలసి వచ్చింది. వెండితెర మీద వచ్చినా, ఓటీటీ ప్లాట్‌ఫారమ్ మీద ప్రదర్శించినా గట్టి విమర్శనే ఎదుర్కొనవలసి వస్తున్నది.

తాండవ్ అన్న సినిమాలో హిందూ దేవుళ్ళ విగ్రహాలను అపవిత్రం చేసే దృశ్యం మీద ప్రేక్షకులు మండిపడ్డారు. దీనితో నిర్మాత, దర్శకుడు క్షమాపణ చెప్పారు. లుడో అన్న చిత్రానికి కూడా దర్శకుడు అనురాగ్ బసుకు నిరసన సెగ తగిలింది. ఏ నూటబుల్ బాయ్ అనే సినిమాలో ముస్లిం యువకుడు హిందూ యువతికి ముద్దు ఇస్తున్న దృశ్యం పెట్టినందుకు హిందువులు మండిపడ్డారు. దీనిపై ఎఫ్బిఆర్ దాఖలైంది. ఇక లక్ష్మీబాంబ్ పేరుతో వచ్చిన సినిమాకు ఎంత అపఖ్యాతి రావాలో అంత అపఖ్యాతి వచ్చింది. ప్రేక్షకులకు భయపడి ఆ సినిమా పేరు లక్ష్మి అని మార్చారు. ఇందులో లక్ష్మి పాత్రను అసభ్యంగా చిత్రించినందుకు కూడా ఆగ్రహం వెల్లువెత్తింది. సిక్కుల మనోభావాలు దెబ్బ తీసే విధంగా ఉన్నదన్న కారణంగా పాతాళ లోక్ సినిమా మీద కూడా ప్రేక్షకులు మండిపడ్డారు. సేక్రెడ్ గేమ్స్

మతాన్ని కించపరుస్తూ ఎలాంటి వ్యాఖ్యలు చేయకపోయినా పీడీ యాక్ట్ కింద కేసు నమోదు చేశారని, ఇప్పుడు అయ్యప్పస్వామిపై అసభ్యకర పదజాలంతో వ్యాఖ్యలు చేసిన టైరి నరేష్ మీద వెంటనే పీడీ యాక్ట్ కింద కేసు నమోదు చేయాలని రాజాసింగ్ సోషల్ మీడియాలో కోరారు. లేకుంటే ప్రగతిభవన్‌ను అయ్యప్ప స్వాములు ముట్టడిస్తారని, అది గుర్తించుకోవాలని హెచ్చరించారు. నరేష్ పీడీ యాక్ట్ పెట్టి జైలుకు పంపించాలని కూకట్‌పల్లి ఎమ్మెల్యే మాధవరావు సైతం డిమాండ్ చేశారు. ఇలాంటి వ్యాఖ్యలు సహించబోమని మంత్రి తలసాని శ్రీనివాస్ కూడా హెచ్చరించారు. ఈ పరిణామాలతో నరేష్ అజ్ఞాతంలోకి వెళ్లిపోయాడు. అయితే సోషల్ మీడియా అకౌంట్ల ద్వారా పోలీసులు అతన్ని పట్టుకున్నారు. 153ఏ, 295ఏ, 298, 505 సెక్షన్ల కింద కొడంగల్ పోలీస్ స్టేషన్‌లో కేసులు నమోదు చేసినట్లు వికారాబాద్ ఎస్పీ కోటిరెడ్డి తెలిపారు. నరేష్‌ను పరిగి సబ్ జైలుకు తరలించే క్రమంలో అయ్యప్ప స్వాములు పోలీస్ వాహనాలను అడ్డుకున్నారు. దీంతో పరిగి సబ్ జైలు వద్ద ఉద్రిక్త వాతావరణం నెలకొంది. అయ్యప్ప భక్తులు పెద్ద సంఖ్యలో జైలు వద్దకు రావడంతో నరేష్ జైలు లోపలకు పరుగులు తీశాడు.

కుట్రపూరితంగానే

ఇంతకీ ఉద్దేశపూర్వకంగానే తాను వ్యాఖ్యలు చేసినట్లు పోలీసుల విచారణలో నరేష్ ఒప్పుకున్నట్లు రిమాండ్ రిపోర్టులో పేర్కొన్నారు. డిసెంబర్ 19,

2022న అంబేద్కర్ విగ్రహ ఆవిష్కరణ సభ జరిగింది. దీనికి నరేష్‌ను పిలవడమూ ఉద్దేశపూర్వకంగానే జరిగింది. ఆ కార్యక్రమ నిర్వాహకుడు హనుమంతు ఇదే చెప్పారు. ఇక టైరి నరేష్ మీద గతంలో కూడా పలు కేసులు ఉన్నాయని కోర్టు దృష్టికి తీసుకువెళ్లారు పోలీసులు. ఉద్దేశపూర్వకంగానే మతాల మధ్య చిచ్చుపెట్టే విధంగా నరేష్ రెచ్చగొట్టే వ్యాఖ్యలు చేశారని ఈ సమయంలో నలుగురు ప్రత్యక్ష సాక్షుల నుంచి కూడా పోలీసులు స్టేట్మెంట్ రికార్డ్ చేశారు.

నరేష్ వివాదం పతాక స్థాయికి చేరిన సంగతి తెలిసి కూడా మరో నాస్తికుడు రేంజర్ రాజేష్ రెచ్చిపోయాడు. కొడంగల్‌లో జరిగిన అంబేద్కర్

విగ్రహావిష్కరణ సభలో రాజేష్ కూడా పాల్గొనడం గమనించదగ్గ విషయం. వివాదం ముదిరిన సందర్భంలో నరేష్‌కు సోషల్ మీడియాలో మద్దతు తెలిపి వివాదానికి మరింత అజ్ఞం పోశాడు. అంతేకాదు, రాజేష్ సరస్వతి అమ్మవారిని అవమానిస్తూ మాట్లాడాడు. ఇతని వ్యాఖ్యలపైన సరస్వతీ మాత భక్తులంతా ఆగ్రహించారు. పవిత్ర శారదా మాతా క్షేత్రం బాసరలో బంద్ పాటించారు. స్థానిక శివాజీ చౌక్ వద్ద ధర్మా నిర్వహించారు. బాసర ఆలయం వద్ద స్థానికులు, గ్రామస్తులు ప్రదర్శన చేపట్టారు. బాసర సరస్వతి అమ్మవారి ఆలయంలో విధులు నిర్వహించే అర్చక సంఘం సభ్యుల ఆధ్వర్యంలో ఆలయ ప్రధాన ద్వారం వద్ద తీవ్ర

ఆగ్రహజ్వాల

2 అనే చిత్రం కూడా ఇలాంటి అనుభవాన్నే ఎదుర్కొన్నది. లీల, హన్సుఖన్, మీర్జాపూర్, కృష్ణ అండ్ హిస్ లీలా వంటి సినిమాలు కూడా హిందువుల ఆగ్రహాన్ని చవి చూశాయి. గతంలోను ఇలాంటివి ఎన్నో షబానా ఆజ్మీతో నిర్మించ తలపెట్టిన వాటర్ అనే చిత్రం మధ్యలోనే ఆగిపోయింది. కారణం హిందువుల మండిపాటు. ఇవి కాకుండా చాలా వ్యాపార ప్రకటనలు కూడా హిందూ వ్యతిరేకతకు, దుష్ప్రచారానికి అంకితమైపట్టు కనిపిస్తుంది.

మీడియాలో ఒక వర్గం నిరంతరం హిందూ వ్యతిరేక ప్రచారానికి పరిమితమైంది. హిందువుల పండగలంటే పర్యావరణానికి చేటని ప్రచారం చేయడమే వీటి పని. పండుగ వస్తే చాలు వ్యతిరేక ప్రచారంతో ఊదరగొడతారు. దీపావళి, హోలీ, వినాయక చవితి, దేవీ నవరాత్రులు ఏదీ వదలరు. అన్నింటికీ పర్యావరణంతో ముడిపెడతారు. అదే సమయంలో ఇతర మతాల పండగల వల్ల జరిగే నష్టం గురించి నోరు విప్పురు.

హిందుత్వను హేళన చేయడంలో ముందంజలో

ఉన్నవాళ్లలో స్టాండప్ కమేడియన్లు కూడా వస్తారు. వెకిలితనానికి హాస్యమనీ, వ్యంగ్యమనీ పేర్లు పెట్టి బతికే తెగ ఇది. వీళ్ల ప్రదర్శనలకి ప్రధాన వస్తువు హిందూ వ్యతిరేకత. ఒక స్టాండప్ కమేడియన్ మున్సర్ ఫారాకికి తెలంగాణ ప్రభుత్వం రక్షణ ఇచ్చి మరీ రప్పించింది. బీజేపీ వ్యతిరేకత ఉన్నవాళ్లకి ఇలాంటి వాళ్లంతా శిఖండులుగా ఉపయోగ పడుతున్న మాట నిజం.

వీళ్లు ఎంత ప్రమాదకరంగా తయారయ్యారంటే అన్నీ సిద్ధం చేసుకున్న నిర్వాహకులు కూడా ప్రదర్శనలు రద్దు చేయవలసి వచ్చింది. వీళ్లు వస్తే అంతు చూస్తామని హిందూ సంఘాలు హెచ్చరించే వరకు పరిస్థితి వెళ్లిపోయింది. హిందువులు, హిందూ దేవుళ్లు, బీజేపీ, మోదీ, భారతదేశం మీద జుగుప్సాకరమైన వ్యాఖ్యలు చేసి ప్రేక్షకులను నవ్వించడమే చాలా మంది స్టాండప్ కమేడియన్లు చేసే పని. ఇప్పుడు వీళ్లని ఏ రాష్ట్రాలు రానివ్వడం లేదు. హిందూ వ్యతిరేకులు, ఉదారవాదులు, ఎన్‌జీవోలు వీరి పోషకులు.

నిరసన వ్యక్తం చేశారు. షాపులు బంద్ చేసి రోడ్డుపై నిరసన తెలిపారు. స్థానిక పోలీస్ స్టేషన్ కు వెళ్లి రాజేశ్ పై ఫిర్యాదు చేశారు. రాజేశ్ ను అరెస్టు చేయాలని, అతనిపై పీడీ యాక్ట్ నమోదు చేయాలని డిమాండ్ చేశారు.

నిజామాబాద్ జిల్లాలో రాజేశ్ ఇంటి ముందు అయ్యప్ప స్వామిలు టైరాంయిం చి ధర్మా నిర్వహించారు. గతంలోనూ రాజేశ్ అయ్యప్పను కించపరుస్తూ పాటలు పాడి యూట్యూబ్ లో పెట్టాడని ఆరోపించారు. రాజేశ్ ను తమకు అప్పగించాలని భక్తులు డిమాండ్ చేయడంతో తీవ్ర ఉద్రిక్త పరిస్థితులు తలెత్తాయి. చివరకు రాజేశ్ క్షమాపణ చెప్పాడు. దీంతో అయ్యప్పస్వామి భక్తులు ఆందోళన విరమించారు.

హిందూ వ్యతిరేకులకు, పరమతాలకు కొందరు రాజకీయ నాయకులు, మంత్రులు నిరంతరం వత్తూన పలకడమే ఈ ధోరణి ఇలా కొనసాగడానికి కారణమని విశ్వహిందూ పరిషత్ అభిప్రాయపడింది. సరేష్, రేంజర్ రాజేశ్ లపై పీడీ యాక్ట్ నమోదు చేయాలని పరిషత్ నేతలు డిమాండ్ చేశారు. కొంతమంది హిందూ ద్రోహులు దేవుళ్లను విమర్శించి పబ్లిసిటీ పొందడం ఒక ఎజెండాగా పెట్టుకున్నారు.. ఆ దురుద్దేశంతోనే వాళ్లు హిందూ దేవతలు, దేవుళ్లపై అవాకులు చవాకులు పేలుతున్నారని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. కొంతమంది పోలీసు అధికారులు, తెలంగాణ ప్రభుత్వంలో ఉన్న మంత్రులు, ఎంపీలు, ఎమ్మెల్యేలు కూడా ఇలాంటి వ్యక్తులకు మద్దతుగా నిలవడం సమాజం క్షమించదన్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెంటనే వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేశారు. ఓటు బ్యాంకు రాజకీయాలు మానుకోవాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి విశ్వహిందూ పరిషత్ నేతలు హితవు పలికారు. ఇలాంటి ద్రోహులు విదేశాల మిషనరీల నుంచి ఇబ్బడి ముబ్బడిగా వచ్చి పడే

డబ్బులకు అశపడి కన్న తల్లికి ద్రోహం చేసే విధంగా వ్యవహరిస్తున్నారని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. రాజ్యాంగం గురించి మాట్లాడుతూ రాజ్యాంగ గౌరవాన్ని మంటగలుపుతున్నారన్నారు. అంబేద్కర్ పేరు చెప్పి అంబేద్కర్ మూల సిద్ధాంతానికి ప్రమాదం తీసుకు వస్తున్నారని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు.

హిందూమతం మీద, దేవతల మీద విద్వేషాలు కొత్త కాకపోవచ్చు. ఒక వింత ఉదాహరణ హిందూ సమాజంలో పెరుగుతోంది. వీరు సెక్యులర్ మాయలో పడి చూసీ చూడనట్లుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. రామాయణం, మహాభారతం, భాగవతం, భగవద్గీత, పురాణాలను.. వాటిలోని పాత్రలను కించపరుస్తూ లెక్కలేనన్ని రచనలు వచ్చాయి. కానీ ఎప్పుడూ హిందువు పెద్దగా స్పందించలేదు. అక్కడక్కడా నిరసనలు వినిపించినా, వారి గళం పెద్దగా లేకపోవడంతో ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. దీంతో హిందువుల మనోభావాలకు విలువ లేనట్లయిపోయింది.

నాలుగేళ్ల క్రితం కత్తి మహేష్ అనే సినీ విమర్శకుడు రామాయణం, రాముని మీద ఇలాగే

చెలరేగిపోయాడు. మీడియా సంస్థలు డిబేట్లు పెట్టి మరీ అతనికి అండగా నిలిచాయి. హిందూ సంస్థల ఫిర్యాదులతో అతనిపై తెలంగాణ ప్రభుత్వం నగర బహిష్కరణ విధించింది. చివరకు చిత్తూరులో జరిగిన ఓ ప్రమాదంలో కత్తి మహేష్ దీనస్థితిలో మరణించాడు.

మన సినీ పరిశ్రమలో ఎంతోమంది దర్శకులు, నిర్మాతలు, నటులు, రచయితలు అయ్యప్ప దీక్ష స్వీకరిస్తారు. కొందరైతే ఏడాది పొడవునా నల్ల దుస్తుల్లో కనిపిస్తారు.. కానీ వీరెవరూ టైరి సరేష్ వ్యాఖ్యల మీద స్పందించలేదు. నిరసన వ్యక్తం చేసింది సాధారణ అయ్యప్ప భక్తులు, ఇతర హిందూ సమాజం మాత్రమే. సినీ పరిశ్రమ పెద్దలు ఇంత ఉదాసీనంగా ఉండటానికి కారణం ఏమిటి? సినీ పరిశ్రమతో పాటు మీడియాలో అడుగుడుగునా హిందూ మత ద్వేషులు కనిపిస్తారు. మన దేవతలను, పురాణ పాత్రల ఔన్నత్యాన్ని దిగజారుస్తూ ఎన్నో సినీమాలు వచ్చాయి.

నిజానికి సరేష్, రాజేశ్ చాలా చిన్న పాత్ర ధారులు. వీరిని ఆడించే అసలు శక్తులు, సంస్థలు చాలా ఉన్నాయి. హిందూ మతం మీద కుట్ర చిన్నదేం కాదు. తెలుగు రాష్ట్రాల్లోనే కాదు. దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాల్లో కూడా హిందూ సమాజంలో చిచ్చు పెట్టేందుకు అన్ని రకాల ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

అంతర్జాతీయంగా కూడా ఈ కుట్ర ఉంది. డిజ్ మ్యాంటీలింగ్ గ్లోబల్ హిందుత్వ ఉద్యమం అలాంటిదే. ఇందులో విచ్చిన్నకర శక్తుల పాత్ర అపారం. అయితే కొన్ని దశాబ్దాల క్రితం ఉన్న భయం ఇప్పుడు హిందువులో లేదు. హిందూ సమాజంలో చైతన్యం వచ్చింది. కానీ ఇది సరిపోయేలా లేదు. మరింత ఐక్యత రావాలి. హిందువులంతా కులం, ప్రాంతం, రాజకీయాలకు అతీతంగా వ్యవహరించి కలిసికట్టుగా కుట్రలను తిప్పి కొట్టాలి.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

అయ్యప్పస్వామి భక్తులు ప్రశాంతంగా పూజాపునస్కారాలు చేసుకునేవారు కావచ్చు. కానీ అసలు ఆ ధర్మానికే భంగం వాటిల్లుతున్న సంతకాలు కనపడితే ఎదురుతిరగడం తప్పనిసరి అనుభవాలు నేర్చుతున్నాయి. అయ్యప్ప భక్తులు 2018లోనే ఈ అంశాన్ని అవగాహన చేసుకున్నారు. ఆ పోరాట స్ఫూర్తి ఇప్పుడు కనిపించి ఉంటే పరిస్థితి వేరే విధంగా ఉండేది. కానీ ఇక్కడ సమస్య చిన్నది. అయినా ఇది మంచి స్పందన. ఆ సంవత్సరం మధ్యలో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు అయ్యప్పస్వామి భక్తులను తీవ్రంగా కలచివేసిన మాట నిజం. అన్ని వయసుల మహిళలను స్వామి ఆలయంలోకి అనుమతించాలని సుప్రీంకోర్టు ధర్మాసనం తీర్పును ఇవ్వడంతోనే కలకలం మొదలయింది. ఆ తీర్పును తప్పక అమలు చేస్తామని కేరళ సీపీఎం ప్రభుత్వం అత్యుత్సాహం చూపించింది. దీనితో అక్టోబర్ 2, 2018న వేలాదిగా భక్తులు ఆలయం వద్దకు చేరుకున్నారు. తీర్పును అమలు చేయకుండా అడ్డుకోవడానికి ఉద్యుక్తులయ్యారు. తమకు సుప్రీంకోర్టు అంటే, దాని తీర్పులు అంటే గౌరవమేనని కానీ 800 ఏళ్ల చరిత్ర ఉన్న అయ్యప్ప ఆలయంలోకి మహిళలు ప్రవేశించవచ్చున్న తీర్పును తాము హర్షించలేమని భక్తులు చెప్పారు. నిజానికి ఈ నిరసనోద్యమంలో మహిళలే కీలకపాత్ర పోషించారు కూడా.

రాష్ట్రంలోని అన్ని జాతీయ రహదారులను అయ్యప్ప భక్తులు దిగ్బంధనం చేశారు. విశ్వహిందూ పరిషత్ నుంచి బయటకు వచ్చిన తరువాత డాక్టర్ ప్రవీణ్ తోగాడియూ ఆరంభించిన అంతరాష్ట్రీయ హిందూ పరిషత్ ఈ ఉద్యమంలో ప్రముఖ పాత్రను నిర్వహించింది. ఇదే కాకుండా చాలా హిందూ సంఘాలు ఈ ఉద్యమంలో పాల్గొన్నాయి. అయితే షాహిన్ బాగ్ ఉద్యమకారుల వలె వీరు మొండితనంతో వ్యవహరించలేదు. తిరువనంతపురంలో కిల్లిపాలెం రోడ్డు మీద పెద్దఎత్తున భక్తులు చేరి దిగ్బంధించారు. కానీ అంబులెన్సులను మాత్రం వెళ్లనిచ్చారు. ఇదుక్కిరి చెందిన అంబిలి అనే మహిళ సుప్రీంకోర్టు తీర్పునకు, ప్రభుత్వ వైఖరికి నిరసనగా బలవన్మరణానికి సిద్ధమయ్యారు. కానీ అది సరికాదు కాబట్టి పక్కనే ఉన్న ఇతర భక్తులు నిరోధించారు. అక్కడే వారు గంటపాటు అయ్యప్ప మంత్రాలు వల్లించారు. వారిది ఒక్కటే వాదన. ఎంత పెద్ద న్యాయస్థానమైనా అది అయ్యప్పస్వామి కంటే ఉన్నతమైనది కాదు అంటూ షకార్తులు ప్రదర్శించారు. అలాగే ఆలయం పవిత్రతను కాపాడడానికి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రత్యేక చట్టం తీసుకురావాలని కూడా కోరారు.

కొన్నిరోజుల పాటు సాగిన నిరసనోద్యమంలో అనేకమంది లాఠీ దెబ్బలకు గురయ్యారు. రాజకీయ ప్రకంపనలు మొదలయ్యాయి. సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును పునస్సమీక్షించాలని శైలజా విజయన్ కోరారు. ఈమె అయ్యప్పస్వామి భక్తుల జాతీయ సంఘం ఉపాధ్యక్షురాలు. సీపీఎం ఎటూ హిందూ వ్యతిరేకి కాబట్టి అత్యంత కఠినంగా వ్యవహరించింది. బీజేపీ మాత్రం తీర్పును వెంటనే అమలు చేయాలన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా రోజంతా నిరసన దీక్షలు చేపట్టాలని నిర్ణయించింది. సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు మనస్తాపం కలిగించిందని అయ్యప్పస్వామి ఆలయ ధర్మకర్తల మండలిని నిర్బహిస్తున్న రాచకుటుంబం కూడా బాహటంగానే ప్రకటించింది.

అయోధ్య ఉద్యమం దగ్గర నుంచి హిందువులు మేల్కొనడం ఆరంభమైందని అనాలి. ఏవో కొన్ని హిందూ సంఘాలు తప్ప, వేరవరూ కల్పించుకోని తరుణంలో అయోధ్య రామజన్మ భూమి విముక్తి ఉద్యమం సంఘపరివార్ ఆరంభించింది. అప్పటి నుంచి హిందువులు క్రమంగానే అయినా చైతన్యవంతులు అవుతున్నారు. హిందువులు అయోధ్యను సాధించుకున్నారు. న్యాయపోరాటంతోనే దానిని సాధించారు. ఇదే ఇప్పుడు హిందూ సమాజంలోని కదలికకు ముఖ్య కారణం. ఏమైనా ఇక ముందు కూడా హిందూ సమాజం సంఘటితంగా కదలడం అవసరం. అంత ఉద్యమం జరిగినా కొందరు అల్లులు మళ్లీ హిందూ దేవుళ్లను కించపరచడానికి ఒడిగడుతున్నారు. దీనిని కొనసాగినివ్వరాదు. మత సహనం ఎవరి దగ్గర నుంచి హిందువులు నేర్చుకోనక్కరలేదు. అలాగే తమ ధర్మానికి హాని జరుగుతుంటే వారు మిన్నకుండి పోవలసిన అవసరం లేదు. న్యాయపోరాటం చేయాలి. లేదా ఉద్యమించాలి.

స్ఫూర్తినిచ్చిన ఘట్టం

చదువు వినయాన్ని ఇస్తుంది. అది విజయాన్ని కలిగిస్తుంది. దానితో ఇంటా బయటా విలువ పెరుగుతుంది. దానిద్వారా మొత్తం జీవితమే సంతోషాన్ని మిగుల్చుతుంది. ఆ ఆనందం ఆయుష్షును పెంపొందించి వ్యక్తిగతంగా, సమాజ పరంగా సంక్షేమం, అభివృద్ధిని సులభసాధ్యం చేస్తుంది. అందునా స్త్రీ చదువుకుంటే కుటుంబమంతా సుఖసంతోషాలతో విలసిల్లుతుంది. పుట్టినింటా, మెట్టినింటా, ఊరూవాడా కూడా ఆరోగ్యకర వాతావరణం వర్ధిల్లుతుంది. అయితే వీటిల్లో ఏ ఒక్కటి తాలిబన్ తీవ్రవాదులకు ఇష్టంలేదు. వాళ్ల దృష్టిలో అక్కడి స్త్రీ పుస్తకం పట్టుకోకూడదు. చదువు నేర్చుకోకూడదు. అసలు ఇల్లు వదిలి కాలు బయట పెట్టరాదు. ముఖమే కనిపించకూడదన్నది అఫ్గానిస్తాన్ లో ప్రస్తుతం నెలకొన్న వాతావరణం! తాలిబన్ పేరుకీ, ఆ తీరుకీ సంబంధం లేకుండా తీవ్రవాదులు వ్యవహరిస్తున్నారు. విద్యార్థి అని ఆ పేరుకీ అర్థం. అటువంటి వ్యక్తులే 'సాచీ విద్యార్థినులు' అనే ఇంగీతమైనా కనబరచడం లేదు. ఆ వ్యక్తులు తరగతి గదుల్లో వీరంగం సృష్టిస్తున్నారు. ఒక్క మహిళ అయినా లోనికి రాకుండా పశుబలంతో అడ్డుకుంటున్నారు. ఇప్పడైతే విశ్వవిద్యాలయాల్లో వనితలు చదవకుండా 'నిషేధం విధించారు'. దేశవ్యాప్తంగా అన్ని ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ వర్సిటీలకీ తాళిదులు జాలి చేశారు తాలిబన్ తీవ్రవాద పాలకులు! అడ్డుగోడలు కట్టడమే తప్ప మరేదీ తెలియని, తెలుసుకోని పరమ మొండి, బండ వైఖరి వాళ్లది. ఇప్పటికే మార్గమిక పాఠశాలల్లో ఆడపిల్లలు చేరకుండా అటకాయంపు. తాజాగా ఏకంగా యూనివర్సిటీలపైనే చెడు చూపులు. ఇంకెక్కడి స్త్రీ విద్య?

ఏ మతమైనా హితాన్నే ప్రబోధిస్తుంది. పాలకులకు కర్తవ్య నిర్దేశం చేస్తుంది. కానీ పాకిస్తాన్, అఫ్గానిస్తాన్ దేశాల్లో కొంతమంది ఆ మతాన్నే అడ్డుపెట్టుకొని, చేయకూడనివన్నీ చేస్తున్నారు. పాక్ పాలకుల మాయాజాలం అందరికీ తెలిసిందే. రాజకీయ స్వార్థ ప్రయోజనాల కోసమే తాలిబన్ వ్యవస్థను సృష్టించారు. అఫ్గాన్ లో పట్టు సంపాదించేందుకు తీవ్రవాద పోకడలను వనిగట్టుకొని దువ్వారు. అశ్వకన్, అనాకన్ - ఈ రెండు పేర్ల కలగలుపే అఫ్గానిస్తాన్. అశ్వాలపై సంచరించేవారు అధికంగా నివసించే ప్రాంతం. భౌగోళిక, వాతావరణ, పర్యావరణ స్థితిగతుల కారణంగా గుర్రాలమీద రాకపోకలు అక్కడ సహజం. అశ్వవేగం కావాల్సిందే

స్త్రీ విద్యపై తాలిబన్ తెం

కానీ, అది దుందుడుకుతనాన్ని ప్రదర్శించకూడదు మరి! పోరాటం, సంఘర్షణ, అనిశ్చితత్వం అఫ్గాన్ లో మామూలే. వారిలో వారికి పోరు, విదేశీ జోక్యంతో మారిన రీతి అనూహ్య పరిణామాలకు దారితీస్తూ వచ్చాయి. కొనసాగిన ఆ ఆరాట పోరాటాలతో రూపొందిన గత ప్రభుత్వం మొదట కొంత మెరుగ్గానే ఉండేది. ఎప్పటికప్పుడు తనను తాను సరిదిద్దుకునే చర్యలనూ చేపట్టింది. ఒక రాజ్యాంగం, ప్రజాస్వామ్య

చట్టం అంటూ కొనసాగింది. అటు తర్వాత 1996 ప్రాంతంలో ఆజలన్నీ తలకిందులయ్యేలా తాలిబన్ తీవ్రవాదం వదగెత్తింది. ఘర్షణ మార్గంలో అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకుంది. ఐదేళ్ల వ్యవధిలో అంతర్జాతీయ పరిణామాలు పౌర ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేశాయి. రెండు దశాబ్దాల దరిమిలా, మళ్లీ తాలిబన్ వాదమే వికృతంగా నర్తించింది. కాలం గడిచేకొద్దీ, పరిస్థితి నానాటికీ తీసికట్టుగా తయారైంది. ప్రజలు చదివితే ప్రశ్నించే లక్షణం అలవడుతుంది. వనితలు చైతన్యవంతులైతే ఆ కుటుంబాలతో పాటు అంతటా వికాసం విస్తరిస్తుంది. అది జరగరాదనే తీవ్రవాద పాలకగణం రెచ్చిపోతోంది. శాంతి పరిరక్షణకు చర్యల పేరిట ఎంత విధ్వంసం చేయకూడదో అంతా చేస్తోంది. పాలనపగ్గాలు పట్టుకున్నవాళ్లు తెంపరితనంతో తమవైన సొంత సిద్ధాంతాల్ని ప్రజలపై రుద్దుతున్నారు. ఒక్క ఆడపిల్లా గడప దాటి రావడానికీ వీలులేదంటున్నారు. ఎవరైనా వస్తే దారుణ శిక్షల పేరుతో మొత్తం అందరినీ భయభ్రాంతులను చేస్తున్నారు. అంక్షలా శిక్షలే తప్ప, వేరే పనే లేదన్నట్లు ఇష్టానుసారం ప్రవర్తిస్తున్నారు. అరాచకమే రాజ్యమేలుతోందని తమ చేష్టలతో నిరూపిస్తున్నారు.

పరితనం

ప్రతిస్పందనల తీవ్రత

వనితా వికాసాన్ని అరికట్టాలన్నదే తాలిబన్ల 'పద్ధతి'. అందుకే గత మే నెలలోనే మహిళల వాహన డ్రైవింగ్ లైసెన్సులను రద్దు చేశారు. 'కదిలితే ఊరుకో' అన్నట్లు నిర్బంధ కాండను అమలు చేస్తూ వస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో చదువులు, ఉద్యోగాలు, పర్యటనలు ఎలా సాధ్యపడతాయి? ఉన్నత విద్యా భ్యాసం అందరి హక్కు దాన్ని ఎలా నిరోధిస్తారు?' అనే ప్రశ్నలకు తాలిబన్లు బదులివ్వరు. పైగా కక్ష సాధింపులకు దిగుతున్నారు. ఏదో పెను ప్రమాదమో ముంచుకొచ్చినట్లు, వర్సిటీల ప్రాంగణాల్లో సాయుధ సైనికులను మోహరిస్తున్నారు. 'ఆమెను చదువు కోనివ్వండి' అని ఎవరైనా అంటే, విద్రోహిలా చూస్తున్నారు. ఇన్ని వేధింపులు, సాధింపులతో ముప్పుర పాలకులు ఏం సాధించాలనుకుంటున్నారు? అతివలు నాలుగు గోడలకే పరిమితం కావాలని, పిల్లల్ని కనే యంత్రాలుగా మిగిలిపోవాలని శాసించి ఏం బాపుకుండామనుకుంటున్నారు? ఇప్పటికే కాస్తో కూస్తో ఉపాధి పొందుతున్న ఉద్యోగులను పనులు నుంచి తొలగించేశారు తాలిబన్లు. విద్య నుంచీ వారిని దూరం చేయాలని లిఖితపూర్వక ఆదేశాలిచ్చిన ఆఫ్ఘన్ 'ఉన్నత' విద్యాశాఖ మంత్రి 'ఎందుకు'

అనే ప్రశ్నను భరించలేక పోతున్నారు. కక్షలు, కార్పణ్యాలు రాజ్యమేలుతున్న వేళ, సహజంగానే ప్రతిఘటనలూ తలెత్తుతుంటాయి. దేశమంతటా కళాశాలలు, విశ్వవిద్యాలయాల్లో స్త్రీ విద్యను నిషేధించినందుకు అధ్యాపకులనేకులు తీవ్రంగా ప్రతిస్పందిస్తున్నారు. పదుల సంఖ్యలో ప్రొఫెసర్లు రాజీనామాలు సమర్పించారు. మరొక పురుష ప్రొఫెసర్ తన విద్యార్హతల ద్రువపత్రాలను కెమెరాల సాక్షిగా చించి అవతల పడేశారు. కాబూల్ వర్సిటీలో పనిచేస్తున్న ఆయనను 'ఎందుకిలా చేశారు?' అని అడిగితే 'మా ఇంట్లో నాకు చదువుంది. అమ్మకి, సోదరికి చదువు అవసరం లేదా? నా ఒక్కడికీ విద్య ఉంటే సరిపోతుందా... ఇంట్లో వారికీ ఉండాలి కదా! ఇన్ని రకాల నిర్బంధాలను అసలే భరించలేను. నాకు ఈ సర్టిఫికేట్లు వద్దు' అంటూ వాటిని పరపరా చించేయడం ప్రజాగ్రహానికి అర్థం పట్టింది.

తాలిబన్ పాలకులు మొదట చెప్పిందేమిటి? ఆ తర్వాత చేసిందేమిటి? అల్ప సంఖ్యక వర్గాల వారితో పాటు వనితల హక్కులకు భంగం కలగ కుండా చూస్తామన్నారు. చెప్పిందేదీ చేయనే లేదు. అదీ చాలదన్నట్లు పాలనా నిబంధనలంటూ రోజుకో రకం ఆంక్షలు తెస్తున్నారు. కొన్నివోట్ల తరగతి గదుల్లో విద్యార్థులు, విద్యార్థినుల నడుమ నిలువెత్తు పరదాలు కనిపించడాన్ని ఒక్క అఫ్ఘన్లోనే చూస్తున్నాం. ఆ దేశంలో ఎప్పుడూ యుద్ధవాతావరణమే. ఆక్రమణ లతో సదా భయపూరిత స్థితిగతులే. ఇంతటి అనిశ్చి తికి అద్దంపట్టేలా ఉంటున్నాయి ఆ తరగతులు! ఆ దేశ మహిళలను మనుషులుగా చూడటం లేదు. ఆ కారణంగానే అక్కడి పార్లమెంటు మాజీ సభ్యురాలు షికాయ్ కలోఖైల తీవ్ర స్వరం వినిపించారు. భారతీయ మహిళా షెన్ కార్పొరేషన్ మునుపు నిర్వహించిన దిల్లీ సదస్సులో మాట్లాడారు. ఆమె మాటల్లో చెప్పాలంటే...

'ఆఫ్ఘన్ పరిస్థితి పరమ భయంకరంగా ఉంది. అనేకమంది వనితా కార్యకర్తలు, రాజకీయ నేతలు దిక్కుతోచక అలమటిస్తున్నారు. ఇక లాభం లేదని తాలిబన్ తీవ్రవాదంపైనే దేశ విదేశాల్లో పోరు సాగిస్తున్నారు. తాలిబన్ల అకృత్యాలు ఇన్నీ అన్నీ కావు. అమ్మాయిలు చదవడం వాళ్లకు ఇష్టం ఉండదు,

జంధ్యాల శరత్బాబు

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ఉద్యోగాలు చేస్తామంటే అసలే నచ్చదు. అదేమంటే, ఇళ్లకు వెళ్లి మరీ భయపెడుతున్నారు. వారి వాహ నాలను బలవంతంగా స్వాధీనం చేసుకుంటున్నారు. ఎవరినీ గొంతెత్తకుండా చేస్తున్నారు. నినాదాలిస్తే గొంతుపైన ఆయుధం మోపుతున్నారు. ఎందుకింత కక్ష? ఏమిటి పగ? నిజానికి ఇది ఇప్పటి దుర్గుతి కాదు. మొదటి నుంచీ ఇంతే. నిస్సహాయ వనితలపై అత్యాచారాలు, హత్యలకు దాడులకు తెగబడటం పాలక తీవ్రవాదులకు పరిపాటి. వీటన్నింటికీ కారణం ఒక్కటే. స్త్రీని ఆట వస్తువుగా చూసే ఆటవిక రీతి' అంటూ ఆ మాజీ ఎంపీ వాస్తవాలను వెల్ల డించారు. అదే సమావేశంలో ప్రసంగించిన పరిశోధ కురాలు హుమెరా రివజయ్ ఒక దశలో కన్నీటి పర్యంతమయ్యారు. 'ఏమిటా అకృత్య పరంపర? ఎంత కాలం భరించాలి? సహించాలి? అరాచకా లను అడ్డుకునే వారెవరూ కనిపించడం లేదు. పాలక దురాగతాలను నిలదీసే గళం వినిపించడం లేదు. అక్కడి చీకటి కోణాలన్నింటినీ ఇక్కడ (దిల్లీ) వెలుగు లోకి తెస్తున్నాను. ఇతర ప్రభుత్వాలు, స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలు, అతివల ప్రగతికి శ్రమించే సంఘాలు ఇకనైనా స్పందించాలి. ఆఫ్ఘన్ నియంతల పని పట్టేలా జనగళమంతటినీ సమైక్యం చేయాలి' అని సభా ముఖంగా పిలుపునిచ్చారామె.

తిప్పికొట్టక తప్పదంతే!

పాకిస్తాన్ మాత్రం గుట్టును తానే బయటపెట్టు కుంటోంది. 'మాకు తాలిబన్లతో మంచి సంబంధాలు న్నాయి' అని సాక్షాత్తు ఆ దేశ ప్రధానే ఏడాది కిందట సెలవిచ్చారు! అంతటితో ఆగలేదు సరికదా! అంతర్జాతీయ సమాజం కూడా సత్సంబంధాలు నెలకొల్పుకోవాలని తన మార్కు సందేశాన్ని అందిం చారు- ఇబ్రహీంఖాన్. ఆఫ్ఘన్ పాలకులకు తగినన్ని ఆర్థిక ప్రోత్సాహకాలూ అందించాలన్నది ఆయన ఉచిత సలహా! ఇంకా విశేషం ఏమిటంటే, ఆఫ్ఘాని స్టాన్ మహిళల హక్కులను పరిరక్షించేలా అందరూ చూడాలనడం. పరిరక్షణ బాధ్యత ఎవరిదన్నదే అసలు ప్రశ్న. ఏది ఎలా ఉన్నా, ఆఫ్ఘా ఆఫ్ఘన్లో ఉన్న నిరసనకారులు ఎంతకీ వెనక్కి తగ్గడంలేదు. తాలిబన్ల నిర్వాకాలను నిగ్గదీసి ప్రశ్నిస్తూ పలు విధాల ఉద్యమ మార్గాల్లో ముందుకు సాగుతున్నారు. ఆ మధ్య కొంతమంది ఉద్యమకారిణులు కాబూల్ నడివిధిలో నినాదాలతో హోరెత్తించారు. 'ఇంతకాలం మేం సాధించినవి వృథా కారాదు. దక్కించుకున్న కనీస హక్కులు మా చేయిదాటి బయటికి పోకూడదు' అంటూ అట్టల మీద రాతలను ప్రదర్శించారు. విశ్వ విద్యాలయ ఆవరణల్లో వనితలు అడుగుపెట్టరాదన్న కుత్సిత ఆంక్షలను తిప్పికొట్టేందుకు, ఆ దేశంలోని సంస్థలు కొన్ని ఏకమవుతున్నాయి. ఏకీకృతమయ్యే ఆ పోరాట బావులా ధాటి తాలిబన్ల పని పడుతుందని ఆశించాలి మనమందరం.

ప్రపంచ జీడిపీలో 85%, వాణిజ్యంలో 75%, ప్రపంచ జనాభాలో మూడింట రెండొంతుల వాటా కలిగిన జీ-20కి భారత్ ఆతిథ్యం ఇవ్వడం దేశ పౌరులందరికీ గర్వకారణం. భారత్ జీ-20 అధ్యక్షతన 'ఇండియా ఫస్ట్' అన్న మంత్రమే లక్ష్యంగా ముందుకు సాగుతున్నది.

డిసెంబర్ 1, 2022న జీ-20 సారథ్య పగ్గాలు చేపట్టిన భారతదేశం.. 2023 నవంబర్ 30 వరకు ఆ బాధ్యతలు నిర్వహిస్తుంది. ఈ సమయంలో 32 విభిన్న కార్యాంశాలపై 200 వరకు సమావేశాలు నిర్వహించనుంది. అందులో భాగంగా గడచిన డిసెంబర్ లో రాజస్థాన్ లోని ఉదయ్ పూర్ లో షెర్వా ట్రాక్ తొలి సమావేశం, బెంగళూరులో పైనాన్స్ ట్రాక్ తొలి సమావేశం, ముంబైలో అభివృద్ధి కార్యాచరణ బృందం సమావేశాలు జరిగాయి. ఈ సమావేశాల్లో ప్రపంచం, భారతదేశం ఎదుర్కొంటున్న ప్రస్తుత సవాళ్లు, ఆందోళనలపై చర్చించారు. ఈ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్న ప్రపంచ దేశాల ప్రతినిధులకు భారతీయ సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, ఆతిథ్య విశిష్టతలు రుచి చూపించారు.

'జీ-20'లో ప్రజల భాగ

ఈ సందర్భంగా విదేశీ ప్రతినిధులు మన వారసత్వ సంపదకు చిహ్నంగా నిలిచిన కట్టడాలు, ప్రదేశాలు, స్థానిక నైపుణ్యాల సామర్థ్యం, భారత సాంస్కృతిక శక్తి గురించి తెలుసుకోగలిగారు. అలాగే స్థానిక జానపద నృత్యాలు కూడా వారిని ఎంతగానో ఆకట్టుకున్నాయనే చెప్పాలి. 'ఒక పెద్ద వేదికపై భారతదేశ సాంప్రదాయిక, సాంస్కృతిక వారసత్వం గురించి ప్రపంచానికి తెలియజేసేందుకు లభించిన పెద్ద అవకాశం ఇది' అని ప్రధానమంత్రి ప్రిన్సిపల్ కార్యదర్శి పి.కె.మిశ్రా ఒక కార్యక్రమంలో మాట్లాడుతూ అన్నారు.

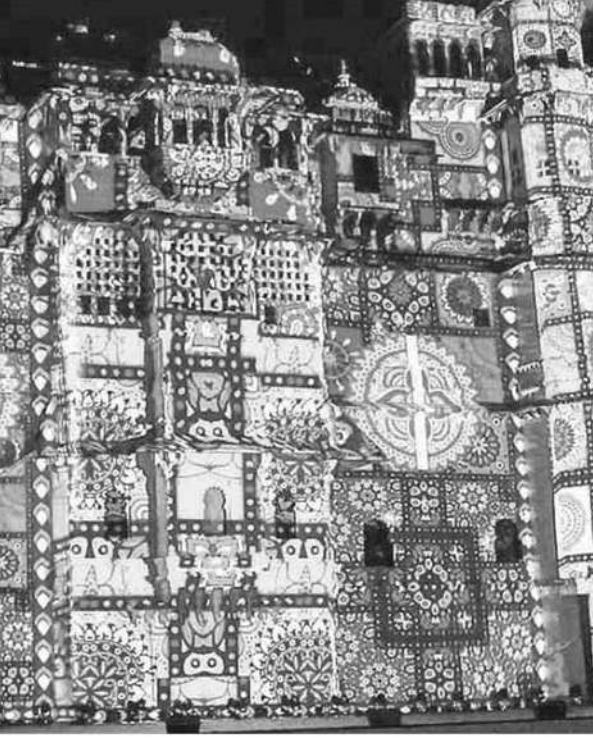
జీ-20 సమావేశాలకు ఆతిథ్యం వహించడం భారత్ కు ఒక చారిత్రక అవకాశం. భారత్ జీ-20 అధ్యక్షత్వానికి మద్దతుగా జీ-7 దేశాల నాయకులు ఒక ప్రకటన చేశారు. శాంతియుత, సుసంపన్న, సుస్థిర భవిష్యత్తు నిర్మాణానికి జీ-7 కట్టుబాటును వారు ప్రకటించారు. ఉమ్మడి సమస్యలకు ఉమ్మడి పరిష్కారాలపైనే భారతదేశం దృష్టి కేంద్రీకరిస్తున్న తరుణంలో ప్రజా భాగస్వామ్యంతో జీ-20ని అనుసంధానం చేయాలని వారు సూచించారు. జీ-20 నాయకత్వానికి నాందిగా నిర్వహించిన అఖిల పక్ష సమావేశంలో; రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు, గవర్నర్లు, లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్లు సమావేశంలోనూ

ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీ మాట్లాడుతూ జీ-20లో ప్రజా భాగస్వామ్యమే ప్రధానమని నొక్కి చెప్పారు.

ఉదయ్ పూర్ లో తొలి సమావేశం

రాజస్థాన్ లోని ఉదయ్ పూర్ లో గడచిన డిసెంబర్ 4-7 తేదీల మధ్య షెర్వా ట్రాక్ తొలి సమావేశం జరిగింది. జీ-20 దేశాలకు చెందిన ప్రతినిధులు ఈ సమావేశానికి హాజరయ్యారు. జీ-20కి భారత నాయకత్వం వట్ల అన్ని దేశాలు విశ్వాసం ప్రకటించాయి. భారతదేశం ప్రతిపాదించిన 'ఒకే భూమి, ఒకే కుటుంబం, ఒకే భవిష్యత్తు' సిద్ధాంతాన్ని సభ్య దేశాలన్నీ ముక్తకంఠంతో ప్రశంసించాయి. ఆ సిద్ధాంతం 'ప్రపంచంలో ఉద్రిక్తతలను తగ్గించి విశ్వాసాన్ని పెంచుతుంది' అని వారు అభిప్రాయపడ్డారు. షెర్వా (ప్రతినిధుల) సమావేశాల సందర్భంగా విభిన్న రోడ్ మ్యాప్ లను రూపొందించారు. సాంకేతిక మార్పు, హరిత వృద్ధి, పర్యావరణహిత జీవనశైలి; వేగవంతమైన; సమ్మిళిత, ప్రతికూలతలను తట్టుకోగల వృద్ధి, 3 'ఎఫ్' (ఫుడ్, ఫ్యూయల్, ఫెర్టిలైజర్లు), మహిళా చోదక అభివృద్ధి, పర్యాటకం, సంస్కృతి వంటి కీలక అంశాలు ఈ సమావేశంలో చర్చకు వచ్చాయి.

షెర్వా ట్రాక్ సమావేశాలకు వచ్చిన ప్రతినిధులకు రాజస్థానీ జానపద సాంప్రదాయానికి అనుగుణంగా కళాకారులు

జీ-20 ప్రత్యేకతలు

- * యూరోపియన్ యూనియన్ సహా 19 దేశాలకు సభ్యత్వం గల పెద్ద అంతర్జాతీయ సహకార వేదిక జీ-20.
- * ఐక్యరాజ్య సమితి, ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ, ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ సహా పలు అంతర్జాతీయ, ప్రాంతీయ సంస్థలు ఇందులో భాగంగా ఉన్నాయి.
- * బంగ్లాదేశ్ సహా 9 ఆతిథ్య దేశాలు కూడా ఉన్నాయి.
- * జీ-20లో రెండు సమాంతర ట్రాక్‌లున్నాయి. ఒకటి ఫైనాన్స్ ట్రాక్ కాగా రెండోది షెర్పా ట్రాక్. ఆర్థిక మంత్రి, కేంద్ర బ్యాంకుల గవర్నర్ ఫైనాన్స్ ట్రాక్‌కు నాయకత్వం వహిస్తే షెర్పా ట్రాక్‌కు షెర్పాలు నాయకత్వం వహిస్తారు. విధాన నిర్ణయ ప్రక్రియకు సేవలందించే ప్రభుత్వేతర భాగస్వాములతో కూడిన మూడో యూనిట్ పార్టీసిపేటరీ గ్రూప్. ఈసారి ఇందులో భారతదేశం ప్రతిపాదించిన స్టార్ట్-అప్‌లు 20 సహా 10 బృందాలున్నాయి.
- * జీ-20కి శాశ్వత సచివాలయం ఏదీ లేదు. అధ్యక్ష స్థానంలోని దేశానికి పూర్వం అధ్యక్షత వహించిన దేశం, భవిష్యత్తులో అధ్యక్షత వహించే దేశంతో కూడిన 'త్రయం' మద్దతు ఇస్తుంది. ప్రస్తుతం ఈ 'త్రయం'లో ఇండోనేసియా, ఇండియా, బ్రెజిల్ ఉన్నాయి.
- * 75 సంవత్సరాల భారత చరిత్రలో 50కి పైగా నగరాల్లో 200కి పైగా సమావేశాలు జరిగే అతి పెద్ద కార్యక్రమం ఇదే. ★

భారత రిజర్వ్ బ్యాంకు సంయుక్తంగా నిర్వహించాయి. ఈ సమావేశంలో ప్రపంచ ఆర్థిక సమస్యలు, సవాళ్ల గురించి చర్చించిన ప్రతినిధులు షెర్పా ట్రాక్‌లో తీసుకున్న నిర్ణయాల అమలుకు ధనం ఎక్కడ నుంచి వస్తుందన్న అంశంపై కూడా చర్చించారు. విభిన్న అంశాలపై మరింత తోడుగా చర్చించేందుకు బెంగళూరులోనే ఫిబ్రవరిలో ఆర్థిక మంత్రులు, కేంద్ర బ్యాంకుల గవర్నర్ల సమావేశాలు నిర్వహించాలని నిర్ణయించారు. ఆర్థిక సమీక్షితత్వం, అంతర్జాతీయ పన్నులు వంటి అంశాలపై ఆ సమావేశాల్లో చర్చలుంటాయని చెప్పారు.

- 'స్వ్యా ఇండియా సమాచార' నుంచి

స్వామ్యమే కీలకం!

జాకెట్లు, కోట్లు ధరించి స్వాగతం పలికారు. ఇక్కడి మహోన్నత సంస్కృతిని ప్రతినిధులకు తెలియచేయడానికి వారికి రాజస్తానీ సఫాలు ఇచ్చారు. 15వ శతాబ్దంలో నిర్మించిన ప్రపంచంలోనే రెండో పెద్ద గోడ కుంభాల్‌గఢ్‌ను, చతుర్ముఖి జైన దేవాలయాన్ని ఈ సందర్భంగా విదేశీ ప్రతినిధులు సందర్శించారు.

ఉదయ్‌పూర్‌ను ప్రపంచ పర్యాటక గమ్యంగా ప్రాచుర్యంలోకి తెచ్చేందుకు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కలిసికట్టుగా కృషి చేశాయి. షెర్పా ట్రాక్‌లోనే భాగంగా డెవలప్‌మెంట్ వర్కింగ్ గ్రూప్ తొలి సమావేశం డిసెంబర్ 13-16 తేదీల మధ్య జరిగింది. ఈ సందర్భంగా భారత షెర్పా అమిటాబ్‌కాంత్ మాట్లాడుతూ జీ-20 సభ్యుల ఆకాంక్షలు, ప్రపంచ దక్షిణ ప్రాంత దేశాల ఆకాంక్షలను తమ ప్రాధాన్యతలు ప్రతిబింబిస్తాయని తెలిపారు. భారతదేశం సమ్మిళిత, ఆకాంక్షపూరిత, నిర్ణయాత్మక, కార్యాచరణశీల వైఖరి అవలంబిస్తుందన్నారు. వాతావరణ హిత కార్యాచరణ, పర్యావరణ హిత జీవనశైలి, సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాలు భారతదేశ ప్రాధాన్యతల్లో ఉన్నట్లు చెప్పారు.

భారతీయ రుచులు!

ఉదయ్‌పూర్ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న విదేశీ అతిథులకు అంతర్జాతీయ చిరుధాన్యాల సంవత్సరం 2023ని పురస్కరించుకుని

మనదేశంలో పండే చిరుధాన్యాలతో వండిన భిన్న రుచులతో కూడిన ఆహార పదార్థాలు వడ్డించారు. రాజస్తానీ తాలి, మఖానా మేధి మట్టర్ మలాయ్, జోవార్ మేధి గట్టా కర్రీ, వాల్ నట్-ఫిగ్ వుడ్డింగ్ వీటిలో ఉన్నాయి.

ఇది లిందరి బాధ్యత

జీ-20 నాయకత్వం విషయంలో అన్ని వర్గాల మద్దతు తీసుకునేందుకు ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోదీ అన్ని రాష్ట్రాల్లో సమావేశాలు నిర్వహించారు. 'భారత్ జీ-20 నాయకత్వం యావత్ దేశానికి దక్కుతుంది. దేశ సంఘటిత బలాన్ని ప్రదర్శించగల అరుదైన అవకాశం ఇది. దేశంలోని ప్రతి ప్రాంతానికి చెందిన విశిష్టతలు, సాంప్రదాయాలు జీ-20 వేదిక ప్రతిబింబిస్తుంది. ఆర్థిక వ్యవస్థ సామర్థ్యాన్ని పెంచడం కోసం జీ-20 సమావేశాలు జరిగే ప్రాంతాలను వ్యాపార, పెట్టుబడి, పర్యాటక గమ్యాలుగా ప్రాచుర్యంలోకి తీసుకురావాల్సిన అవసరం ఉంది' ప్రధాని ఒక సందర్భంలో అన్నారు. ప్రపంచంలో త్వరితగతిన అభివృద్ధి చెందుతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థగా ఎదుగుతున్న భారత్‌కు జీ-20 నాయకత్వం అత్యంత కీలకం.

బెంగళూరులో ఫైనాన్స్ ట్రాక్ తొలి సమావేశం

భారత టెక్నాలజీ పరిశ్రమకు పేర్కొనబడిన బెంగళూరులో ఫైనాన్స్ ట్రాక్ తొలి సమావేశాన్ని డిసెంబర్ 13-15 తేదీల్లో ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ,

రాజకీయపార్టీల బహిరంగ సభలపై నిబంధనలు విధిస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చిన జీవో నెంబరు 1 వివాదాస్పదమైంది. ప్రభుత్వం ప్రజల రక్షణ గురించి మాట్లాడుతున్నా. ఈ జీవో తీసుకువచ్చిన లక్ష్యం మాత్రం వేరు. ప్రజలు తమ బాధలను వివక్షాలకు చెప్పుకోకుండా, సమస్యలపై ప్రతిపక్షాలు ప్రభుత్వాన్ని నిలదీయకుండా చేయడమే ప్రభుత్వ లక్ష్యమనేది సర్వత్రా వినిపిస్తున్న మాట. ఈ జీవోను అడ్డం పెట్టుకుని వివక్షాలను కట్టడిచేసి తన పట్ల వ్యతిరేకతను బయటకు రానీయకుండా ఉండేలా ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తోంది. అందులో భాగంగానే బ్రిటిష్ కాలం నాటి చట్టాలను అమలుచేస్తూ, తమను వ్యతిరేకించిన వారిని అణచివేయాలని చూస్తోంది. అన్ని రాజకీయ పార్టీలతో పాటు అధికార వైసీపీకి కూడా ఈ జీవో వర్తిస్తుందని ప్రభుత్వం పేర్కొంది. కాని రాజమండ్రిలో ముఖ్యమంత్రి, ఇతర నగరాల్లో మంత్రులు, ఎమ్మెల్యేలు నిర్వహించుకుంటున్న సభలకు మాత్రం ఈ జీవోను వర్తింప చేయడం లేదు. దీనిని బట్టి కేవలం వివక్షాలను నియంత్రించడానికే ఈ జీవోను తెచ్చినట్లు భావించాల్సి వస్తోంది.

ఈ జీవో తీసుకురావడానికి కారణం ఇటీవల జరిగిన రెండు దుర్ఘటనలు. టీడీపీ కందుకూరులో జరిపిన రోడ్డుపోలో డ్రైనేజీలో పడి 11 మంది, గుంటూరులో నిర్వహించిన మరో సమావేశంలో ముగ్గురు మరణించడం. ఈ కారణాలను సాకుగా చూపి ప్రభుత్వం జీవో నెం.1 తీసుకువచ్చింది. జాతీయ, రాష్ట్ర రహదారులు, వీధులలో ప్రధానంగా

సమావేశాలు నిర్వహించుకోవటానికి అనుమతించక పోవడం మంచిదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అధికారులకు ఈ జీవోలో నూచించింది. అక్కడ సభలకు అనుమతిస్తే లాజిస్టిక్ చలనంపై వ్యతిరేక ప్రభావం పడుతుందని పేర్కొంది. ఇరుకుగా, సన్నగా ఉండే మున్సిపాలిటీ, పంచాయతీల రహదారుల్లో ఎటువంటి అంతరాయం కలిగించినా అది సాధారణ ప్రజలకు అసౌకర్యంగా పరిణమిస్తుందని జీవో పేర్కొంది. తొక్కిసలాట జరిగితే ఆ ప్రాంత ప్రజల ప్రాణాలకు హాని కలుగుతుందని, గాయాలు, మరణాలు సంభవించ వచ్చని తెలిపింది. ట్రాఫిక్ సమస్యలు ఏర్పడితే, పరిస్థితిని చక్కదిద్దటానికి ఎక్కువ సమయం తీసుకుంటుందని, అనారోగ్యంతో వున్న వారు, వృద్ధులు, గర్భిణులు, గాయపడిన వారిని ఆసుపత్రులకు తీసుకెళ్ళి చికిత్స చేయటానికి వీలుపడక ఇబ్బందులకు గురౌతున్నారని జీవోలో పేర్కొన్నారు. అలాంటి బహిరంగ సమావేశాలు వల్ల పౌర జీవనానికి, అత్యవసర సేవలకు అటంకం ఏర్పడుతుందని కూడా జీవోలో తెలిపింది.

హేతుబద్ధత ఏదీ?

జీవోలో పేర్కొన్న కారణాలు చూస్తే సభలపై నిబంధనలు విధించడంలో హేతుబద్ధత కనిపించడం లేదని నిపుణులు, రాజకీయ పార్టీలు విమర్శిస్తున్నాయి. ఒక సమావేశంలో ఏర్పడిన ప్రమాదానికి గల కారణాలను అన్నిటికీ ఆపాదించడం సరైంది కాదని వాదిస్తున్నాయి. ట్రాఫిక్ అంతరాయాలు, సాధారణ ప్రజల తాత్కాలిక అసౌకర్యాలు అనేకసార్లు అనేక రూపాలలో జరుగుతుండటం మనం చేస్తూనే ఉన్నాం. మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రుల పర్యటనలు, రాకపోకలు, అనేక మతపరమైన ఊరేగింపులు,

ఆ జీవోతో

ఉత్సవాలు, ఇతర సందర్భాలలో ట్రాఫిక్ సమస్యలు ఉత్పన్నమవడం, వాటిని చక్కదిద్దే క్రమంలో పోలీసులు ప్రజలను తాత్కాలికంగా ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలలో పంపించడం ఏళ్ల తరబడి చూస్తూనే ఉన్నాం. పోలీసుల పనే అది. అది కూడా చేయ నప్పుడు, చేయలేనప్పుడు చట్టం అమలులో పోలీసులు వైఫల్యం చెందినట్లే అనేది వారి అభిప్రాయం.

హక్కులపై ప్రత్యక్ష దాడి

జీవోలో పేర్కొన్న జాతీయ, రాష్ట్ర మున్సిపాలిటీ, పంచాయతీ రహదారులన్నింటిలోను సాధారణ పరిస్థితుల్లో సమావేశాలకు అనుమతించ రాదని, కేవలం ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో, అరుదుగా మాత్రమే అనుమతించాలని ఆదేశించింది. ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో రోడ్లపై సభలు, రోడ్ షోల నిర్వహణకు అనుమతిస్తామని పేర్కొన్న జీవోలో రోడ్డు వెడల్పు, సభ జరిగే ప్రదేశం, సభకు వట్టే సమయం, హాజరయ్యే జనం, రద్దీ నిర్వహణ చర్యలు తదితరాలను కూడా అధికారులకు ఇవ్వాలని ఆంక్షలు పెట్టారు. ప్రత్యేక పరిస్థితులను పోలీసు యంత్రాంగం అన్ని పార్టీలకు ఒకేవిధంగా వర్తింపజేసే పరిస్థితి నేటి రాజకీయాలలో లేదు. సభలు జరుపుకోవడానికి కూడా ఆయా ప్రాంతాలను పోలీసులే ఎంపిక చేస్తారట. ఈ

ప్రయత్నం చేస్తోంది.

నిరంకుశ చర్య

కందుకూరు, గుంటూరుల్లో జరిగింది తీవ్ర విషాదమే అయినా ప్రభుత్వం ఏకపక్షంగా జీవోలు జారీచేయడం నిరంకుశ చర్యగా పేరనంపూలు ఆక్షేపిస్తున్నాయి. ఇలాంటి విషాదాలు నివారించాలన్న చిత్తశుద్ధి ఉంటే అఖిలపక్ష సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి, ఇలాంటి దుర్ఘటనలు పునరావృతం కాకుండా ఉండేలా తీసుకోవాల్సిన చర్యలపై చర్చించాలని ప్రతిపక్షాలు డిమాండ్ చేస్తున్నాయి. అలా తీసుకున్న నిర్ణయాలకు అన్నిపార్టీలు కట్టుబడి తమ కార్యాచరణను అమలు చేయవలసి ఉండగా, ప్రభుత్వం ఆంక్షల కొరడాను ర్రుఖిపించింది. పైగా ఈ చర్యలను మంత్రులు, వైసీపీ నాయకులు పోటీ పడి సమర్థించడం శోచనీయం.

పోలీసులపై విమర్శలు

విషాద ఘటనలు జరిగిన చోట్ల పోలీసులు బందోబస్తు సైతం సక్రమంగా లేదని తీవ్ర విమర్శ లోచ్చాయి. గుంటూరు సభకు సంక్రాంతి కానుకల కోసం పెద్ద సంఖ్యలో జనం తరలి వస్తారని అంచనా వేయలేకపోవడం సమర్థనీయం కాదంటున్నారు. బందోబస్తుకు వచ్చిన 200 మంది పోలీసులు కూడా తగినంత శ్రద్ధ వహించలేదని పలువురు ఆరోపిస్తున్నారు. కానుకల పంపిణీ సక్రమంగా జరిగేలా చూడటం పోలీసుల విధి అంటున్నారు. ఇదిలా ఉంటే వైసీపీ నిర్వహించే సభలు, సమావేశాలకు కొద్ది రోజుల ముందు నుంచే బందోబస్తు ఏర్పాటు చేస్తున్నారన్న విమర్శలకు పాలకులు సమాధానం చెప్పాలి. గత ఏడాది జులైలో గుంటూరు జిల్లా నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం ప్రాంగణంలో జరిగిన వైసీపీ ప్లీనరీకి పది రోజుల ముందే పోలీసు బందోబస్తు ఏర్పాటు చేశారన్న విషయాన్ని ప్రభుత్వానికి గుర్తుదా?

ఈ చావులకు బాధ్యత ప్రభుత్వానిది కాదా?

జంగారెడ్డిగూడెంలో కల్మిష్యం తాగి 29 మంది మరణించిన సంఘటనకు ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు బాధ్యత వహించదు? విశాఖలో పర్యవేక్షణ లోపాలతో పరిశ్రమల్లో వరుసగా జరుగుతున్న అగ్నిప్రమాదాలకు ఈ ప్రభుత్వానికి బాధ్యత లేదా? ఇసుక సరఫరాను ఆపడంతో చోటు చేసుకున్న నిర్మాణ కార్మికుల ఆకలి చావులకు బాధ్యత వహించదా? అన్నమయ్య ద్యాం కొట్టుకుపోయి పదుల సంఖ్యలో జరిగిన మరణాలపై కారణం ఈ ప్రభుత్వం కాదా? నాసిరకం మద్యం తాగి.... పోతున్న ప్రాణాలకు ప్రభుత్వానిదే బాధ్యత కాదా? రహదారి మరణాలకు ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించదా? ప్రభుత్వ విధానాలతో సర్వం కోల్పోయి ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న కౌలరైతుల మరణాలకు ప్రభుత్వానికి బాధ్యత లేదా? అవన్నీ ప్రభుత్వానికి బాధితులు సంధిస్తోన్న ప్రశ్నలు.

విపక్షాల్లో కాక

అవకాశం సైతం నిర్వాహకులకు ఉండదు. అంటే... సమావేశాలు ఎక్కడ, ఎలా నిర్వహించుకోవాలన్నది నిర్వాహకుల చేతిలో లేదన్న మాట.

సమావేశాలు, ప్రదర్శనలు లాంటివి ప్రజాస్వామ్యానికి ప్రాణం లాంటివి. ప్రాథమికమైనవి. అభిప్రాయాలను పంచుకోవటానికి, ప్రభుత్వాలకు తెలియ చేయటానికి అవి మార్గాలు. వాటిని అడ్డుకోవడమంటే ప్రజాస్వామిక హక్కులపై ప్రత్యక్ష దాడికి దిగడమే. జీవోలో చెప్పిన ప్రత్యామ్నాయ స్థలాలు, మైదానాలను గుర్తించడం సాధ్యం కాదు. రాష్ట్రంలో అతి తక్కువ ప్రాంతాల్లో మాత్రమే ఇలాంటి స్థలాలున్నాయి. ప్రజా సమావేశాలను ప్రైవేటు స్థలాలలో ఏర్పాటు చేయడం కూడా వీలుకాదు.

తురగా నాగభూషణం

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

అసలు బహిరంగ సభలను ప్రైవేటు స్థలాల్లో పెట్టుకోవలసిన దుస్థితి ఏర్పడటం అప్రజాస్వామికం. ఇదంతా చూస్తుంటే అసలు ప్రతిపక్షాలు బహిరంగ సమావేశాలు నిర్వహించకుండా నియంత్రించడమే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యమనేది తెలిసిపోతోంది.

గొంతునొక్కడమే పనిగా

చాలా కాలంగా ప్రజా ఉద్యమాలు, కార్మిక, ఉద్యోగ నిరసనలు, రాజకీయ పార్టీల పిలుపులు, పర్యటనలను విఫలం చేయడానికి పోలీసులు గృహ నిర్బంధాలు, ముందస్తు అరెస్టులు చేయడం సర్వ సాధారణం అయిపోయింది. ముందుగానే వాటిని అడ్డుకుంటూ ఆంక్షలతో ప్రత్యేక ఉత్తర్వులు, పాలి మేరల్లో అరెస్టు చేయడం జరిగిపోతున్నది. పాలనా వైఫల్యాలు, అవినీతి, అసమర్థ పాలనలో కూరుకు పోయిన ప్రభుత్వం తమపై వచ్చిన ఆరోపణలను, నిలదీతలను అడ్డుకోలేక వారిని నియంత్రించే ప్రయత్నాన్ని రెండున్నరేళ్లుగా చేస్తోంది. కార్మికులు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, అసంఘటిత రంగ కార్మికులు, ఉపాధ్యాయులు, రాజకీయ పార్టీలు ఈ చేదు అనుభవాన్ని ఎదుర్కొంటూనే ఉన్నాయి. ఇప్పుడు జీవో నెంబరు 1 ను సాకుగా చూపి ఇక ప్రతిపక్షాలు ఏ కార్యక్రమం చేయనీయకుండా ప్రభుత్వం అడ్డుకునే

కబంధుడి

కానీ ఇప్పుడు మనకు అవకారం చేయబోతోంది కనుక శిక్షించాలి. వీని చేతులను మనం తుంచివేయాలి' అని రాముడికి విన్నవించాడు. దాంతో రాముడు ఆ ఆకారం కుడి చేతిని, లక్ష్మణుడు ఎడమ చేతిని ఖండించారు. వెంటనే ఆ ఆకారం పరమానందంతో 'మహానుభావులారా! నా ఈ చేతులు ఖండించి శాపవిముక్తి కలిగించే వారి కోసమే ఇంతకాలం నిరీక్షిస్తూ, ఇటుగా వచ్చిన వారిని బంధిస్తూ ఉన్నాను. ఇంతకాలానికి నా నిరీక్షణ ఫలించింది. మీరు ఎవరు? ఏ

రామాయణంలో కనిపించే మరో పాత్ర కబంధుడు. అతనికి సంబంధించి 'కబంధ హస్తాలు' అనే జాతీయాన్ని మనం ఎప్పుడూ వింటూ ఉంటాం.

సీతాదేవిని రావణుడు అనే రాక్షసుడు అపహరించాడని జటాయువు ద్వారా తెలుసుకుని ఆమె కోసం అన్వేషిస్తున్నారు రామలక్ష్మణులు. ఇంతలో లక్ష్మణస్వామికి ఎడమ భుజం అదిరింది. ఆ విషయం గురించి లక్ష్మణుడు 'అన్నయ్యా..! ఏదో జరగకూడని దేదో జరగబోతోందని నా మనస్సు శంకిస్తోంది. కానీ ఆ కీడు నుంచి మనం తప్పించుకోగలమని ఆ వంచులకం అనే పక్షికూత చెబుతోంది. ఆ పక్షికూత విన్నవారు త్వరలో యుద్ధం చేయబోతారు. వారికి విజయం లభిస్తుంది' అని చెబుతుండగానే, వారికి ఒక భయంకరమైన శబ్దం వినిపించింది. దాని గురించి తెలుసుకోవాలని ప్రయత్నించే లోగా ఒక విచిత్రమైన, వికృతమైన ఆకారం వారికి ఎదురుగా కనిపించింది.

ఆ ఆకారానికి తల, కాళ్లు లేవు. నుదురు వంటి భాగం ఛాతిలోనూ, ముఖం వంటి ఒక భాగం పొట్ట వద్ద, అక్కడే ఒక కన్ను వంటి ఆకారం, దానికి ఒక పెద్ద రెప్ప, ఆ రెప్పకు పచ్చటి పొడవైన వెంట్రుకలు ఉన్నాయి. ఆ కన్ను అగ్నిజ్వాల లాగ ఎర్రగా ఉంది. ఆ ఆకారం చేతులు యోజనం పొడవుగా ఉన్నాయి. ఆ ఆకారాన్ని పరిశీలిస్తుండగానే, తన రెండు చేతులతో వారిని పట్టుకుంది. అది తన చేతికి దొరికిన ప్రతిదాన్ని ఆహారం లానే భావిస్తుంది కనుక

వారిని కూడా తినడానికి సంసిద్ధమయింది. ఆ పరిస్థితిలో లక్ష్మణుడు 'అన్నా! ఈ విచిత్రమైన ఆకారం కదలలేదు కనుక మనం చంపకూడదు.

మన పరిసరాలలో పెరుగుతున్న ఎన్నో మొక్కల్లో ఆయుర్వేద పరంగా ఉపయోగపడేవి కొన్ని ఉంటాయి. అలాంటి వాటిలో 'రణపాల' మొక్క ఒకటి. ఆయుర్వేదపరంగా ఈ మొక్క వల్ల ఎన్నో ప్రయోజనాలు కలుగుతాయి. సాధారణంగా ఒక మొక్క రెండు నుంచి మూడు రోగాలను, మహా అయితే ఇంకొన్ని రోగాలను

✱ 'మొక్క'బడి ✱

వందకు పైగా వ్యాధులను నయం చేసే రణపాల

నయం చేస్తుందని చెబుతుంటారు నిపుణులు. కానీ రణపాల మొక్క ఆకులు, వేర్లు, కాండం... సుమారు 150కి పైగా రోగాలను నయం చేస్తుందని ఆయుర్వేద నిపుణులు చెబుతున్నారు.

ఈ 'రణపాల' ఆకు కాస్త దళసరిగా ఉండి రుచిలో వగరు, పులుపుగా ఉంటుంది. ఈ మొక్క ఆకు ద్వారానే ప్రత్యుత్పత్తి కొనసాగిస్తుంది. అంటే ఆకు నాటడం ద్వారా తిరిగి మొక్క మొలుస్తుంది. దీంతో ఇంటి ఆవరణలో సులభంగా పెంచుకోవచ్చు.

ఈ ఆకును తినడం, కషాయంగా

సేవించడం, ఆకును మెత్తగా రుబ్బి కట్టు కట్టడం ద్వారా కూడా ఎన్నో వ్యాధులను నయం చేసుకోవచ్చు. అధిక రక్తపోటు, తలనొప్పి, గడ్డలు, వాపు వంటి ఎన్నో రకాల రోగాలకు దివ్యోషధంగా పనిచేస్తుంది. తిమ్మిరి, ఉబ్బినం, సైనస్ సమస్యలతో బాధపడేవారు ఈ మొక్క ఆకుల నుండి తయారైన 'టీ' తాగడం వల్ల త్వరగా ఉపశమనం పొందుతారు. ఉదయం, రాత్రివేళల్లో ఈ ఆకులను రెండేసి తినడం వల్ల మూత్రపిండంలో, మూత్రాశయంలో ఏర్పడ్డ రాళ్లు వెలుపలికి వస్తాయి. మూత్రాశయాన్ని శుభ్రం

మార్గదర్శనం

కార్యంపై ఇటు వచ్చారు? దయచేసి తెలియచేయండి' అని కోరాడు.

దానికి లక్షణాలు 'ఈయన మా అన్నగారు శ్రీరాముడు, నాపేరు లక్ష్మణుడు. ఇక్ష్వాకు వంశీయులం. మా అన్నగారి ధర్మపత్ని మాతల్లి సీతమ్మను ఎవరో రాక్షసుడు అపహరించాడని ఆమెను వెతుకుతూ ఇటు వచ్చాం. తమరు ఎవరు?' అడిగాడు.

దానికి ఆ వింత ఆకారం సమాధానం చెప్పా 'నా పేరు దనువు. చంద్రుడు, ఇంద్రుని వలె అత్యంత సుందరమైన, అహోదకరమైన శరీరం కలిగిన వాడిని. ఆ అందంతో గర్వం అతిశయించి నా వద్ద గల కామరూపశక్తితో విచిత్రమైన, భయంకరమైన రూపాలు ధరించి అనేక ప్రాంతాలలో రుషులను, మునులను భయకంపితులను చేస్తూ ఉండేవాడిని. ఒకరోజు కంద మూలాలు సేకరిస్తున్న స్థూల శిరస్సుడు అనే రుషికి ఈరోజు నేను ఉన్న ఈ రూపంతో కనిపించాను. దాంతో ఉలిక్కిపడిన ఆ రుషి,

వెంటనే నిజం గ్రహించారు. 'నేకు ఇటువంటి భయంకరమైన, జుగుప్సాకరమైన రూపం ఇష్టంలా అనిపిస్తున్నది కనుక ఈ రూపంతోనే ఉండువు గాక' అని శపించాడు. పశ్చాత్తాపంతో శాపవిమోచన మార్గం కోరగా, కొంతకాలం ఈ రూపంతో అరణ్యంలో సంచరిస్తావని, మహాపురుషులు వచ్చి నీ చేతులు ఖండించి నిన్ను అగ్నిలో దహించిన తర్వాత నిజరూపం వస్తుంది' అని సెలవిచ్చారు. రుషి శాపం కార్యరూపం దాల్చే లోపు బ్రహ్మ గురించి ఘోర తపస్సు చేయగా, ఆయన దీర్ఘాయుష్ష్యాశ్శవ అని దీవించారు. మళ్ళీ గర్వం అతిశయించి ఇంద్రుని మీదకు యుద్ధానికి వెళ్ళగా, ఇంద్రుడు తన వజ్రాయుధంతో నా తలను ఖండించి, తలను, కాళ్ళను పొట్టలోకి నెట్టి వేశాడు. 'దీర్ఘాయుష్షుతుడనని వరం పొందిన నేను ఈ రూపంతో ఎలా ఉండగలను? బతకటానికి ఆహారం కావాలి కదా' అని ఇంద్రుని అడగగా, అప్పుడు ఆయన నాకు కన్ను కనిపించేలా చేసి, యోజనం ప్రమాణంలో చేతులను ఇచ్చి వాటితో తడుముకుంటూ దొరికినవి తినాలంటూ సూచించాడు. నన్ను ఆడుకునేవారి కోసం నాటి నుంచి ఎదురు చుస్తూ ఉన్నాను. మీరు నా

శరీరాన్ని అగ్నికి ఆహుతి చేస్తే నిజరూపం వస్తుంది. ఆ తర్వాత నా శక్తితో సీతమ్మను వెతకడానికి మార్గం చెప్పగలను" అని వివరించాడు.

అన్నగారి ఆనతి మేరకు లక్ష్మణుడు ఒక పెద్ద గొయ్యి తీసి, కబంధుని అందులోకి నెట్టి కర్రలు వేసి అగ్ని సంస్కారం చేశాడు. రథాన్ని అధిరోహించిన సుందరాకారుడైన దివ్యపురుషుడు ముగ్ధమనోహరం, కృతజ్ఞతతో కూడిన చిరునవ్వుతో వారికి నమస్కరించాడు ఒక్క క్షణం కన్నులు మూసుకుని "రామా! మీరు ఈ విధంగా వెతికితే కలిగే ప్రయోజనం చాల తక్కువ. ఈ భూమండలం అంతా తిరిగిన మిత్రుని వల్ల మీకు ఎంతో మేలు జరుగుతుంది. అలాంటి మిత్రుడు, సుగ్రీవుడు అనే వానరరాజు ఉన్నాడు. అతను సూర్యుని జెరన పుత్రుడు. కొన్ని కారణాల వల్ల తన అన్న వాలితో విభేదించి తన నలుగురు మంత్రిలతో ఋష్యమూక పర్వతం మీద ఉన్నాడు. అతను అత్యంత బలవంతుడు, ఈ భూమిమీద ఎక్కడ ఏమి ఉన్నదో తెలిసిన వాడు. అతనితో చెలిమి చేసుకో" అంటూ ఆ ప్రాంతానికి చేరే మార్గం చెప్పి రాముని అనుమతి తీసుకుని దివ్యలోకాలకు వెళ్లి పోయాడు. ★

చేయడంతో పాటు పేగుల నుండి హానికరమైన వ్యర్థాలను వదిలించుకోవడానికి కూడా ఈ ఆకులను ఉపయోగిస్తారు. శారీరక దృఢత్వం పెరుగుతుంది.

మూత్రాశయ సంబంధిత సమస్యలతో బాధపడుతున్న వారు ఐదు మిల్లీలీటర్ల రసం తాగాలి. ఈ ఆకులను తింటే రక్తంలోని క్రియాణీన్ లెవల్స్ తగ్గుతాయి. డయాబిటీస్

రోగులకు ఇవి మేలు చేస్తాయి. జీర్ణాశయంలోని అల్సర్లు తగ్గుతాయి. అజీర్ణం, మలబద్ధకం సమస్యలను తగ్గించుకోవచ్చు.

ఈ ఆకులను కొద్దిగా వేడిచేసి కడితే గాయాలు నయమవుతాయి. ఆకులను పేస్ట్లా చేసి కట్టుకడితే కొవ్వు గడ్డలు, వేడి కురుపులు తగ్గుతాయి. మూడు నుంచి ఆరు గ్రాముల రణపాల ఆకుల రసానికి ఒక టేబుల్ స్పూన్

జీలకర్ర కలిపి, రెట్టింపు స్థాయిలో నెయ్యి జోడించి బాగా రంగరించి రోజుకు మూడు సార్లు సేవిస్తే రక్త విరేచనాలు తగ్గుతాయి.

రోజూ ఉదయం, సాయంత్రం ఈ ఆకులను 2 చొప్పున తింటుంటే డయాబెటీస్ తగ్గుతుంది, షుగర్ లెవల్స్ అదుపులో ఉంటాయి. ఈ మొక్క రసాన్ని ఐదు నుంచి పది చుక్కల వరకు తీసుకోవడం వల్ల రక్తపోటు నియంత్రణలో ఉంటుంది. కామెర్ల బాధితులు ఉదయం, సాయంత్రం ఈ ఆకుల రసాన్ని 30 మి.లీ. మోతాదులో తీసుకోవాలి.

రణపాల ఆకు రసాన్ని కళ్ల చుట్టూ పలుచటి లేపనంగా రాయడం వల్ల కంటి నొప్పుల నుంచి బయటపడవచ్చు. ఈ ఆకులను చూర్ణాన్ని నుదుటిపై పట్టిలా వేయడం వల్ల తల నొప్పి త్వరగా తగ్గుతుంది. ఒక చుక్క రసం చెవిలో వేస్తే చెవిపోటు తగ్గుతుంది. ఈ ఆకులను తింటే జుట్టు రాలడం తగ్గి. తెల్ల వెంట్రుకలు రావడం ఆగవుతుంది.

యోని సంబంధిత సమస్యలతో బాధపడే వారికి రెండు గ్రాముల తేనెతో 40 నుంచి 60 మిల్లీలీటర్ల కషాయం కలిపి ఇవ్వాలి. మొలల వ్యాధి నుంచి విముక్తి ఈ ఆకు రసం ఉపకరిస్తుంది. ★

4

విక్రముడా వీరుని వంకా పరీక్షగా చూశాడు. వయస్సు పదహారేళ్లకు మించి ఉండదు. ఇంకా మీసాలు కూడా వచ్చినట్లు లేదు. బాలిక గొంతులా ఉంది. ఎవరైనా గాని, తన గానం నచ్చిందని చెప్పినందుకు సమాధానం చెప్పాలి.

“నా గానం మిమ్మల్ని అలరించినందుకు ఆనందంగా ఉంది.”

“ఆనందంతో పాటు సంశయం కూడా కలిగింది.”

ఎందుకో మరి, విక్రముడికి ఆ యువకుని మాటలు అహ్లాదకరంగా అనిపిస్తున్నాయి.

“సంశయమెందుకు?”

“దేవాలయ ప్రాంగణాలలో శృంగారగీతాలు పాడవచ్చునా?”

“అలయంలో ఆయుధ ప్రయోగం చేయవచ్చునా?”

యువకుడు సమాధానం చెప్పలేక తబ్బిబ్బెనట్లనిపించినట్లుగా కన్పించడంతో విక్రముడు చిరునవ్వు నవ్వాడు.

“నేను ఎవరి మీదా ఆయుధాన్ని ప్రయోగించలేదు.”

“నేను ఎవరినీ ఉద్దేశించి పాడలేదు.”

యువకుని ముఖంలో కొంత నిరాశ, కొంత నిరుత్సాహం కనిపించాయి.

విక్రముడు “మాటలకు ముందు పరిచయ వాక్యాలు చెప్పుకొనడం సంప్రదాయం. ఆ ధర్మ మిద్దరమూ మరచినాము. నేను మధ్య భారతవాసినీ. నా నామధేయం ప్రతాప భాస్కరుడు.”

“నేను వాయవ్య ప్రాంతం నుండి మా మాతామహుల వద్దకు వచ్చాను. ప్రస్తుతం ఇంద్రప్రస్థ నగరంలో తాతల ఇంట ఉన్నాను. నా పేరు వీరసేన...నుడు”.

“వీరసేననుడా?”

ఆ యువకుడు మరింత కలవరపడి, తలను తిప్పుటలో ఒత్తైన జుట్టు తలపాగా నుండి విడివడి పిరుదల దాకా జారింది.

“నా పేరు వీరసేనుడు. నేను పురుషుడనే. ఎందుకో జుట్టు చాలా పొడవుగా పెరిగినది.

సెలవు” అంటూ పరిగెత్తి వెళ్లిపోతున్న వ్యక్తి వైపు చూస్తూ ఉండిపోయిన విక్రమాదిత్యలో

మధుర భావనలు పొంగిపోయాయి. రెండు క్షణాలకే అతడు వాణిని నిలువరించుకుని, దూరాన ఉన్న రక్షకులకు సైగ చేసి, తన స్కంధా వారం వైపు నడక సాగించాడు.

* * *

ఇంద్రప్రస్థం మీద విజయం సాధించిన విక్రముడు తన సేనకు కొంత విశ్రాంతి ఇవ్వాలన్న సంకల్పంతో యుద్ధయాత్రను నిలిపి, ఉజ్జయిని చేరుకున్నాడు. దిగ్విజయుడై తిరిగి వచ్చిన తమ మహారాజుపై పౌరులు పూలవాన కురిపించారు.

నిత్య, నైమిత్తిక కర్మలను చాలాసార్లు యథావిధిగా నిర్వహించలేక పోయినందుకు ప్రాయశ్చిత్త హోమ, జపాలు సలిపిన అనంతరం విక్రముడు తన తల్లిదండ్రులను దర్శించుకునేందుకు ఆశ్రమానికి వెళ్లాడు.

సాష్టాంగ ప్రణామములాచరించిన కుమారుని ఆశీర్వదించిన తర్వాత గంధర్వ సేనుడు “పుత్రా! నీ విజయం మమ్ము ఆనందింపజేసింది. పశ్చిమ, దక్షిణ దిశలలో సైతం నీ యుద్ధయాత్ర సఫలమగును గాక. యుద్ధిష్ఠిరుని వలెనే నీవును అశ్వమేధం నిర్వహిస్తే బాగుండునని మా ఊహ. మగధ చక్రవర్తులలో పుష్కమిత్ర

కుంగుడు, సముద్రగుప్పుడు అశ్వమేధ యజ్ఞాలు చేసినట్లు తెలియవస్తున్నది. యాగ నిర్వహణ ధర్మపత్నీ సమేతంగానే చేయాలి!” అన్నాడు.

విక్రమునిలో ప్రేమ తరంగాలు కదిలాయి.

“పిత్రాజ్ఞను శిరసావహించేందుకు ప్రయత్నం చేయగలను” అని విక్రముడు తల్లిదండ్రులకు ఇంకొకసారి నమస్కరించి, సెలవు తీసుకున్నాడు.

* * *

గ్రంథపఠనం చేస్తున్న మిహిరుని వద్దకు రాజభటుడు వచ్చి, “మహా ప్రభువు రాజ కార్యార్థమై విదిశా రాజ్యానికి పయనమవుతున్నారు. తమను వారితో రమ్మనమని కోరుతున్నారు” అన్నాడు.

నేను ఈ సాయంత్రమే మహారాజులను దర్శించుకోగలనని విన్నవించమని రాజభటుని పంపివేసిన మిహిరుడు తల్లిదండ్రులతో విషయం చెప్పాడు. వారి అంగీకారంతో విక్రమాదిత్యుని ప్రాసాదానికి వెళ్లి తన రాకను మహారాజుకు తెలియజేయమన్నాడు. రాజు అనుమతిపై లోనికి వెళ్లిన మిహిరుడు “రాజ కార్య నిర్వహణలో ప్రభువులకు నేనేవిధమైన సేవనూ అందించలేను. నా రాక మీకు ఉపయోగకరం కానేరదు” అన్నాడు.

“మిత్రమా! ఏకాంతంగా ఉన్నప్పుడు నేను ప్రభువును కానని ఇదివరలో తెలియజేసినట్లు గుర్తు. నిన్ను రమ్మన్న కారణం వేరే ఉన్నది. శుక్రవారం ఉదయమే మన ప్రయాణం.” “చిత్రం ప్రభూ!” అనబోయిన మిహిరుడు ఒక్క క్షణమాగి, “సఖుడా, అట్లే!” అన్నాడు.

* * *

విదిశలో పని పూర్తయిన తర్వాత మిహిర, విక్రమాదిత్యులు ఉదయగిరి గుహలయాలలోని విష్ణు దర్శనానికై వెళ్లారు. పూజ తర్వాత ఆలయ ప్రాంగణంలో కూర్చున్న విక్రముడు “విష్ణు పదమనే పేరు గల ఈ కొండ మీది కోవెలను చంద్రగుప్పుడు నిర్మించి, ధ్వజం ప్రతిష్ఠించినాడు. ఇనుముతో తయారైన ఈ స్తంభం రెండు వందల సంవత్సరాలు గడచినప్పటికీ తుప్పు పట్టక పోవడం ఆశ్చర్యం కదా!” అన్నాడు. (ఈ ఇనప స్తంభం ఇప్పటికీ ఢిల్లీలో కుతుబ్‌మినార్ ముందు ఉంది.)

మిహిరుడు ఉత్సాహపూరితమైన కంఠంతో, “ఇంకొక రెండు వేల సంవత్సరాలు గడచినా స్తంభం తుప్పు పట్టదు. లోహాన్ని కరిగించే సమయంలో సున్నం కొంచెమైనా వాడరాదు. అగ్నిని రగిల్చేందుకు ఉపయోగించే కర్రలలో భాస్కరం ఎక్కువగా ఉండడమూ ముఖ్యమే. ఈ ప్రాంతపు లోహ కర్మకారులు తంగేడు చెట్లను కొట్టి స్వయంగా ఎండబెట్టి...” అంటూ ప్రసంగించసాగాడు. కొంతసేపటికి విక్రముని పెదవులపై సన్నని చిరునవ్వు గమనించి ఆగిపోయిన మిహిరునితో మహారాజు, “మిత్రమా, కొన్ని సంవత్సరాల తర్వాత కలుసుకున్న మనం శాస్త్ర విషయాలా మాట్లాడు కొనవలసినవి?” అన్నాడు.

మిహిరుడు ఏమీ మాట్లాడలేదు.

“వ్యాస భగవానులు, కృష్ణార్జునులు ఇద్దరే ఉన్నప్పుడు ఏమి మాట్లాడుకున్నారో రాశారు కదా. విక్రాంతని రతానిచ. తాము సాధించిన విజయములూ, తమ ప్రేమ ముచ్చటలూ...”

“క్షుతవృద్ధుడు. నీ దిగ్విజయ యాత్రా విశేషాలు అడగనే లేదు. తూర్పు దిక్కుగా ప్రారంభమైన నీ యుద్ధ పరంపరను తెలియజేయ కోరుతున్నాను.

విక్రముడు తాను ఏయే రాజ్యాలను జయించినాడో వివరిస్తూ, “నేపాల రాజ్యంలో వింత జరిగింది. పదునాలుగేండ్ల బాలుడయిన నేపాల రాజు నమస్కార బాణం వేసినాడు. అది సంధి ప్రయత్నమా, లొంగి పోవడమా అన్న ఊహ మనసులోకి ప్రవేశించకముందే అతడు నా ఆశీర్వాదం కోరినాడు. నాకు అతనిపై సోదర వాత్సల్యం కలిగింది” అన్నాడు.

మిహిరుడు, “శ్రీరామచంద్రుడు అవతార సమాప్తి చేసే సమయంలో లవ, కుశులనే కాక తన ముగ్గురు సోదరుల కుమారులనూ రాజ్యాభిషిక్తు లను చేసినాడు. లక్ష్మణ కుమారులైన అంగద, చంద్రకేతులు నేపాల ప్రభువులైనారు.

లక్ష్మణేయులన్న మాట కాలక్రమంలో లిప్తవిగా మారింది. శ్రీరాముడికి లక్ష్మణునిపై సోదర వాత్సల్యమున్నట్లే నీకును లిప్తమే రాజపుత్రునిపై కలిగి ఉంటుంది” అన్నాడు.

నేను శ్రీరామచంద్రునితో ఏనాటికీ పోల్చదగినంత గొప్పవాడను కాను అన్న భావాన్ని ధ్వనింపజేస్తూ విక్రముడు ఆలయం వైపు తిరిగి హరినామ స్మరణ చేసి, నమస్కరించి తన యుద్ధ విశేషాలు తిరిగి చెప్పసాగాడు.

“ఇంద్ర ప్రస్థనగరం మీద దండు వెడలే ముందు కోట వెలువలనున్న యోగ మాయాదేవిని దర్శించుకున్నారు. ఆలయ ప్రాంగణంలో కూర్చున్న నా నోట ఎందుకో శృంగార రసపూరితమైన పాట వెలువడింది. ఒక యువకుడు నా వద్దకు వచ్చి గానం తనకు రంజింపజేసినదని అన్నాడు.

విక్రమాదిత్యుడు ఆగిపోయినాడు. మిహిరుడు “నీవు చక్కగా పాడగలవు. నీ పాట విని ఆనందింపని వారుండరు” అన్నాడు. “నా దగ్గరకి రావడానికి ముందు బాణాలు వేసి, వృక్షశాఖలను ఊగించి, నాపైన పూలజల్లు కురిపించి నాడు. ఎవరో ధనుర్విద్యా నిపుణుడనుకునే లోగానే నా ఎదుట సుందరమూర్తి ప్రత్యక్షమైనది. కిన్నెర కంఠం, దీర్ఘ శిరోజు సంపద... స్త్రీయే అనిపించినది.”

“ధానుష్కంఠివి కదా!”

“అవును... ఇంద్ర ప్రస్థమును ముట్టడించినప్పుడు శత్రుసేనను పరిశీలనగా గమనించాను. ఆ యువకుడు కనిపించలేదు.”

“ఇంద్రప్రస్థ వాసి కాకపోవచ్చును.”

“నిజమే... మాతామహుల ఇంటికి వచ్చినట్లు ఆమె చెప్పినది.”

“అమెయా? లేక అతడా?”

“స్త్రీయేనని నా మనసుకనిపిస్తున్నది. మా తండ్రిగారు నన్ను అశ్వమేధ యాగం చేయమనీ, యాగకర్తకు ధర్మపత్ని ప్రక్కన ఉండవలెననీ అన్నారు. ధర్మారణకే కానీ వలపు పండించుకోవడానికి కాదా వివాహం చేసుకోవడం?”

మిహిరుడు విక్రమాదిత్యుని చేతిని తన చేతిలో ఉంచుకుని, రేఖలను పరిశీలించి, “త్వరలోనే నీకు పరిణయమవుతుంది” అన్నాడు.

“నా మనసును హరించిన పడతితోనేనా?”

“ఆ విషయం హస్త సాముద్రిక శాస్త్రం సూచించలేదు. విక్రమా! ఇంత బేలతనమే? శత్రువుల నుండి అఖిల శస్త్రాలనూ ఎదుర్కొని నిలిచిన నీవు మన్మథ బాణాలకు పడిపో తగునా? వయసులో నీకన్నా చిన్నవాడను. నీకు చెప్పే అర్హత నాకు లేదు.”

విక్రముడు లేచి నిలబడి “నీవన్నది నిజం. భరత ఖండ రక్షణకే, ధర్మ పరిరక్షణకే నా జీవితం అంకిత మగును గాక” అని ఆలయ శిఖరానికి నమస్కరించి నడవసాగాడు. కొంత నడిచిన తర్వాత అతడు “మిహిరా, నేను యుద్ధరంగం నుండి తిరిగి వచ్చునప్పటికి, నీ వివాహం జరిగి ఉండునని అనుకున్నాను” అన్నాడు.

“మా మేనమామ తన పుత్రిక పద్మలతను ఒక శిల్పాచార్యునికిచ్చి, వివాహం జరిపించినాడు”.

“ఏల? నీవు ధనవంతుడవు కావనా?”

“అది మాత్రమే కారణం కానేరదు. నిరంతర శాస్త్ర ప్రసంగం చేసే వానిని ఏ కన్య భర్తగా కోరుకుంటుంది? శస్త్ర, శాస్త్రములకే మన ఇద్దరి జీవితాలు అంకితమగునుగాక.”

విక్రమాదిత్యుడు మిహిరుని చుట్టూ చేయి వేసి, నడవసాగాడు.

* * *

ఉజ్జయినికి తిరుగు ప్రయాణంలో స్నేహితులు పురూ తమతమ ఆలోచనలలో మునిగిపోయి, మౌనం వహించారు. విక్రమాదిత్యుని కనుల ముందర విష్ణుద్వజం కదలాడుతున్నది. “ఏనాటికీ తుప్పు పట్టని ఇనుమును సృష్టించిన కర్మకారులను ప్రోత్సహించడం, కళాభివృద్ధి పాలకుల ధర్మం. మగధ చక్రవర్తి చంద్రగుప్తుడు ఆ విధిని చక్కగా నిర్వహించినాడు. కవిరాజు బిరుదాంకితుడు, వీణా వాదనలో మేటి సముద్రగుప్తుని కన్న చంద్రగుప్తుని తర్వాత రాజ్యమేలిన కుమారగుప్తు, స్పృహగ్రుచ్చల కన్న తనకు చంద్రగుప్తుని పైనే గౌరవమే? విక్రమాదిత్య బిరుదాంకితుడనా? తన నామమే ఆయన బిరుదమగుటయే కారణమేమో! ఏమైనానేమి, ఆయన పలెనే వృత్తి విద్యలనూ, కళలనూ పోషించడం తన కర్తవ్యం. అంతకుమించి ధర్మ సంరక్షణ ముఖ్యం. యుద్ధ సమయంలో సైతం నీతి తప్పరాదు. ప్రజల ప్రాణరక్షణ, స్త్రీల మానరక్షణ పాలకులకు విహితము. నా మనసు ఎన్నటికీ ధర్మం పైనే నిలుచును గాక. అజ్ఞాత

సుందరి నా తలపులలోకి రాకుండుగాక” అని అనుకుని విక్రముడు భగవన్నామస్మరణలో మునిగిపోయాడు.

“శాస్త్రానికీ, శాస్త్ర అధ్యయనానికీ నా జీవిత మంకితం కావాలని చెప్పినాను. కానీ తల్లితండ్రులు నన్ను వివాహం చేసుకోమ్మనీ, లేకున్న వంశపరంపర నిలిచిపోగలదనీ హెచ్చరిస్తున్నారు. నా కర్తవ్యమేమిటి? ఖగోళశాస్త్ర విజ్ఞానాన్ని అన్ని ప్రాంతాల నుంచి నుండి సంగ్రహించి, నలుదిక్కులా జ్ఞానసంపదను పంచాలని ఉన్నది. జ్ఞానదీపాన్ని వెలిగించి, మనసుకు దారి చూపించే సూర్యదేవుడే నన్ను నడిపించును గాక” అని మిహిరుడు రవిని ప్రార్థించసాగాడు.

* * *

విధి విలాసం విచిత్రమైనది. సృష్టి రహస్యం

“శాస్త్రానికీ, శాస్త్ర అధ్యయనానికీ నా జీవిత మంకితం కావాలని చెప్పినాను. కానీ తల్లితండ్రులు నన్ను వివాహం చేసుకోమ్మనీ, లేకున్న వంశపరంపర నిలిచిపోగలదనీ హెచ్చరిస్తున్నారు. నా కర్తవ్యమేమిటి? ఖగోళశాస్త్ర విజ్ఞానాన్ని అన్ని ప్రాంతాల నుంచి నుండి సంగ్రహించి, నలుదిక్కులా జ్ఞానసంపదను పంచాలని ఉన్నది. జ్ఞానదీపాన్ని వెలిగించి, మనసుకు దారి చూపించే సూర్యదేవుడే నన్ను నడిపించును గాక” అని మిహిరుడు రవిని ప్రార్థించసాగాడు.

అగమ్యగోచరమైనది. భరతఖండ రక్షణకై, సనాతన ధర్మ పరిరక్షణకై విక్రమాదిత్యుడు ఉదయించిన సంవత్సరంలోనే రోమ్ సామ్రాజ్య విస్తరణకై, నియం తృప్త పాలన స్థాపనకై జూలియస్ సీజర్ జన్మించాడు. సీజర్ వంశంలో నామకరణం వింతగా ఉండేది. పుట్టిన ప్రతి మగబిడ్డకూ జూలియస్ సీజర్ అని పేరు. ప్రతి ఆడపిల్లకూ జూలియా అని పేరు.

వదునాలుగేండ్లు వయసులో పాఠశాలలో విద్యను అభ్యసించి వస్తున్న పుత్రుడు జూలియస్ సీజర్ ను చూసి తండ్రి జూలియస్ సీజర్ అనాడు నేర్చుకున్న చదువు విషయమై ప్రశ్నించాడు. రోమ్ నగరస్థాపన గురించి నేర్చుకున్నానని కుమారుడు సమాధానమిచ్చాడు.

“ఏమేమి చదివినావో తెలియజేయమ”ని తండ్రి అడిగాడు.

“అల్పాలోంగా రాజైనా న్యూమిటర్ కుమార్తె

రియాసిల్లియా. ఆమెకు యుద్ధ దేవత మార్స్ అనుగ్రహం చేత రీమస్, రోములస్ అనే కవలపిల్లలు కలిగారు. రాజు అమ్యూలియస్ వారిని నదిలో పడవేయించాడు. వారు దైవానుగ్రహంచేత ఒడ్డుకు చేరుకోగా ఒక ఆడ తోడేలు వారిని సాకింది. ఆపైన ఒక గొర్రెల కాపరి వారిని పోషించాడు. వారు నిర్మించిన నగరమే రోమ్. నగర నిర్మాణమైనాక తానే అధికారం చేజిక్కించుకునే ఉద్దేశంతో రోములస్ తన కవల సోదరుడైన రీమస్ ని చంపి, తానే రాజుగా పరిపాలించాడు. నగరానికి తన పేరే నిలిపాడు.”

“ఇంతేనా మీ గురువు నేర్పినది? అమ్యూలియస్ కవలలను ఎందుకు చంపవలెననుకున్నాడు? అల్పాలోంగాను ఎవరు నిర్మించారు? సీజర్ వంశంతో ఆ నగరానికి ఉన్న సంబంధమేమిటి? అల్పాలోంగా రాజు న్యూమిటర్ అని ఒకసారి, అమ్యూలియస్ అని మరొకసారి చెప్పినావేమి?”

కుమారుడు తానా విషయాలు నేర్చు కోలేదన్నాడు. “నిన్ను పాఠశాలకి పంపించడం దండుగ. అయినా, ఉపాధ్యాయునకు ఏమైనా తెలిస్తే కదా నీకు బోధించడానికి! నా వద్దనే విద్యనభ్యసించు! లోనికి పోయి, భుజించి రా!”

గురునింద చేయరాదన్న ఊహ తండ్రి కొడుకు లిద్దరకూ రానేలేదు.

భోజనానంతరం తండ్రి కుమారునకు రోమ్ నగర స్థాపనకు కారణమైన విషయాలన్నీ వివరంగా చెప్పసాగినాడు. ఒక వారంలో జూలియస్ సీజర్ కు రోమ్ నగర చరిత్రా, తమ వంశపు గొప్పతనం, రోమ్ పాలకులు సాధించిన విజయ పరంపర సంపూర్ణంగా అవగతమైనాయి.

భువనైక సుందరి అయిన హెలెన్ స్పార్టా నగర ప్రభువు భార్య. ఆమెను ట్రాయ్ నగర రాజకుమారుడు పారిస్ అపహరించుకొని పోయినాడు. ఆమెను విడిపించుకునే ప్రయత్నంలో గ్రీకులు ట్రాయ్ నగరాన్ని సర్వనాశనం చేశారు. ట్రాయ్ పట్టణంలో హతశేషులు స్త్రీలతో సహా ఓడలలోకి ఎక్కి, అప్లకష్టాల పాలై, మధ్యధరా సముద్ర తీరంలోని ఒక చిన్న పట్టణం చేరుకున్నారు. వారి నాయకుడైన ఎయినీస్ ఆ పట్టణ రాజకుమారి లావినియాను వివాహం చేసుకున్నాడు. వారి తనయుడు అస్కానియస్ అల్పాలోంగా నగరాన్ని నిర్మించి, పరిపాలించాడు. ఆ రాజ వంశంలో కొన్ని తరాలు గడచిన తర్వాత ప్రోకాస్ అనే రాజుకు న్యూమిటర్, అమ్యూలియస్ అని పేర్లు కల కుమారులు కలిగారు. పెద్దవాడైన న్యూమిటర్ సింహాసన మదిష్టించినాడు. కానీ చిన్నవాడు అమ్యూలియస్ అతనిని బంధించి రాజయినాడు. న్యూమిటర్ కుమార్తెను బలవంతంగా దేవీ పూజ నిర్వహించే కన్యలలో ఒకతగా మార్చివేసినాడు. ఆమెకు యుద్ధదేవత మార్స్ అనుగ్రహంతో జన్మించిన కవలలే రోములస్, రీమస్. వారు నిర్మించిన నగరమే రోమ్. (సశేషం)

‘గిరిజనులు అన్ని రంగాల్లో ముందుండాలి!’

భద్రాచలం: భద్రాచలం శ్రీరాముడి సన్నిధి వీరభద్ర కల్యాణ మండపంలో వనవాసీ కల్యాణ పరిషత్ ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించిన సమ్మక్క సారలమ్మ (గిరిజన) పూజారుల సమ్మేళనానికి భారత రాష్ట్రపతి, ద్రౌపది ముర్ము ముఖ్యఅతిథిగా హాజరయ్యారు.

ఈ సందర్భంగా రాష్ట్రపతి మాట్లాడుతూ శ్రీరాముని దర్శనం భాగ్యం కలగడం సంతోషంగా ఉంది. సీతారామ లక్ష్మణులు నడయాడిన పర్ణశాలను దర్శించడం ఎంతో ఆనందానిచ్చింది. తెలంగాణకు రావడం ఇదే మొదటిసారి. దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు చెప్పినట్లు ‘తెలంగాణ కోటి రతనాల వీణే.’ అన్నారు.

వనవాసుల అభివృద్ధి కోసం నిరంతరం శ్రమిస్తున్న వనవాసీ కల్యాణ పరిషత్ సేవలను ఈ సందర్భంగా రాష్ట్రపతి ప్రశంసించారు. ఆ సంస్థ ఆధ్వర్యంలో నిర్వహిస్తున్న కౌసల్య వికాస కేంద్రాలు, క్రీడా ప్రకల్పాలు, ఏకలవ్య కేంద్రాలు, విద్యార్థుల కోసం నెలకొల్పిన ఛాత్రావాస ద్వారా గిరిజన పిల్లల్లోని నైపుణ్యాలను వెలికి తీస్తున్నారని కొనియాడారు. గిరిజనుల ఆచార, సంప్రదాయాలు, కట్టుబాట్లు ప్రపంచం దృష్టికి తీసుకురావాలన్నారు. దీనివల్ల ముందు తరాలకీ రక్షణ కల్పించిన వారవుతాం అని పేర్కొన్నారు. గిరిజన మహిళలు అన్ని రంగాల్లో ముందుంజులో ఉండాలని సూచించారు.

ఈ కార్యక్రమంలో రాష్ట్రపతికి ఘన స్వాగతం పలుకుతూ గిరిజనులు చేసిన కొమ్ము కోయ నృత్యం అందర్నీ ఆకట్టుకుంది. వనవాసీ కల్యాణ పరిషత్ భద్రాద్రి జిల్లా అధ్యక్షుడు డాక్టర్ మోకాళ్ల వెంకటేశ్వరరావు ముఖ్యవక్తగా పాల్గొని, మాట్లాడారు. కార్యక్రమ నిర్వహణలో వనవాసీ కల్యాణ పరిషత్ ప్రాంత సహ కార్యదర్శి శాహమీర్ శ్రీనివాసరావు, కొరం సూరి, కొరెం రామారావు, గొంది సోబన్, సోయం నాగమణి, సున్నం రాజేష్, బంధ స్వరూప కీలకంగా వ్యవహరించారు.

భద్రాద్రి జిల్లాలోని నాలుగు మండలాలు- చర్ల, దుమ్ముగూడెం, ముల్కలపల్లి, అశ్వాపురం నుంచి వంద మందికి పైగా కార్యకర్తలు, ఆయా గ్రామాల పెద్దలు ఇందులో పాల్గొన్నారు.

- పెద్దాడ ఆశాలత, సహ ప్రాంత మహిళా ప్రముఖ్

నేపాల్కు అస్థిర రాజకీ

ఎన్నికల ముందు ఐదు పార్టీల కూటమితో కలిసి ముందుకెళ్లిన కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ నేపాల్ (సీపీఎన్-ఎన్సీ) అధినేత 63 ఏళ్ల పుష్పకుమార్ దహల్ (ప్రచండ) తీరా ఫలితాలు వచ్చాక కూటమిని గాలికొదిలేసి, అప్పటి దాకా తాను విమర్శించిన మాజీ ప్రధాని కేపీ శర్మ ఓలితో చేతులు కలపడం విచిత్రాల్లోకెల్లా విచిత్రం! ఎన్నికల్లో మాత్రం మాజీ ప్రధాని పేర్బహదూర్ దేవ్బా నేతృత్వంలోని నేపాలీ కాంగ్రెస్ తో కలిసి పోటీచేసి ఇప్పుడు ఓలీ సారథ్యం లోని 'కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ నేపాల్-ఐక్య మార్క్సిస్ట్-లెనినిస్ట్ (సీపీఎన్-యూఎంఎల్)తో పాటు కొన్ని చిన్నాచితకా పార్టీలతో కలిసి అధికారాన్ని పంచుకోవడం రాజకీయ పతనావస్థకు పరాకాష్ట. గడచిన డిసెంబర్ 26న నేపాల్ ప్రధానిగా పదవీ బాధ్యతలు స్వీకరించిన దహల్ ఇదే తాను దేశానికి సేవ చేసే చివరి అవకాశంగా ప్రకటించినప్పటికీ, ఆయన్ను అంచనా వేయడం సాధ్యం కాని రాజకీయవేత్తగా ఖాట్కండు దౌత్యవర్గాలు పరిగణిస్తుంటాయి.

నేపాల్ కాంగ్రెస్ నేతృత్వంలోని సంకీర్ణ కూటమికి మొత్తం 136 స్థానాలు లభించాయి. అంటే మెజారిటీకి కేవలం రెండు స్థానాలు తక్కువ. నేపాల్ కాంగ్రెస్ కు 89, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ నేపాల్ మావోయిస్ట్ సెంటర్ (సీపీఎన్-ఎంసీ) 32 స్థానాలు, కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ నేపాల్ యూనిఫైడ్ సోషలిస్ట్ (సీపీఎన్-యూఎస్) 10, లోక్ తాంత్రిక్ సమాజ్ వాది పార్టీ 4, రాష్ట్రీయ జనమోర్చా పార్టీ 1 స్థానం గెలుచుకున్నాయి. ఇక ప్రతిపక్ష కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఆఫ్ నేపాల్-యూనిఫైడ్-మార్క్సిస్ట్-లెనినిస్ట్ (సీపీఎన్-యూఎంఎల్) నేతృత్వంలోని సంకీర్ణ కూటమి 92 స్థానాల్లో విజయం సాధించింది. అంటే మెజారిటీ ఫిగర్ 138కి 46 తక్కువ. అయితే ప్రచండతో బేరసారాల సమయంలో దేవ్బా పట్టు

జమలాపురపు విఠల్ రావు

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

విడుపులు ప్రదర్శించి ఉండాల్సిందన్న అభిప్రాయం వ్యక్తమవుతోంది. నేపాల్ కాంగ్రెస్ అధిక సీట్లు గెలిచిన తర్వాత యూఎస్, భారత్ రాయబారులు దేవ్బాను కలవడమే కాదు, అలయన్స్ కు ఎటువంటి ధోకా ఉండదన్న విశ్వాసంతో ఉన్నారని కూడా వార్తలు వచ్చాయి. కానీ దేవ్బా తనకు 'అమెరికా, భారత్'ల మద్దతు ఉన్నదన్న అతివిశ్వాసంతో మొండిపట్టును ప్రదర్శించడంతో మొదటికే మోసం వచ్చింది. ఒకవేళ ప్రచండకు ప్రధాన మంత్రి పదవి వదలినట్లయితే, దేవ్బా భార్యకు మంత్రి వర్గంలో స్థానం లభించి ఉండేదంటున్నారు.

అలా సాధ్యమైంది?

నేపాల్ మావోయిస్టు సెంటర్ ప్రధాన కార్యదర్శి బరషమాన్ పున్ ఇటీవల చైనాలో రెండు వారాల పాటు గడిపారు. అనారోగ్య కారణాలు చెబుతున్నప్పటికీ, అక్కడి పెద్దల సహకారంతో నేపాల్ లో మళ్లీ ఓలీ-ప్రచండ అలయన్స్ ప్రభుత్వ ఏర్పాటులో ప్రధాన పాత్ర పోషించినట్లు తెలుస్తోంది. అదేవిధంగా నేపాల్ అధ్యక్షురాలు బిద్యాదేవి భండారి కూడా ఓలీకి నన్నిహితవులు కావడం మరో ముఖ్యంశం. దేవ్బా-ప్రచండ అలయన్స్ ను ఎంతమాత్రం జీర్ణించుకోలేని నేపాల్ వామపక్షవాద నాయకులు ఎప్పటికప్పుడు బీజింగ్ లోని దౌత్యవేత్తలు, ఇతర సీనియర్ అధికారులతో టచ్ లో ఉండటం కూడా కీలకంశం. ఇదిలా ఉండగా కొత్త ప్రభుత్వ ఏర్పాటు తర్వాత కొత్త రాయబారి చెన్ సాంగ్ నేపాల్ కు రానున్నారు. చైనా హై ప్రొఫైల్ రాయబారి హో యాన్ కి ఈ ఏడాది మొదట్లో వెళ్లిపోయిన దగ్గరి నుంచి ఇప్పటివరకు, నేపాల్ లో కొత్త రాయబారి ఎవరూ నియమితులు కాలేదు. 2018లో ఓలీ, ప్రచండ మధ్య సయోధ్య కుదిర్చి కమ్యూనిస్టు అలయన్స్ ప్రభుత్వ ఏర్పాటులో ఈమె కీలకపాత్ర పోషించారు. అయితే ఈ అలయన్స్ ప్రయోగం మూన్నాళ్ల ముచ్చటే అయింది. అంటే ఇంకా నాలుగేళ్ల పదవీకాలం ఉండగానే 2021లో కుప్పకూలింది. గత అనుభవం దృష్ట్యా చైనా పెద్దల మార్గ దర్శకత్వంలో తిమ్మిని బమ్మిని చేసి ఏర్పాటు చేసిన ఈ కూటమి ప్రభుత్వ 'పూర్ణాయుధ'పై అనుమానాలు వ్యక్తం కావడంలో పెద్ద విశేషమేం లేదు. ఎందుకంటే గత 16 సంవత్సరాల్లో 13 ప్రభుత్వాలు మారడం నేపాల్ రాజకీయ అనిశ్చితి ఏ స్థాయిలో ఉన్నదీ చెప్పకనే చెబుతోంది మరి!

ఒక ఒరలో రెండు కత్తులు

ఎన్నికల బరిలో కత్తులు నూరుకున్న

ఓలీ-ప్రచండలు, తమ మధ్య ఉన్న విభేదాలను పక్కనబెట్టి డిసెంబర్ 25న ఓలీ నివాస గృహంలో సమావేశమై తమకు పార్లమెంట్ లో 170 మంది సభ్యుల మద్దతు ఉన్నదన్న లేఖతో ప్రభుత్వ ఏర్పాటుకు దేశాధ్యక్షురాలిని కలవాలని నిర్ణయించారు. నిజానికి 138 మంది సభ్యుల మద్దతు ఉంటే ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయవచ్చు. యూఎంఎల్ కు 78 సీట్లు, మావోయిస్టు సెంటర్ కు 38 సీట్లు రాగా, వీరికి మరో ఐదు చిన్నా చితకా పార్టీలు మద్దతునిస్తున్నాయి. ఈ పార్టీల్లో యువకులతో కూడిన 'రాష్ట్రీయ స్వతంత్ర పార్టీ' (20 సీట్లు), నాగరిక్ ఉన్ముక్తి పార్టీ,

(హత్యకేసులో జీవిత ఖైదు శిక్ష అనుభవిస్తున్న రేషమ్ చౌదరి ఈ పార్టీకి నాయకత్వం వహిస్తున్నారు), సి.కె. రౌత్ నేతృత్వంలోని జనమత పార్టీ (తూర్పు సరాయ్ ప్రాంతంలో బలంగా ఉంది), జనతా సమాజ్ బాది పార్టీ, రాచరికాన్ని సమర్థించే రాష్ట్రీయ ప్రజాతంత్ర పార్టీ (14 సీట్లు) మద్దతునిస్తున్నాయి. ఈ కూటమిలోని పార్టీలు తలలు కూడని భావజాలాలు కలిగి ఉండటం గమనార్హం.

పాంచెపున్న ఎంసీసీ గండం

పుష్పకుమార్ దహల్ (ప్రచండ) తన విదేశాంగ విధానాన్ని ప్రకటించాల్సి ఉంది. ముఖ్యంగా పొరుగు దేశాలైన భారత్, చైనాల విశ్వాసాన్ని చూరగొనాలి. దీంతోపాటు అమెరికాకు చెందిన మిలేయనియం ఛాలెంజ్ కార్పొరేషన్ కు చెందిన నేపాల్ కాంపాక్స్ ను అమలు చేయడం ఇప్పుడు ప్రచండ ముందున్న పెద్ద సవాలు. 500 మిలియన్ డాలర్ల విలువైన ఈ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన ఒప్పందంపై 2017లో

యూల 'రాచపుండు!'

నేపాల్ ప్రభుత్వం, మిలేయనియం ఛాలెంజ్ కార్పొరేషన్లు సంతకాలు చేశాయి. తాను నిర్దేశించిన 20 విధివిధానాల సూచికల్లో పదహారంటిలో నేపాల్ సానుకూలంగా ఉండటంతో ఎంసీసీ నేపాల్ ప్రభుత్వంతో ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. ఫిబ్రవరి 27, 2022న నేపాల్ పార్లమెంట్ ఈ ఒప్పందానికి ఆమోదం తెలిపింది. ఇందుకు ప్రచంద నాయకత్వంలోని పార్టీ మద్దతునిచ్చింది. ఈ ఒప్పందం ఓలీ నాయకత్వంలోని యూఎంసీసీ ఎంతమాత్రం ఇష్టంలేదు. అప్పట్లో పార్లమెంట్లో విపక్ష స్థానంలో ఉన్న ఈ పార్టీ మెదలకుండా ఉండిపోయింది.

ప్రచంద ఇప్పుడు దీన్ని అమలు చేయక తప్పని పరిస్థితి. మరి ఈ చిన్న ఈ రెండింటి మధ్య ఎక్కడికి దారితిస్తుందో తెలియదు. ఈ ఒప్పందం కింద ఎంసీసీ, నేపాల్లో ట్రాన్స్మిషన్ లైన్లు, హైవేల నిర్వహణ కోసం ఈ మొత్తాన్ని గ్రాంట్గా అందజేస్తుంది. ఇదే సమయంలో నేపాల్ ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టుల కోసం రూ.130 మిలియన్ డాలర్లు సమకూరుస్తుంది. ఇదిలా ఉండగా ప్రస్తుత ప్రభుత్వం బెల్ట్ అండ్ రోడ్ ఇనిషియేటివ్ కింద కొన్ని ప్రాజెక్టులు, నిలిచిపోయిన సార్క్ ప్రాసెస్ను ముందుకు తీసుకెళ్లడం, లేబర్ దౌత్యాన్ని (దేశ ఆర్థికాభివృద్ధికి అనుసరించే ఉపకరణం) సమర్థవంతంగా అమలు చేయడం ప్రభుత్వం ముందున్న సవాళ్లు.

భారత్తో సంబంధాలు

దహల్ ప్రస్తుతం విభిన్న సంఘర్షణాత్మక రాజకీయ సిద్ధాంతాలు గల పార్టీల సంకీర్ణ ప్రభుత్వానికి నాయకత్వం వహిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం

30 రోజుల్లో పార్లమెంట్లో బలాన్ని నిరూపించు కోవాలి. ఈ లోపల ఏం పరిణామాలు జరుగుతాయో ఎవరికీ తెలియదు. గత రెండేళ్లుగా వరస్పరం వీధి పోరాటాలు చేసిన రెండు కమ్యూనిస్టు గ్రూపుల కలయిక వింతగా అనిపించవచ్చు కానీ ఇప్పుడది వాస్తవం. అయితే ఈ ముచ్చట ఎంతకాలం కొనసాగుతుందనేది ప్రశ్నార్థకమే! ఒకవేళ ఈ భాగస్వామ్యం నిలిస్తే ప్రభుత్వం కచ్చితంగా చైనాకు అనుకూలంగా ఉంటుందనడంలో ఎంతమాత్రం సందేహం లేదు.

ఈ నేపథ్యంలో భారత్, అమెరికా, బ్రిజిల్ వంటి దేశాలు, నేపాల్లో చైనా పలుకుబడిని తగ్గించే వ్యూహాలతో ముందుకు వస్తాయి. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో భారత్-నేపాల్ సంబంధాలు ఏవిధంగా ఉంటాయన్న ప్రశ్న సహజంగానే ఉదయిస్తుంది. నిజం చెప్పాలంటే 2000 నుంచి నేపాల్లో ఎన్ని ప్రభుత్వాలు మారినా భారత్తో ఆ దేశ సంబంధాలు ఏ విధమైన అడ్డంకులు లేకుండా కొనసాగాయనే చెప్పాలి. నేపాల్లో ఎప్పటికప్పుడు మారిపోయే నాయకత్వాలతో సంబంధాలు నెరపాలన్న సంగతి భారత్కు బాగా తెలుసు. ఒడిదుడుకులు ఎన్ని ఉన్నా, దహల్ మాత్రం భారత్కు సుపరిచిత నేత అన్నది వాస్తవం. 2015-16, 2018-21 సంవత్సరాల్లో ఓలీ ప్రధానిగా ఉండగా భారత్-నేపాల్ సంబంధాలు బాగా దెబ్బతిన్నాయి. అధికార పరిపిణీలో భాగంగా ఓలీ మళ్లీ ప్రధాని అయితే గతంనాటి కాలాపానీ 'ముల్లు' భారత్ను మళ్లీ బాధించక మానదు. అందువల్ల ఓలీని మనదేశం విశ్వసించే పరిస్థితి ఉదయించదు. 2021లో నేపాల్ కాంగ్రెస్ అధినేత దేవ్ బా అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాతనే ఇరుదేశాల మధ్య సంబంధాలు మళ్లీ గాట్లో పడ్డాయి. నేపాల్ విదేశాంగశాఖలో 'తాబేలుకు అన్నలు' ఉన్న నేపథ్యంలో భారత్-చైనాలతో చురుగ్గా వ్యవహరించడం ప్రచంద ముందున్న పెనుసవాలు. ఒకరిపై మరొకరిని రెచ్చగొట్టే మాదిరిగా కాకుండా పొరుగు దేశాలతో సమతుల్య విదేశాంగ విధానం అనుసరించడం దహల్కు అంత తేలికైన విషయం కాదు.

ప్రాజెక్టుల చుట్టూ రాజకీయాలు

నేపాల్లో వివిధ ప్రాజెక్టులను రాజకీయాల శాసిస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు 1200 మెగావాట్ల సామర్థ్యం గల బుద్ధి-గండకి జలవిద్యుత్ కేంద్ర నిర్మాణ బాధ్యతలను 2017లో దహల్ ప్రభుత్వం చైనాకు చెందిన గెంజోబా గ్రూప్ కార్పొరేషన్ (సీజీజీసీ)కు కట్టబెట్టింది. అయితే ఈ కేటాయింపులో

అవకతవకలు జరిగాయన్న ఆరోపణలు రావడంతో, అదే ఏడాది ఏర్పడిన దేవ్ బా ప్రభుత్వం దీన్ని రద్దు చేసింది. 2018లో ఓలీ ప్రభుత్వం మళ్లీ ఈ ప్రాజెక్టును సీజీజీసీకి అప్పగించగా, 2022లో దేవ్ బా ప్రభుత్వం ఈ లైసెన్స్ను రద్దు చేసింది. అస్థిర ప్రభుత్వాలు తీసుకునే నిర్ణయాలు దేశ ప్రయోజనాలకు ఉపయోగపడే గొప్ప ప్రాజెక్టుల పనిని ఏవిధంగా అడ్డుకుంటాయో చెప్పడానికి ఇది గొప్ప ఉదాహరణ. 2.6 బిలియన్ల ఖర్చుతో చేపట్టే ఈ ప్రాజెక్టు నేపాల్లో అతిపెద్దది. ఇక 2022 ఆగస్టులో దేవ్ బా ప్రభుత్వం సేతీ నదిపై నిర్మించే పశ్చిమ సేతీ జలవిద్యుత్ కేంద్రం ప్రాజెక్టును భారత్కు చెందిన నేషనల్ హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ వర్క్ కార్పొరేషన్ (ఎన్ హెచ్ పీసీ)కి అప్పగించింది. మరి ఇప్పుడు కమ్యూనిస్టుల అలయెన్స్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినందున దీని భవిష్యత్వం ప్రశ్నార్థకం కానుంది.

మరి చైనా మొదలు పెట్టిన బెల్ట్ అండ్ రోడ్ ఇనిషియేటివ్ (బీఆర్ఐ)లో నేపాల్ భాగస్వామి కావడం వల్ల తమకూ శ్రీలంక గతే పడుతుందన్న భయాందోళనలు దేశ ప్రజల్లో వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఇటువంటి జాతి వ్యతిరేక ఒప్పందం నుంచి బయటకు రావాలని, దేశంలో ఆందోళనలు జరుగుతున్నాయి. నేపాల్ ప్రజలు చైనా విస్తరణ వాదాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నారు. అదేవిధంగా నేపాల్లో యూఎస్ సైనిక స్థావరం ఏర్పాటు చేస్తుందన్న వార్తల నేపథ్యంలో, ఇందుకు వ్యతిరేకంగా దేశంలో నిరసనలు వ్యక్తమయ్యాయి. ఈ పరిస్థితులన్నీ నేపాల్ అస్థిరతకు మరింత ఆజ్యం పోసేవే తప్ప, సుస్థిరతకు దోహదం చేయవు.

ఉపసంహారం

1940 నుంచి 2015 వరకు నేపాల్ మొత్తం ఏడు రాజ్యాంగాలను చూసింది. వీటి రచన 1948, 1951, 1959, 1962, 1990, 2007, 2015 సంవత్సరాల్లో జరిగింది. విచిత్రమేమంటే మొదట్నుంచి ఎన్నికైన ఏ ప్రధానీ ఇప్పటివరకు పూర్తికాలం పదవిలో కొనసాగలేదు. ఇందుకు కార్యనిర్వాహక, శాసన, రాజ్యాంగ పరమైన అస్థిరతలే ప్రధాన కారణంగా చెబుతారు. నేపాల్ ప్రస్తుతం ఎదుర్కొంటున్న అనేక సమస్యలపై అవగాహన ఉన్నప్పటికీ, వీటి పరిష్కారానికి ఆయా పార్టీలు సరైన రీతిలో ప్రయత్నించకపోవడమే ప్రధాన లోపం. ప్రతి సామాజిక, రాజకీయ సమస్యను రాజకీయంగా మలచుకోవడానికి యత్నించే 'పొలిటికల్ కమ్యూనిజం' ఇప్పుడు దేశానికి ప్రధాన సమస్య. ఈ నేపథ్యంలో జాతీయ-భౌగోళిక రాజకీయాల మధ్య సమతుల్యత సాధించడం, రాబోయే కాలంలో ఎంతమేర ఆర్థిక స్వయం సమృద్ధిని సాధిస్తుందనే అంశాలపై నేపాల్ భవిష్యత్వం ఆధారపడి ఉన్నదని చెప్పక తప్పదు.

రజాకార్లను వడిసెలతో తరిమిన బాలూరు వీరులు!

బీదర్ జిల్లా అవరాద్ తాలూకాలోనిది

బాలూర్ గ్రామం. ఈ గ్రామ జనాభా 500. సికింద్రాబాద్-పర్లి రైల్వేమార్గంలో కమాల్ నగర్ కు మైలు దూరంలో ఇది ఉండేది. ఈ గ్రామస్తులు రజాకార్ల అకృత్యాలపై ధైర్యంగా పోరాడారు. వీరిలో గ్యానోబా, సదాశివ ధగేలు వడిసెలతో ఫర్లాంగు దూరంలో లాఠీ పట్టుకొని నిలుచున్న రజాకార్ చెయ్యిని గురి చూసి రాయితో కొట్టి ఆ లాఠీని పడేయడంలో నిపుణులు. ఆ గ్రామ పోలీసు పటేల్ రాచప్పకు అనాటి రాజకీయాలు బాగా తెలుసు. రజాకార్ల అఘాయిత్యాల గురించి తెలిసి తన మిత్రులు, గ్రామస్తుల సహాయంతో గ్రామాన్ని రక్షించుకుందామని వడిసెలతో నిత్యం సాధన చేస్తూ, యువకులతో చేయిస్తూ ఉండేవారు.

కర్ణాటక రైతులు వర్షాకాలంలో 'పొలి' పండుగ జరుపుకుంటారు. ఆ రోజు పశువులను శుభ్రంగా కడిగి, అలంకరిస్తారు. వాటికి 'గులవర్నా' (బెల్లం నీరు) తాగించి పూజ చేస్తారు. ఆ రోజు వాటితో పని చేయించరు. ఎడ్లబళ్లలో బయల్దేరి ఆంజనేయస్వామి దేవాలయం చుట్టూ ప్రదక్షిణలు జరిపి ఇంటికి వస్తారు. సాయంత్రం 'కరీ' ఉత్సవం (ప్రవేశ ద్వారానికి కట్టిన మామిడి తోరణాన్ని ఎడ్లు తోలే కర్రతో తెంపడం) నిర్వహిస్తారు.

ఆ ఏడాది పొలి పండుగ శుక్రవారం వచ్చింది. ఆ రోజు ముస్లింలు సమాజ్ చేస్తారు. కాబట్టి కార్యాలయాలకు వారంతపు సెలవు. గురువారం రాత్రి కమాల్ నగర్ లో ఇత్తేహాదుల్ ముస్లిం సంఘం బహిరంగ సభ నిర్వహించింది. రజాకార్లు పెద్ద సంఖ్యలో హాజరయ్యారు. నిజాం ప్రభుత్వ అధికారులు స్వయంగా పాల్గొన్నారు. ఆ సంఘ నాయకుల్లో ఒకరైన జాఫర్ ఖాన్ వరాన్ మాట్లాడుతూ 'సోదరులారా! నేటి పరిస్థితుల్లో మనమంతా మేల్కొని ఉండాలి. ఆజాద్ హైదరాబాద్ మనుగడకు సవాలుగా కొన్ని శక్తులు పరిణమించాయి. సయ్యద్ మియా తెలిపిన వివరాల ప్రకారం మన పొరుగునున్న బాలూరు గ్రామంలో హిందూ పోలీసు పటేల్ రాచప్ప మనకు వ్యతిరేకంగా కుట్ర పన్నుతున్నాడు. తన

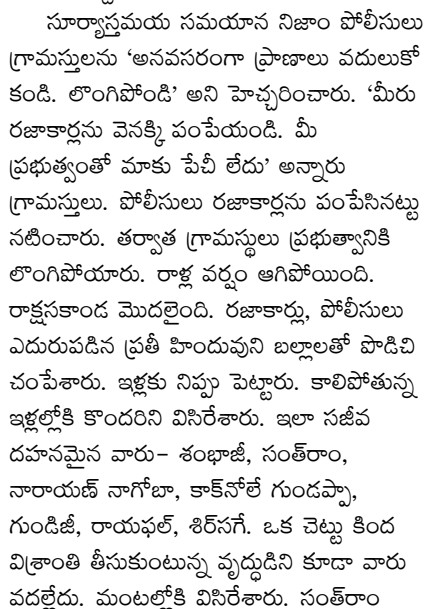
మిత్రులను కూడగడుతున్నాడు. రైతు దళాలతో సంబంధాలు ఏర్పరుచుకుంటున్నాడు. మనపై తిరుగుబాటుకు ప్రయత్నాలు సాగిస్తున్నాడు. ఆ ప్రయత్నాలను మొగ్గలోనే తుంచేయకపోతే మహా ప్రమాదం ముంచుకు వస్తుంది. కాబట్టి మనం రేపు బాలూరు గ్రామంపై పోలీసు బలగంతో దాడి జరుపుదాం. రేపు హిందూ రైతులు పొలి పండుగ జరుపుకుంటారు. ఈ సందడిని ఆసరా చేసుకొని రేపే దాడి చేయడం మంచిది. రేపు సాయంత్రం విజేతలుగా తిరిగి వచ్చి అల్లాకు ఇక్కడే సమాజ్ చేద్దాం. అల్లాహ్ అక్బర్, పాహ్ ఉస్మాన్ జిందాబాద్ అంటూ ముగించాడు.

పొలి పండుగ నాడు గ్యానోబా, సదాశివ ధగేలు పొలంలో ఉన్నారు. అకస్మాత్తుగా రజాకార్లు ఆ గ్రామంపై దాడి చేశారు. గ్యానోబా, సదాశివ ధగేలుల చేతులు సరికేశారు. సదాశివ ధగేలు ఆ నొప్పితోనే గ్రామంలోకి పరుగెత్తి వారిని హెచ్చరించాడు. ఈలోగా వందమంది పోలీసులు, రజాకార్లు గ్రామాన్ని చుట్టుముట్టి పశువుల కొట్టాలకు నిప్పు పెట్టారు. మందుతున్న కొట్టాలలోకి గ్యానోబాను విసిరేసి సజీవ దహనం చేశారు. వెంటనే గ్రామస్తులు తులసిరాం పటేల్ రెండంతస్తుల భవనంపైకి ఎక్కి గురిచూసి వడిసెలతో రాళ్లు తీసుకుని రజాకార్లపై దాడి చేస్తున్నారు. రాళ్ల దెబ్బలు భరించలేక వారు వెనక్కి పరుగెత్తడం మొదలెట్టారు. అటువైపు పెద్ద

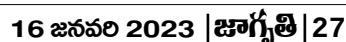
స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 75 ఏళ్లు గడుస్తున్నా.. భారతీయుల పోరాటాలకు సంబంధించిన యధార్థ చరిత్ర ప్రామాణికంగా అందుబాటులోకి రాలేదు. ఉద్యమంలో పాల్గొన్న కొందరు నాయకుల చరిత్రే మనకు అందుబాటులో ఉంది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యాన్ని, వారి అనుయాయులను ఎదిరించి పోరాడిన ఇంకా ఎందరో వీరుల చరిత్ర వెలుగు చూడలేదు. హైదరాబాద్ సంస్థానాధీశుడైన నిజాం మత దురహంకారంతో, నిరంకుశత్వంతో ఎప్పటికీ రాజుగానే ఉండాలని కోరుకున్నాడు. తన రాజ్యంలో అత్యధిక సంఖ్యాకులైన హిందువులపై ఎన్నో ఆంక్షలు విధించాడు. ఈ సంస్థానంలో తెలంగాణతో పాటు మరాఠ్వాడా, మహారాష్ట్ర, బీదర్ (కర్ణాటక) ప్రాంతాలుండేవి. 16 జిల్లాలకు గాను 8 జిల్లాలు తెలంగాణ ప్రాంతానికి చెందినవి. కాగా మరాఠా, కర్ణాటకకు చెందినవి 8 జిల్లాలు.

కాశింసెట్టి సత్యనారాయణ
విశ్రాంత ఆచార్యుడు

★

బావిలో కొలువు తీరిన గంగాభవాని

సంగం కవి మన్నుడి మరుతన్, మదురై మార్పెడ్వన గంగానదితో పోల్చాడు. అంటే, గంగానది పాయలుగా చీలి బంగాళాఖాతంలో కలుస్తుందని తమిళ సోదరులకు ఇదివరకే తెలిసి ఉండాలి. శైవభక్తుడు అప్పర్, గంగ వేయి ముఖాల ప్రవాహిని అని కొనియాడాడు. ఆ విధంగా తమిళ సాహిత్యం గుప్త జ్ఞానాన్ని, గంగ గురించి తెలియని విషయాలను వెలికి తెస్తున్నది. రాజులు, పాలెగాళ్లు ప్రదర్శించే దానధర్మాలకు పవిత్రమైన గంగా తరంగిణి ఒక పురాతన సంతకం. మహాకవి కాళిదాసు సంస్కృత కావ్యాల ద్వారా తమిళులకు గంగానది గురించి తెలిసింది. కవి మములూర్ (అక్కం-265) నంద రాజులు అనంతమైన ధనరాశిని పాలివీపుత్రం (పట్నా)లోని గంగా గర్భంలో దాచినట్లుగా చెబు తాడు. నర్సిరాయ్ కవి మదురై నల్వల్లెయ్యర్ 369వ పద్య చరణంలో ఒక కథానాయికి ద్వారా తన ప్రేమ ఎంత గొప్పదో, గంగా ప్రవాహం వలె తనను, తన శక్తిని ముంచెత్తి, వరుగులు తీసి గట్టును, అడ్డకట్టును పడగొట్టి కదం తొక్కినట్లుగా ఆ కథానాయిక నోట పలికిస్తాడు. మరొక కథా నాయకుడు గంగానదిలో పడవ ఎక్కి ఎటో వెళ్లినట్లుగా ఒక అజ్ఞాతకవి చెబుతాడు.

తమిళనాట ఒక వల్లెటూరులో మూడు వందల సంవత్సరాలు పైబడి ప్రతి ఏడాది గంగ పొంగుతున్నది అన్నమాట ఒక సామాజిక ఐక్యతానికే నిదర్శనం కావచ్చు. కాశీ తమిళ సంగమం, నెలనాళ్లు సంబురాలు చేసుకుంటున్న సందర్భంలో వెనకటి బాంధవ్యాన్ని పునరుద్ధరించ బోతుండగా రెండింటి మధ్యన ఉన్న భక్తి, భావోద్వే గాల సత్ సంబంధాన్ని గుర్తు చేయడం సమంజసం. తిరువీసినల్లూరు గ్రామంలో (కుంభకోణానికి సమీపం) కార్తికమాసంలో కృష్ణ పాడ్యమి నాడు జరుగుతున్న సంఘటన-బావిలో గంగా భవాని పొంగులెత్తడం చారిత్రక విశేషం. ఉత్తర దక్షిణ రాష్ట్రాల నడుమ ఏర్పడ్డ అనుబంధానికి ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం. నవంబర్ 23, 2022న పూర్వ ప్రాంతీయ కార్యవాహకులు ఎన్. సాంబమూర్తి (ఉత్తర తమిళనాడు), బి.ప్రకాష్ (దక్షిణ క్షేత్ర సంపర్క ప్రముఖులు) సుమారు ఉదయం 5-30 గంటలకు ఆ గ్రామం చేరుకున్నారు. అప్పటికే జనం వేల సంఖ్యలో బారులుతీరడం, తడి వస్త్రాలతో తిరుగాడడం, గంగా స్నానానికి తడబాటుతో ఎదురు చూడడం లాంటి దృశ్యాలు కనువిందు చేశాయి.

శ్రీధర అయ్యవళ్ ఇంటి ముంగిట ఒక పెద్ద తెర అమర్చారు. ఆ వెండితెర మీద పురోహితులు

మంత్రాలు చదువుతూ పూజలు చేస్తున్నారు. గంగ పొంగులెత్తే బావి చుట్టూ పూలమాలలు అల్లారు. ప్రాంతంలో హారతి పడుతుండగా భక్త జనాలు 'గంగేతి, గంగేతి' అని గళాలెత్తారు. వందల భక్తులు 'గంగాష్టకం' (ఎనిమిది పద్యాలు) పఠిస్తున్నారు. 'గంగాధర, గంగాధర' అన్న శబ్ద తరంగాలు బావికి నలుదిక్కులా మారుమ్రోగాయి. భక్తిరసం పొంగి పొరలుతున్నట్లు అనిపించింది. వెంటనే ఆరుగురు ఆ బావిపైకి ఎక్కి, గంగా జలాన్ని బాల్బితో తీసి భక్తులపై ప్రోక్షణ చేశారు. ఆ ప్రదేశం గంగాభవాని, గంగాధం, నామస్మరణ మారుమ్రోగుతూనే ఉన్నది. కుల, మత, వివక్ష గాని; ఆడ, మగ, తేడా గాని; చిన్న, పెద్ద అన్న భేదం గాని లేకుండా వేలాది భక్తులు బావి దగ్గర స్నాతలయ్యారు. కొందరు చెంబుల్లో, సీసాలలో, బిందెలలో జలాన్ని నింపుకున్నారు.

తర్వాత శ్రీధర అయ్యర్ సమాధికి ప్రదక్షిణలు చేసి విభూతి, కుంకుమ, ప్రసాదాలు, స్వీకరించి నిష్క్రమించారు. అద్భుతమైన ఆ దృశ్యం అందరిలో భక్తి భావాన్ని, శివ భవానీ పట్ల విశ్వాసాన్ని ఇనుమడింపజేసింది. పవిత్ర గంగాజల స్నానాలు అలా సాయంత్రం దాకా కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి. సామాజిక సమైక్యతకు, ఉత్తర దక్షిణాల బాంధవ్యానికి ఒకే తీపి గుర్తుగా, ఒక మౌన విప్లవంగా దార్శనికుల హృదయాలలో చెరగని ముద్ర వేసింది ఆ సన్నివేశం.

శ్రీధర వెంకటేశ దీక్షితులు (1635-1720) శ్రీధర అయ్యవారుగా సుప్రసిద్ధులు. ఆయన ఒక విప్లవాత్మక యోగి, సాక్షాత్తు భగవదవతారం అని భక్తుల విశ్వాసం. ఒకరోజు ఆయన స్నానానికి కావేరీ తీరానికి బయలుదేరారు. పిండప్రదానం చేయడానికి వెళ్తుండగా ఒక బిచ్చగాడు నీరసించి స్పృహ తప్పిన దృశ్యం ఎదురయింది. ఆకలితో శోష వచ్చి ఆ బిచ్చగాడు పడిపోయాడు. శ్రీధరులు వెంటనే ఇంటికి వెళ్లి, శ్రాద్ధ భోజనంతో తిరిగివచ్చి ఆ బిచ్చగాడి ఆకలి

బాధ తీర్చారు. దరిద్ర నారాయణుడు అయిన ఆ బిచ్చగాడికి చేసిన సేవ దైవసేవతో సమానం. మళ్లీ ఇంటికి వెళ్లి, తాజాగా వండి పురోహితులకు భోజనం వడ్డించడానికి ఉపక్రమించారు. గిట్టని పురోహితులకు ఒక మంచి అవకాశం చిక్కింది. శ్రీధరులను ఆక్షేపించారు. ఆతిథ్యాన్ని తిరస్కరించారు. కులం నుంచి ఆయనను వెలివేశారు. అంతా దైవలీలగా భావించి, ఒంటరిగానే శ్రాద్ధకర్మను పూర్తిచేశారు శ్రీధరులు. మరుసటి సంవత్సరం ఎంతగా ప్రార్థించినా పురోహితులు శ్రాద్ధకర్మ చేయడానికి నిరాకరించారు. పరిహారంగా ప్రాయశ్చిత్తానికి తాను సిద్ధమేనని ప్రకటించారు. 'గంగలో స్నానం చేసిరా, నీ పాపానికి ఆ మునకే పరిహారం' అన్నారూ పురోహితులు. 'అది ఎక్కడో ఉన్నది. నేను ఇక్కడున్నాను. ఎలా కుదురు తుంది?' అన్నారు. అంతలోనే ఆలోచించి 'ఆ గంగనే ఇక్కడికి రప్పిస్తాను' అంటూ "గంగాష్టకం" వల్లించ గానే గంగమ్మ ఉప్పొంగి ఇంటి బావిలో కొలువు తీరింది. ఉబుకుతున్న గంగమ్మను చూచి భయ భ్రాంతులైన పురోహితులు పరుగులు తీశారు.

శ్రీధరుల పాదాలపైన వాలారు. క్షమించమని ప్రార్థింపడారు. గంగను ఉపసంహరించాలని వేడుకున్నారు. శ్రీధరులు గంగమ్మను ప్రార్థించ గానే ఆమె బావికి మాత్రమే పరిమితమైంది.

నాటి నుంచి శ్రీధరుల పెరటి- కల్పవృక్షమై కల కాలం నిలిచింది. కార్తిక మాసంలో ఆనాడు జరిగిన సంఘటన 'గంగావతరణ మహోత్సవం'గా నేటికీ తమిళనాట ఆ కుగ్రామంలో జరుగుతూనే ఉన్నది. ప్రతి ఏటా మరణంలో పది రోజుల పాటు కార్య క్రమాలు సాగుతాయి. ఆ గ్రామం కాశీ క్షేత్రం, అది విశ్వనాథ మండపం. అక్కడి భోజనశాల అన్నపూర్ణా నిలయం. 'తుంగా తరంగే గంగే' అంటూ శ్రీధరుల గురించి సదాశివ బ్రహ్మాండ్రుల వారు ఒక పాట రాశారు. భగవాన్ నామ బోధేంద్ర స్వామిగళ్ శ్రీధరుల సమకాలీనులు. స్వామి వారికి శ్రీధరుల పట్ల అమిత మైన గౌరవం. తరచు వారితో కలసి సత్ కాలక్షేపం చేసేవారు. సదా శివ బ్రహ్మేంద్రులూ ఉభయులతో కలసి దైవచింతన చేసేవారు.

శ్రీధర అయ్యవళ్ ప్రతిక్షణం భగవన్నామస్మరణ చేస్తూ తన జీవితకాలంలో ఆ మధురామృతాన్ని అంద రికి పంచారు. ఈరోజు ఆ చిన్నమరణం ఆ భక్త శిఖా మణికి సాక్షిభూతంగా నిలిచి, ఆ మహాత్ముడి జీవిత విశేషాలు గుర్తుకు తెస్తున్నది. భక్తి అనే గుప్త నిధికి పెన్నిధిగా తిరువనీలల్లూరు గ్రామం విరాజిల్లుతున్నది.

'అర్గనైజర్' నుంచి

అను: ఉప్పై రాఘవేంద్ర

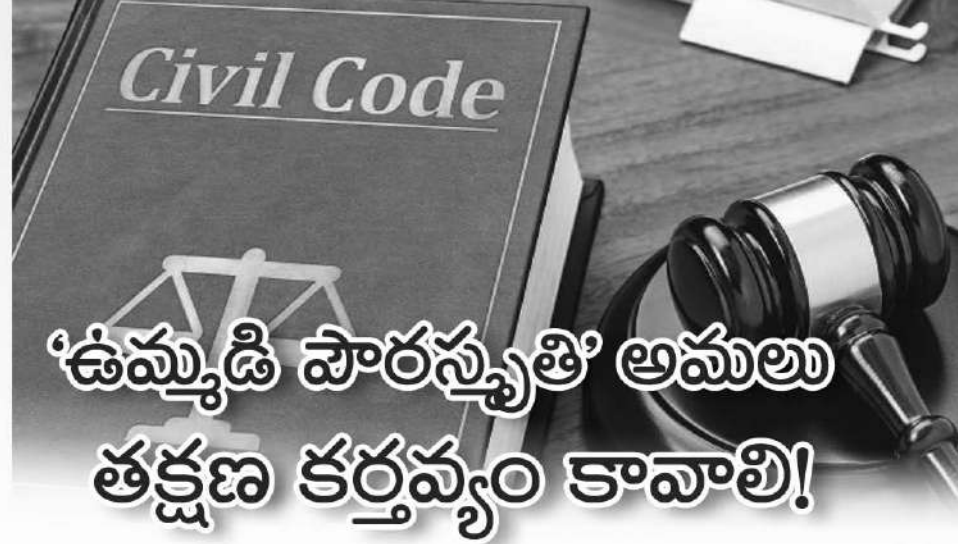
భిన్న

మతాలు, వైయక్తిక చట్టాలు (పర్సనల్), ఆచార సంప్రదాయాలు ఉన్న మన దేశంలో 'ఉమ్మడి పౌరస్మృతి' అమలు ఒక్కసారిగా సాధ్యం కాదని 75 ఏళ్ల స్వాతంత్ర్య భారతావని అనుభవాలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. మత ప్రభావం బలంగా ఉన్న మన దేశంలో అన్ని మతాలను సమాధానపరిచే రాజనీతి జ్ఞత పాలకులకు అవసరమని స్పష్టం అవుతోంది. మత వైయక్తిక జీవన విధానాలను ఏమాత్రం కదిలించినా సమాజంలో అరాచకం, అశాంతి తలెత్తే ప్రమాదం పొంచి ఉందనే విషయం వాస్తవమే! బీజేపీ అధికారంలోకి వస్తే, భారత్ మత రాజ్యంగా మారి పోతుందనే వాదన సరికాదు. 'ఈ సువిశాల దేశాన్ని మెజారిటీ, మైనారిటీల ఆధారంగా పరిపాలించ కూడదు' అన్నార వాజ్ పేయి ఒక సందర్భంలో.

ఉమ్మడి పౌరస్మృతిని రాజ్యాంగ నిర్మాతలు ఆదేశిక సూత్రాలలో పొందుపరిచారు. వివాహం, విడాకులు, వారసత్వం వంటి వైయక్తిక అంశాలలో ఏ ప్రభుత్వమైనా ఆవి తూచి వ్యవహరించవలసినదే. డా॥ బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్ జీవితాశయమైన కుల, లింగ వివక్షతలు లేని సమాజం రాజ్యాంగ పరంగా ఆవిష్కరించేయడానికి నాడు ప్రథమ భారత న్యాయశాఖ మంత్రిగా ఆయన 'హిందూ కోడ్ బిల్లు' ప్రవేశపెట్టి చరిత్ర సృష్టించారు. నాటి ప్రధాని జవహర్ లాల్ నెహ్రూ ప్రభుత్వం ఆ బిల్లును నీరుకార్చడంతో సెప్టెంబర్ 27, 1951న అంబేద్కర్ తీవ్ర నిరసనగా మంత్రి పదవికి రాజీనామా చేశారు. ఆ బిల్లు తిరస్కరణకు గురైనా, వర్తమాన సమాజ స్థితిగతులలో భారతీయ మహిళ అన్ని రంగాలలో చట్టపరంగా క్రమేపీ లభించిన రాజ్యాంగ సవరణల కారణంగా పురుషులతో పోటీలో నిలదొక్కుకొని, సమానత్వం సాధించే దిశగా ముందుకు వేస్తోంది. అయితే, రాజ్యాంగ లౌకికవాద స్ఫూర్తి కొనసాగాలంటే మత పర దుర్విచక్షణను నిర్మూలించే పౌరసత్వ (సవరణ) చట్టంలో కొద్దిపాటి సంస్కరణలు చేయవలసిందే. సుదీర్ఘకాలం దేశాన్ని పాలించిన భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ కు ప్రత్యామ్నాయంగా కేంద్రంలో అధికారంలోకి వచ్చిన భారతీయ జనతా పార్టీ 'ఒకే జాతి, ఒకే ప్రజ' నినాదం తెరపైకి తెచ్చింది. కొన్ని ఇరుగు పొరుగు దేశాల రాజ్యాధిపతులు వైయక్తిక మతపరమైన తీవ్ర అణగివేత చర్యలకు పాల్పడుతున్న నేటి పరిస్థితులు చూసి భారతీయ మహిళలు

జయసూర్య

'ఉమ్మడి పౌరస్మృతి' అమలు తక్షణ కర్తవ్యం కావాలి!

(ఏ మతానికి చెందిన వారైనా) మతమౌఢ్యం పట్ల జాగరూకతతో వ్యవహరించవలసినదే.

పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్, అఫ్ఘానిస్తాన్ లలో మత పీడనకు గురై 2014 డిసెంబర్ 31కి ముందు భారత్ కు వలస వచ్చిన హిందువులు, సిక్కులు, బౌద్ధులు, జైనులు, పార్సీలు, క్రైస్తవులను అక్రమ

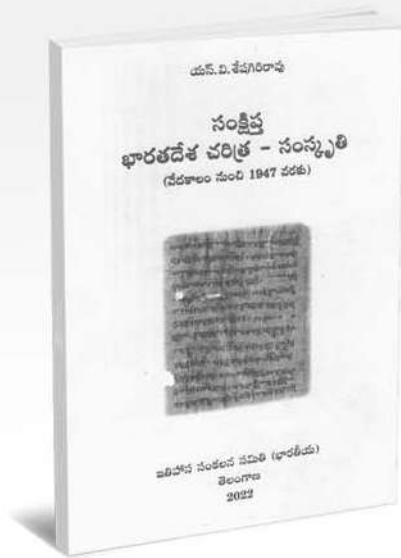

వలసదారులుగా పరిగణించకుండా వారికి పౌరసత్వం కల్పించేందుకు గాను పౌరసత్వ సవరణ బిల్లును ప్రస్తుతం కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకువచ్చింది. 16వ లోక్ సభ నిష్ప్రమణతో ఆ బిల్లు మురిగి పోయిందని ఈశాన్య భారతంలోని కొన్ని రాష్ట్రాలు సంతోషించలేక 2019లో లోక్ సభ, రాజ్యసభ ఆమోదం పొంది, రాష్ట్రపతి ఆమోదముద్ర వేయడంతో చట్టరూపం దాల్చింది. పౌరసత్వ సవరణ చట్టంపై దేశవ్యాప్తంగా ఆగ్రహ జ్వాలలు పెల్లుబికినా కేంద్ర ప్రభుత్వం వెనక్కి తగ్గలేదు. 2017 ఆగస్టులో ముమ్మారు తలాక్ చెప్పి విడాకులిచ్చే పద్ధతి ఏ రకంగా చూసినా చెల్లదని సుప్రీంకోర్టు తీర్పు వెలువరించింది. ఈ మతపర మైన ఆచారంపై తీర్పును కేంద్రప్రభుత్వం స్వాగతించింది. 'ముమ్మారు తలాక్ పై సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చరిత్రాత్మకం. ఇది

ముస్లిం మహిళలకు సమానత్వ హక్కు ప్రసాదిస్తోంది. మహిళా సాధికారతకు ఇదొక గీటురాయి' అన్నారు ప్రధాని మోదీ. కేంద్ర న్యాయ శాఖ మంత్రి కిరణ్ రిజ్జు ఇటీవల రాజ్యసభలో సీపీఐ (ఎం) అభ్యర్థి జాన్ బ్రిట్టన్ ప్రశ్నకు సమాధానంగా యూనిఫామ్ సివిల్ కోడ్ కు సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రాజ్యాంగం లోని 44వ అధికరణ ప్రకారం సాధికారతతో చట్టాలు రూపొందించుకోవచ్చని చెప్పారు. భారతీయ జనతా పార్టీ గతంలోనే ఎన్నికల ప్రణాళికలో ఉమ్మడి పౌరస్మృతి అమలుకు హామీ ఇచ్చింది. గుజరాత్, హిమాచల్ ప్రదేశ్, ఉత్తరాఖండ్, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు ఇప్పటికే నిపుణుల సంఘాలు నియమించుకొని ఇందుకు సన్నాహాలు ప్రారంభించాయి. దేశంలోని గోవాలో మాత్రమే ఉమ్మడి పౌరస్మృతి అమలులో ఉంది.

సుప్రీంకోర్టు కూడా ఉమ్మడి పౌరస్మృతి ఆవశ్యకతను స్పష్టంచేసింది. విభజించి పాలించే కుతంత్రంలో నాటి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం.. ముస్లిం మత వైయక్తిక చట్టాల సంస్కరణల దృష్టికి వెళ్లకుండా ముస్లిం బుజ్జగింపు ధోరణులు అవలంబించింది. స్వాతంత్ర్యానంతరం రాజ్యాంగ పరిషత్ లోని ముస్లిం ప్రతినిధులు కూడా 175 సంవత్సరాల నుండి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం పట్టించుకోని మా పర్సనల్ చట్టాలపై దృష్టి మీకెందుకని 'పౌరస్మృతి' చర్చా సమావేశాలలో ఆగ్రహోద్వేగాలతో ఎదురు తిరిగారు.

ఇరానోల్ 22 ఏళ్ల మహిళా అమినీ అక్కడి ప్రభుత్వ ఇస్లామిక్ చట్టాల కబంధ హస్తాల్లో అమానుష మరణం పొందటం ప్రపంచాన్ని కదిలినోంది. సర్వజన శ్రేయస్సు, సంక్షేమం సాధించే దిశలో బాజుపట్టిన నియమాలు, నిబంధనలకు తిలోదకాలు ఇవ్వక తప్పదు. మతం, జాతి, కులం, లింగ బేధం, స్వేచ్ఛ, భావప్రకటన వంటి అంశాలలో ఎవరూ వివక్షకు గురికాకుండా ఉండాలని రాజ్యాంగం నిర్దేశిస్తోంది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 44 ప్రకారం దేశమంతటా ఒకే స్మృతి ఉండాలి. ఉమ్మడి పౌరస్మృతి అమలు ప్రభుత్వ తక్షణ కర్తవ్యం కావాలి. ★

సంక్షిప్త

భారతదేశ చరిత్ర - సంస్కృతి

(వేదకాలం నుంచి 1947 వరకు)

రచన : ఆచార్య ఎస్.వి. శేషగిరిరావు

పేజీలు: 688, వెల: రూ.600/-

ప్రచురణ : ఇతిహాస సంకలన సమితి

ప్రతులకు: సాహిత్యనికేతన్, 3-4-852

బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్

ఫోన్ : 040-2756 3236

‘దేశం స్వేచ్ఛగా ఉన్నప్పుడే మేలైన చరిత్రను రాసుకోగలం!’ అంటాడు వోల్టేర్. నిజమే, స్వతంత్ర దేశమే తనదైన చరిత్రను రాసుకోగలుగుతుంది. కానీ శృంగులాల మధ్య ఉన్నప్పుడూ, స్వాతంత్ర్యం పొందిన తరువాత కూడా భారతదేశం మేలైన చరిత్ర రచనకు నోచుకోలేదు. మొదటి కారణం- స్వేచ్ఛ లేనప్పుడు వలస పాలకులు చరిత్రను రుద్దడం. రెండో కారణం-స్వతంత్ర దేశ చరిత్రకారులలో అధికులు ఆంగ్లేయ మనస్తత్వం వీడకపోవడం. మనదైన గతాన్ని సరైన రీతిలో మధించ లేకపోవడం ఈ పురాతన దేశ చరిత్ర రచనకు పట్టిన ప్రారబ్ధం. ‘ఆర్యులు’ అన్న అంశం మొదలు, ‘ఆగస్ట్ 15’ వరకు వివాదాలే. వీటి పునర్ మూల్యాంకన అవసరం. వలసదేశంగా సరే, స్వతంత్ర దేశంలోను చరిత్ర రచనలో నిజాయితీ లేదని రూఢి అయిన తరువాత మనదైన చరిత్ర రచన మీద దృష్టి అనివార్యం. మొదట సరిచేసుకోవలసిన తప్పిదాలలో ఇదొకటి. ఆ ప్రయత్నంలో భాగమే, ‘సంక్షిప్త భారతదేశ చరిత్ర- సంస్కృతి (వేదకాలం నుంచి 1947 వరకు)’ ఉద్గ్రంథం. ఇతిహాస సంకలన సమితి (భారతీయ) తెలంగాణ శాఖ ప్రచురించిన ఈ పుస్తక రచయిత ఆచార్య ఎస్.వి. శేషగిరిరావు.

ఐదు భాగాలలో భారత చరిత్రను పరిచయం

చేసిన పుస్తకమిది. చారిత్రక ఘట్టాల వర్గీకరణ ఇప్పటి చరిత్ర గ్రంథాలు, పాఠ్యపుస్తకాలకు దగ్గరగానే ఉంది. మార్పు ఒక్కటే-చరిత్రను ఆచార్య శేషగిరిరావు చూసిన విధానం. ‘ఏదో భావజాలానికీ, సైద్ధాంతిక మౌఢ్యానికీ ఈ గ్రంథం బందీ కాదు’ అని చెప్పారాయన. కొందరు చేసిన తప్పిదం తాను చేయబోవడం లేదని అలా చెప్పారు. ఎందుకంటే, ఆక్స్ ఫర్డ్ వక్రదృష్టితో, మార్క్సిస్టు రంగటద్దాలతో చరిత్ర తనదైన తాత్త్వికతను కోల్పోయిన పరిస్థితిలో ఉంది. ముఖ్యంగా భారతదేశ చరిత్ర. చరిత్రను వాస్తవాలతో ఆవిష్కరిస్తే అది నేటి తరాలనూ దేశాన్ని గౌరవించేటట్లు చేస్తుంది.

భారతీయత అనే మూలసూత్రాన్ని బలిపీఠం ఎక్కించే కుట్రను ఖండించేందుకు ఆరంభం నుంచి గట్టి యత్నం చేశారు రచయిత. ‘ఇండియా అనే దేశమే లేదు. యూరోపియను భావజాలం ప్రకారం ఇండియాలో భౌగోళిక, రాజకీయ ఏకత అనేది లేనేలేదు’ అంటాడు జాన్ స్ట్రాచీ (1823-1907).

సరస్వతీ నది పురాణ కల్పన కాదన్న నిజాన్ని బహిర్గతం చేశాయి. ఆర్యులు బయటి నుంచి వచ్చిన దురాక్రమణదారులు కాదన్న నిజానికి చాలా ఆధారాలు దొరికాయి. మహాభారత యుద్ధకాలం మీద ఒక అభిప్రాయానికి వచ్చేటట్లు చేశాయి. అంతిమంగా చరిత్ర జననానికి సంబంధించిన పురిటినాపులు పురాణాలలో వినవచ్చునని తేలింది. మగధరాజ్యం, ఆవిర్భావం, విస్తరణ వంటివన్నీ చరిత్రకారులు అంగీకరించేవే. కానీ ఆ రాజ్యాన్ని విస్తరించిన శిశునాగుడి ప్రస్తావన వాయుపురాణంలో ఉంది. అలాగే ఇంకొన్ని ఉదాహరణలు కూడా. నాడు రాజ్యం, పరిపాలన, కుటుంబం, యుక్త వయసు వివాహాలు, కుటుంబ వ్యవస్థ ఆ కాలంలో సరైన పంథాలో నడిచాయి.

వక్రీకరణలకు సమాధానం ఇస్తూ, వాస్తవాలను ముందుకు తెచ్చే పుస్తకమిది. ‘జైనమతమంటూ ఒక ప్రత్యేక మతమేమీ లేదు. హిందూ సమాజాన్ని చీల్చడానికి బ్రిటిష్ పాలకులు పన్నిన కుట్రలో అదొక

నీ చేతిని పట్టుకుని

మరి, క్రీస్తుశకం 1600లో ఆవిర్భవించిన ఈస్టిండియా కంపెనీలో ఆ ‘ఇండియా’ అన్న పేరు ఎక్కడ నుంచి వచ్చింది అన్నది రచయిత ప్రశ్న. స్వాతంత్ర్యం రావడానికి ముందు ఆక్రమిత కశ్మీర్ భారత్ లోనిదేనన్న భౌగోళిక వాస్తవాన్ని సైతం మరచిన వారిని మొదటి అధ్యాయంలోని తొలి అంశం ‘ఏది భారతదేశం?’ విస్మయ పరుస్తుంది. నిజానికి ఆర్యావర్తం, లేదా భారతభూమి కాలక్రమంలో, విదేశీ దండయాత్రల ఫలితంగా ఐదారు వర్షాలు చీలి, ఇప్పటికీ ఈ ముక్క మిగిలింది. తరువాతి చర్చ ‘ఆర్యులు’. ఈ అంశంపై జరిపిన రాద్ధాంతం ‘చరిత్రలోని ప్రతి పేజీని కళంకితం చేసింది’. ఆ వివాదం చదువుతుంటే, ఈహెచ్ కార్ (ఆక్స్ ఫర్డ్) మాట గుర్తుకు వస్తుంది. చరిత్ర అంటే వర్తమానంతో గతం జరిపే నిరంతర సంభాషణ అంటాడాయన. కానీ, ఆ జాతి చరిత్ర కారులే సంభాషణను సంఘర్షణగా మార్చేశారను కోవలసివస్తుంది. ఈ నేపథ్యంలోనే వలసపాలక చరిత్రకారుల గుట్టును రట్టు చేసే పని శాస్త్రసాంకేతిక పరిజ్ఞానం తీసుకుంది. మరుగున పడిన (పెట్టిన) మహోన్నత వాస్తవాల మీద వెలుగు ప్రసరించింది. ఆ వాస్తవాలతో చరిత్రకారులు అనివార్యంగా అభిప్రాయాలను మార్చుకొని వాస్తవాలకు కాస్తయినా దగ్గరగా రాక తప్పలేదు. ఇస్రో, నాసా వంటి సంస్థలు

(ఆ కల్పన) భాగం’ (పే.69) అని కరాఖండిగా చెప్పారు రచయిత. ఎలా? వారి ధార్మిక గ్రంథాల పేర్లు ఆగమాలు (వేదాలు). శ్వేతాంబర జైనులు బ్రహ్మ, అంబిక, సరస్వతి, లక్ష్మి వంటి దేవతలను పూజిస్తారు. ‘జైన హిందూ సమాజాలు ఒకదానికొకటి దూరంగా ఎన్నడూ లేవు. వారి మధ్య వైవాహిక సంబంధాలు వుంటూనే వున్నాయి. సాంస్కృతికంగా ఎలాంటి అంతరాలు లేవు. ఎన్నో హిందూ దేవాలయాల్లో తీర్థంకరుల (జైన గురువులు) విగ్రహాలున్నాయి. బాదామి గుహలు, ఖజురహో వంటి ఎన్నో దేవాలయ సముదాయాలు ఉభయులకు సంబంధించినవే’ (పే.71). బుద్ధుడు ‘వేదాలకు పూర్తిగా వ్యతిరేకి కాదు’ (పే.74). ధర్మం, ధర్మం మీద వచ్చిన భిన్నాభిప్రాయాలు, పరిపాలనా వ్యవస్థ, కుటుంబం వ్యవస్థలలో సారూప్యం ఉన్నప్పటికీ ఈ దేశంలో ఏకత లేదని తేల్చడమంటే కుట్ర కాక మరేమవుతుంది? సంస్కృతం తెలియని వారు, అందులోని పదాలకు సరైన అర్థం తెలియనివారు భారతీయతను విశ్లేషించే, వ్యాఖ్యానించే దుస్సాహ సానికి పాల్పడిన ఫలితమే ఇదంతా. హిందూ జీవన విధానాన్ని నడిపించినదీ, నడిపిస్తున్నదీ ఆధ్యాత్మిక చింతన. భారత్ అన్న శరీరానికి ఆత్మ ఆధ్యాత్మిక చింతన. ఇందులోని వైవిధ్యమే భారతీయతకు ప్రత్యేకతను తెచ్చింది. చార్వాకాన్ని కూడా అర్థం

చేసుకునే ప్రయత్నం జరిగింది. కానీ సెక్యులరిజం పేరుతో, పురోగామి భావాల పేరుతో ఆధ్యాత్మికతకు తాత్వికతను అందించిన సమస్త వాఙ్మయాన్ని చరిత్ర నుంచి వేరుచేశారు. ఇందులో దురుద్దేశాలు చూడకుండా ఉండలేం. వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, పురాణాలే కాదు, ఆది శంకరులు నహా ఆచార్యత్రయం, ఆళ్వార్లు, నాయనార్లు వంటి వారి బోధనల్ని చరిత్రతో సంబంధం లేనివేనన్న ధోరణిని ప్రదర్శించారు. కానీ ఈ పుస్తకం వాటి అవసరం, సామాజిక, సాంస్కృతిక ప్రస్థానంలో వాటి ప్రాధాన్యం ఏమిటో విశ్లేషించింది. వీటినే పునాదులుగా చేసుకుని వికసించిన కళలు, సాహిత్యం గురించి కూడా పరిచయం ఉంది. ఇది చదివాక సంస్కృతానికి, భారతీకి ఉన్న బంధాన్ని ఆవిష్కరించడం తక్షణావసర మన్న అభిప్రాయం పాఠకులకు వస్తుంది.

భారత్ మీద దండయాత్రలు, అందులో నాటి హిందూ రాజుల వైఫల్యం ఒక వాస్తవం. కానీ దురాక్రమణదారులకి చిన్న ప్రతిఘటనైనా ఎదురు

కానీ వీరెవరికీ అసలు ప్రతిఘటనే లేదు అన్నంతగా 'విజేతల చరిత్ర' కనిపిస్తుంది. ఈ వక్రదృష్టిని రచయిత గుర్తించి, జాతీయ భావాలకు ఈ దేశంలో ఆది నుంచి ఉన్న గౌరవాన్ని వెలికి తెచ్చారు.

ఇవాళ్టి రాజకీయాలే రేపటి చరిత్ర అంటారు. కానీ ఇవాళ్టి రాజకీయాల కోసం నిన్నటి చరిత్రని దగా చేస్తే ఏమనాలి? అధికార పార్టీ రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం చరిత్రను నిర్మించడం వల్ల జరిగిన నష్టం- ఈ దేశ విభజన వెనుక వాస్తవాల దారుణ వక్రీకరణ. ఇంకా, స్వరాజ్య సమరంలో కొందరి త్యాగాలకే విలువ వచ్చింది. ఎందరో చేసిన రక్తతర్పణలకు గౌరవం దక్కలేదు. ముస్లింలలో సహజంగా ఉన్న పాలకవర్గ భావన స్థానంలో కల్పిత హిందూ మెజారిటీరియన్ భావనను నిలబెట్టడం ఆధునిక చరిత్రలో ఇంకొక వికృతి. హిందువులు ఎప్పటికీ పాలితులనీ, తాము ఎప్పటికీ పాలకులమనీ భావిస్తూ ముస్లింలు మెజారిటీ వర్గంతో సయోధ్యకు నిరాకరించిన చారిత్రక వాస్తవం వక్రీకరణకు

జఫర్ను దేశనేతగా ప్రకటించడం ఉద్యమకారుల తప్పిదం కాగా, ఆ వెల్లువలోనూ జఫార్ సరైన నాయకత్వం అందించలేకపోవడం ఇంకో తప్పిదమని అంటారు రచయిత. ఒక విదేశీ (మొగల్) పాలన నుంచి ఇంకో విదేశీ పాలన (బ్రిటిష్)లోకి వెళు తున్నాం, అంతే అన్న భావన తప్ప ప్రజానీకంలో మరొక అభిప్రాయం లేదని రుజువులతో చెబుతుందీ పుస్తకం. ఆ ఉద్యమ నాయకత్వం, వైఫల్యాల మాట ఎలా ఉన్నా, 1857 నాటి హిందూ గురించి ఇందులో చదివినప్పుడు అపారమైన దుఃఖం కలుగుతుంది. చరిత్రలో చోటు కల్పించక తప్పని కొందరు

నడిపించే నీ చరిత్ర

కాలేదా? ఈ అంశాన్ని అన్వేషించిందీ పుస్తకం. పర్షియన్, గ్రీక్ దండయాత్రలు, మౌర్య సామ్రాజ్యం, శాతవాహన శకం, గుప్త సామ్రాజ్యం, ఆయా కాలాలలో జరిగిన పరిణామాలు, చింతన, విజయ నగర సామ్రాజ్యం, పోర్చుగీస్, మొగలులు, మరాఠా చరిత్ర వంటి భారత చరిత్రలోని అన్ని ప్రధాన ఘట్టాలను ఆ కోణం నుంచి చర్చించారు రచయిత. పురాతన చరిత్రను వక్రీకరించే పని కొందరు చేస్తే, ఆధునిక చరిత్రకు వక్రభాష్యం ఇచ్చే పని కూడా ఇబ్బడిముబ్బడిగానే జరిగింది. 1192 నాటి రెండో స్థానేశ్వర్ యుద్ధం భారతదేశాన్ని ఇస్లామ్ నియంతృత్వానికి, 1757 ప్లాసీ యుద్ధం ఆంగ్ల నిరంకుశత్వానికి కారణమయ్యాయి. రెండింటిలో విజేతలు విదేశీయులే. విదేశీయులు గెలవడం కొత్త కాదు.

గురైందంటారు గ్రంథకర్త. కాంగ్రెస్ పార్టీ బుజ్జగింపు రాజకీయాల దృష్టికోణం నుంచి చూడడం వల్ల వహాబీ ఉద్యమం, బెంగాల్ విభజనకు బీజాలు, ముస్లింలకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గాల అసలు ఆశయం, ముస్లింలు అధికంగా ఉండే ప్రాంతాలకు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి కోరిక నిజరూపం; అంతిమంగా 1947 నాటి భారత విభజనలోని విభ్రాంతికర సత్యాలు ప్రజల ముందుకు రాలేకపోయాయి. 1857 నాటి సిపాయిల పోరాటాన్ని నమోదు చేయడం దగ్గర నుంచి ఈ వక్రీకరణ ఉంది. ఆ పోరు విస్తృత మద్దతు సాధించలేకపోవడానికి మొగల్ వంశ అవశేషం బహదూర్ షా జఫర్ను నాయకునిగా ప్రకటించడమే నని రచయిత అంచనా. దీనిని కాదనలేం. మొగల్ పాలన అంతానికి ప్రజలు ఎదురుచూస్తుండగా,

మహనీయుల గురించి ఇందులో ఉంది. 'చంద్ర గుప్తుని తరువాత అంతటి మహోన్నత చారిత్రక పురుషుడు శివాజీ' (పే. 376) అంటారు రచయిత.

ఖిలాఫత్ ఉద్యమం పేరుతో అంతర్జాతీయంగా ముస్లిం ఆధిపత్యాన్ని నిలిపి ఉంచడానికి భారత దేశంలో జరిగిన ప్రయోగాలు ఎక్కడికి దారితీశాయి? టర్కీలో ఉండే ఖలీఫాను తిరిగి పీఠం మీద కూర్చో బెట్టడమే ఖిలాఫత్ ఉద్యమ నినాదం (ఇతడిని మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంలో ఇంగ్లండ్ ఓడించింది). ఖిలాఫత్ విషయంలో విజయం సాధించే వరకు స్వరాజ్య సమస్యను కూడా వాయిదా వేయడానికి సిద్ధమని గాంధీజీ ప్రకటించడం విశేషం. కానీ ఖిలాఫత్ ఉద్యమం ముస్లిం వేర్పాటు ధోరణికి కొత్త కోరలు మొలిపించగలదన్న వాస్తవిక అంచనాకు కాంగ్రెస్ రాలేకపోయిందని రచయిత ఆరోపణ. ఈ ఉద్యమం ప్రదర్శించిన మతోన్మాదం గురించి వందలాది ఆధారాలు ఉన్నాయి. అయినా దానికి స్వాతంత్ర్య సమరంలో చోటు కల్పించడమే వింత. మత ప్రాతిపదికన దేశం విడిపోయి, హిందూ భారత్,

ఇవాళ్టి రాజకీయాలే రేపటి చరిత్ర అంటారు. కానీ ఇవాళ్టి రాజకీయాల కోసం నిన్నటి చరిత్రని దగా చేస్తే ఏమనాలి? అధికార పార్టీ రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం చరిత్రను నిర్మించడం వల్ల జరిగిన నష్టం- ఈ దేశ విభజన వెనుక వాస్తవాల దారుణ వక్రీకరణ. ఇంకా, స్వరాజ్య సమరంలో కొందరి త్యాగాలకే విలువ వచ్చింది. ఎందరో చేసిన రక్తతర్పణలకు గౌరవం దక్కలేదు. ముస్లింలలో సహజంగా ఉన్న పాలకవర్గ భావన స్థానంలో కల్పిత హిందూ మెజారిటీరియన్ భావనను నిలబెట్టడం ఆధునిక చరిత్రలో ఇంకొక వికృతి.

ముస్లిం పాకిస్తాన్ పేరుతో ఆవిర్భవించినా అందులోని మతోన్మాద కోణాన్ని మైనారిటీల మనసులు గాయపడరాదన్న వాదనతో మరుగుపరచడం పెద్ద దగా. దీనిని వివరించడానికి రచయిత చాలా శ్రమించారు.

జాతీయ కాంగ్రెస్‌లోని అభిప్రాయభేదాల గురించి, చీలికల గురించి, పరిణామాల గురించి ఇందులో మనకి పరిచయమవుతుంది. కానీ జాతీయ కాంగ్రెస్ కంటే ముందే ఆంగ్ల పాలన మీద నిరసనతోనే ప్రారంభమైన గిరిజనోద్యమాలు, రైతాంగ పోరాటాల గురించి(అల్లూరి మన్య పోరాటం తప్ప) రచయిత చెప్పలేదు. స్థలాభావం సమస్యే అయినా, వాటికీ స్థానం ఇచ్చి ఉంటే ఈ పుస్తకానికి మరింత విలువ వచ్చి ఉండేది. స్వాతంత్ర్య భారత సమరంలోని అన్ని పంథాలను, అన్ని ఘట్టాలను కూడా రచయిత పరిచయం చేశారు. కానీ గాంధీ ఉద్యమం కోసం ప్రత్యేక అధ్యాయమంటూ కేటాయించలేదు. దేశ విభజన, సెరెల్ ర్యాడిక్లిఫ్ పాత్ర, ముస్లిం లీగ్ రక్తపాతం, అంతిమంగా విభజన గురించి

చర్చించారు. ఇందులో ఎక్కువ సందర్భాలు భారతీయులను బలితీసు కున్నవే. ముఖ్యంగా హిందువులు. తరువాత కశ్మీర్ సమస్య, జానాగఢ్, హైదరాబాద్ సంస్థానాల విలీనంతో వంటి కీలక ఘట్టాలతో ఈ పుస్తకం ముగిసింది.

ఇంత నుదీర్ఘ చరిత్రను 624 పేజీలలో సమగ్రంగా వివరించడం కష్టమే. చాలాచోట్ల కనిపించే క్లుప్తత అందుకే. 562 సంస్థానాలను భారత్‌లో విలీనం చేయడం, అందులో సర్దార్ పటేల్, వీపీ మేనన్‌ల పాత్ర మహోన్నత స్వరాజ్య సమరం ఆశయాన్ని పరిపూర్ణం చేశాయంటే సత్యదూరం కాదు. విభజన తరువాత భారత్‌కు మిగిలిన భూభాగంలో 46 శాతం విస్తరించి ఉన్న స్వదేశీ సంస్థానాలను లొంగదీయకుంటే భారత్ సమగ్రత, సమైక్యత దేశం ఎదుట ఎప్పటికీ ప్రశ్నార్థకాలుగా మిగిలి ఉండేవి. ఆ పెనుముప్పు నుంచి ఈ దేశాన్నీ ఈ జాతినీ కూడా బయటపడేసిన వారు ఆ ఇద్దరు. ఇలాంటి కీలక చారిత్రక పరిణామాల మీద ఆచార్య శేషగిరిరావు వంటి వారి అభిప్రాయాలు రావడం ప్రస్తుత అవసరం. ఈ పుస్తక రచన ఉద్దేశం కేవలం చరిత్రను అందించడమే కాదు. ఆ చరిత్రలోనే అంతర్వాహినిలా సాగే జాతీయ సమైక్యతా దృష్టిని ఆవిష్కరించడం. దానికి క్రమంగా పట్టిన గ్రహణం గురించి చర్చించడం కూడా. చివరన ఇచ్చిన ఫోటోలు, భౌగోళిక చిత్రపటాలు ఈ అంశాన్నే స్పష్టం చేస్తాయి. అయినా ఈ గ్రంథం సమగ్రమని రచయిత చెప్పడం లేదు. చరిత్రకు తుది వాక్యం లేనట్టే, ఏ చరిత్ర గ్రంథమూ అంతిమం కాలేదు.

ఈ పుస్తకంలోకి రాకుండా మిగిలిన కొన్ని అంశాలు- గిరిజన, రైతాంగ పోరాటాలు, సంస్థానాల సమస్య వంటివి వేరే సందర్భంలో అయినా చదివే అవకాశం వస్తుందని ఆశిద్దాం. అందుకు తగిన ఆరోగ్యం, శక్తి వారికి ఉండాలని కోరుకుందాం. ఈ పుస్తకం చదువుతుంటే, 'నా దేశ చరిత్రను చదువుతుంటే ఒక మహామాతృమూర్తి నా చేయి పట్టుకు నడిపించినట్టు ఉంటుంది' అన్న శేషేంద్ర కవితా వాక్యం గుర్తుకు వస్తుంది.

నుమస్కారం మాస్టారు! 'సంక్షిప్త భారతదేశ చరిత్ర- సంస్కృతి (వేదకాలం నుంచి 1947 వరకు)' ఇది ఇటీవలి మీ రచన. చరిత్రను పునర్ మూల్యాంకన చేసుకోవాలి. లేదా ప్రతితరం చరిత్రను పునర్నిఖించుకోవాలి అన్న కీలక, వాస్తవిక దృక్పథాలే మీ రచనకు ప్రేరణ అనుకోవచ్చా?

పునర్ మూల్యాంకన అనడం సరికాకపోవచ్చు. ఇప్పటిదాకా వచ్చిన చరిత్ర గ్రంథాలు రెండు రకాలు. ఒకటి- పాఠశాలలు, కళాశాలలకు; పాఠ్యప్రణాళికకు అనుగుణంగా విద్యార్థుల కోసం రాసినవి. రెండు- ఆధారాలతో, విశ్లేషించి రాసిన పరిశోధక గ్రంథాలు. కానీ సాధారణ ప్రజానీకం కూడా చరిత్ర చదువుకోవడం అవసరమని నాకనిపిస్తుంది. రామాయణ, భారతాలు, శతకాలు, శాస్త్రాలు వంటివి పాఠశాలలకు బయటే చదువుకుంటాం. అలాగే చరిత్ర, ఆర్థికశాస్త్రం వంటివి సాధారణ

ప్రజలు చదవవలసిన విజ్ఞానానికి సంబంధించిన అంశాలంటాను. ఆ విధంగా ఈ పుస్తకాన్ని సాధారణ పాఠకులను ఉద్దేశించి రాశాను.

ఇందులో నేను ప్రత్యేక దృష్టితో రాసిన అంశాలు ఉన్నాయి. వాటిని ఇతర చరిత్ర గ్రంథాల్లో చూడం.

అనలు భారతదేశం ఎందుకు

సాధారణ చరిత్రను

పేదదైంది? చరిత్రలో అధ్యయనం చేయవలసినటువంటి ప్రధాన అంశాల్లో ఇది ఒకటి. చంద్రగుప్త మౌర్యుడు ఆస్థానంలో గ్రీకు రాయబారి ఉన్న మెగస్తనీస్ రాసిన 'ఇండికా' అనే గ్రంథంలో భారతదేశంలో కరవులు రావు, పేదరికం ఉండదు అని రాశాడు. అనేక నదులు ఉన్నాయి. సారవంతమైన

నేల ఉంది. మంచి పంటలు పండుతాయి. ప్రజలు ఆరోగ్యకరమైన ఆహారం తింటారు అని కూడా రాశాడు. అలాంటి దేశంలో ఎందుకు పేదరికం వచ్చింది? అనేక కారణాలు కనపడుతున్నాయి. దాన్ని అర్థం చేసుకోవాలి.

ఇప్పటిదాకా వచ్చిన చరిత్ర గ్రంథాల రచనలో అనుసరించిన పద్ధతులు కొంతవరకు ఇందులో కనిపిస్తాయి. అయినా కొన్ని ప్రత్యేకతలు సుస్పష్టం. ఢిల్లీ కేంద్రంగానే భారతదేశ చరిత్రను నిర్మించడమనే ధోరణి ఈ పుస్తకంలో దాదాపు కానరాదు. శాతవాహన యుగం, కాకతీయ సామ్రాజ్యం, విజయనగర సామ్రాజ్యాల ఘనత గురించి చెప్పారు. ఈ కోణం మీద ప్రత్యేక దృష్టిని పెట్టారు. దీని పరమార్థం ఏమిటి?

సామాన్య శకం 1206 కంటే ముందు ఢిల్లీకి పెద్దగా ప్రాధాన్యం లేదు. పౌరాణిక యుగంలో యావద్భారతానికి రాజధాని అయోధ్య. దేశంలో అదే ప్రధాన నగరం. భారత చరిత్రలో మొదటి రాజధాని స్థానం అయోధ్యదే అనాలి. ఆ తరువాత అంటే బుద్ధుడు, ఆజాతశత్రువు, నంద సామ్రాజ్యం

భారతదేశ చరిత్ర అంటే ఢిల్లీ కేంద్రంగా జరిగిన చరిత్రను మాత్రమే పరిగణించడం సరికాదని ఆచార్య ఎస్.వి. శేషగిరిరావు అన్నారు. భారతావనిలో బానిస వంశీకుల నాయకత్వంలో కుతుబుద్దీన్ ఐబక్ పాలన ప్రారంభించినప్పటి నుంచి మాత్రమే ఢిల్లీకి కొంత ప్రాధాన్యం వచ్చిందని అంటున్నారు. ఉత్తర భారతమే కాదు, దక్షిణాదిన తమిళనాడు, కేరళ; పైన కశ్మీర్, అస్సాం, కాస్త దిగువన ఒడిశా, అటు గుజరాత్ ప్రాంతాల చరిత్ర సమ్మేళనమే భారతదేశ చరిత్రగా చూడాలి అంటారాయన. చరిత్ర సాధారణ ప్రజలకు కూడా చేరాలని, తను ఈ పుస్తకం రాయడం వెనుక అసలు ఉద్దేశం అదేనని ఆయన చెప్పారు. ఆచార్య ఎస్.వి. శేషగిరిరావు మేధావిగా, రచయితగా, విశ్లేషకునిగా చిరపరిచితులు. ఏజీపీపీ విస్తరణకి, తరువాత జిజీపీలోను పనిచేశారు. ప్రస్తుతం ఆయన కేరళ కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయం వైస్చాన్సలర్ గా బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్నారు. తన రచనపై స్వీయాభిప్రాయాలను ఆయన జాగృతితో ముచ్చటించారు.

కాలంలో పాటపితృతం సుదీర్ఘకాలం రాజధానిగా వెలుగొందింది. తరువాత గంగాతీరంలో ఉన్న కనౌజ్ కొంతకాలం రాజధాని హోదాలో ఉంది. పురాణాలలోనే హస్తిన పేరుతో పిలిచే నగరానికి ప్రాధాన్యం లేదు. తరువాత చారిత్రక ఆధారాలతో

అయినా ఈ పుస్తకంలో వాటికి స్థానం కనిపించదు. కారణం ఏమిటి?

బ్రిటిష్ వాళ్ళకి వ్యతిరేకంగా స్థానికంగా అనేక చోట్ల చిన్న చిన్న పోరాటాలు జరిగాయి. బెంగాల్ లో సంధాల్స్ తిరుగుబాటు చేశారు.

మనం ఆ ఘటనను పూర్తిగా అవగాహన చేసుకుంటే మూడు రకాల దృక్పథాలు కనిపిస్తాయి. ఒకటి- కంపెనీ సైన్యంలో హిందువులు, ముస్లింలు కూడా ఉన్నారు. కలసే పని చేశారు. కలసే ఆంగ్ల సైనికాధికారులకు వ్యతిరేకంగా తిరగబడ్డారు. 2. సైనికులు మీరల్లే నుంచి ఢిల్లీకి వచ్చాక చివరి మొగల్ పాలకుడు బహదూర్ షా జఫర్ ను చక్రవర్తిగా ప్రకటించారు. అది పోరును నీరుగార్చింది. 3. ఈ తిరుగుబాటు ఎక్కువగా మొగల్ పాలన అవశేషాలు రోహిల్ ఖండ్, అవధ్ ప్రాంతం లోనే, జాగ్ ఝార్ నాయకత్వంలో జరిగింది. కానీ ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి, తాతియాతోపే, నానా, కున్వర్ సింగ్ పాత్ర గణనీయమైనది. కానీ దీని మీద చాలా గందరగోళం నెలకొంది. కంపెనీ నిష్ప్రమిస్తే పాలకులుఎవరు? ఎవరి రాజ్యం వస్తుంది? అయితే మహనీయుడు సావర్కర్ అభిప్రాయాన్ని నేను కాదనను. కానీ వైరుధ్యాల దృష్ట్యా నేను ఉంచిన శీర్షిక సరైనదేనంటాను.

చరిత్ర మీద మీ దృష్టికోణం విభిన్నమైనది.

చారిత్రక ఘటనల విషయంలో, వ్యాఖ్యానం విషయంలో మిగిలిన చరిత్రకారుల కంటే భిన్నంగానే మీ రచన కనిపిస్తుంది. కానీ సాధారణంగా భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమ చరిత్ర అంటే 1857 నుంచి 1905, 1905 నుంచి 1919, 1919 నుంచి 1947 వరకు- ఈ మూడు దశలలో చరిత్ర చెబుతారు. ఇందులో చివరి దశకు గాంధీయుగమని పేరు కూడా. కానీ మీరు గాంధీజీ చరిత్రకి ప్రత్యేక యుగమంటూ ఏదీ కేటాయించలేదు.

గాంధీజీ పోరాటంలోకి వచ్చిన నాటి నుంచి సామాన్య ప్రజలు పాల్గొనడం ఎక్కువగా జరిగింది. ఆయన స్వరాజ్య సమరం కోసం తీసుకున్న కొత్త పంథాలు ప్రజలను కదిలించాయి. ఆయన పోరాటంలోకి దిగిన నాటికే అనేక రకాలుగా భారత ప్రజాసేకాన్ని కదిలించారు కూడా. విప్లవకారులు, ఇతర పంథాలవారు ఇందులో ఉన్నారు. ప్రతి ఒక్కరి పాత్ర స్మరణీయమే. స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి ముందే పునరుజ్జీవనోద్యమం ఉంది. రామోహనోయ్, దయానంద, రామకృష్ణ పరమహంస, వివేకానంద, జ్యోతిరావ్ ఫూలే, నారాయణ గురు వంటి వారంతా హిందూ సమాజంలోని రుగ్మతల మీద పోరాడి జాగృతం చేశారు. ఆ దశలోనే గాంధీజీ నాయకత్వం వహించారు. నిజానికి గాంధీజీ నాయకుడైన తరువాత కూడా అనేక మంది విప్లవకారులు త్యాగాలు చేశారు. ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్ పాత్ర చాలా గొప్పది. అయితే గాంధీ యుగం అని పిలవడం చాలా చిన్న విషయం. ★

ప్రజలు కూడా అధ్యయనం చేయాలి!

బ్రిటిష్ వాళ్ళకి వ్యతిరేకంగా స్థానికంగా అనేక చోట్ల చిన్న చిన్న పోరాటాలు జరిగాయి. బెంగాల్ లో సంధాల్స్ తిరుగుబాటు చేశారు. ముండాలు, కుకీలు, తమిళనాడు ప్రాంతంలోను జరిగాయి. కానీ గ్రంథం విస్తృతి కారణంగా కొంత పరిమితం చేశాను. ఒక్క రంప తిరుగుబాటును మాత్రమే లోతుగా చెప్పడానికి ప్రయత్నించాను. ఇది ఒక రకంగా లోపమే.

చెప్పుకునే, ఘోరీ దండయాత్ర తరువాతి కాలంలో, కుతుబుద్దీన్ ఐబక్ తురుష్క రాజ్యం ఏర్పాటు చేసినప్పుడు, ఇస్లామిక్ రాజ్యం ఆవిర్భవించినప్పుడు ఢిల్లీకి చరిత్రలో స్థానం వచ్చింది. కానీ భారతదేశ చరిత్ర అన్నప్పుడు ఉత్తర భారతమే కాదు, దక్షిణాదిన తమిళనాడు, కేరళ; పైన కశ్మీర్, అస్సాం, ఈ దిగువన ఒడిశా, గుజరాత్... వీటన్నిటి చరిత్ర కలిపితేనే భారతదేశ చరిత్ర.

జాతీయ కాంగ్రెస్ కంటే ముందే భారతభూమిలో గిరిజనోద్యమాలు, రైతాంగ పోరాటాలు ఆరంభమయ్యాయి. అవన్నీ కూడా ఆంగ్లజాతి దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా సాగినవే కూడా.

ముండాలు, కుకీలు, తమిళనాడు ప్రాంతంలోను జరిగాయి. కానీ గ్రంథం విస్తృతి కారణంగా కొంత పరిమితం చేశాను. ఒక్క రంప తిరుగుబాటును మాత్రమే లోతుగా చెప్పడానికి ప్రయత్నించాను. ఇది ఒక రకంగా లోపమే.

1857... చరిత్రలో అదొక మలుపు. కానీ వేర్వేరు పేర్లతో పిలిచారు. అంచనా వేశారు. పీసీ సీసీ వంటి బ్రిటిష్ అనుకూల చరిత్రకారులు దానిని తిరుగుబాటు-రివోల్ట్-కింద జమకట్టారు. సావర్కర్ వంటి వారు అందులో భారత ప్రథమ స్వాతంత్ర్య సంగ్రామ జాడను చూశారు. ఇక మీ పుస్తకంలో ఆ ఘట్టానికి తిరుగుబాటు అన్న శీర్షిక కింద చూడడం వింతే అనిపించింది.

రామాలయానికి ప్రధాని మోదీ ఆగస్ట్ 5, 2020న భూమిపూజ చేసిన సంగతి తెలిసిందే కదా! గడచిన అక్టోబర్ 23న మోదీ అయోధ్య వచ్చినప్పుడు నిర్మాణం వసుల గురించి మౌనంగా అడిగి తెలుసుకున్నారు. గర్భాలయం కోసం రాజస్థాన్ లోని మక్రానా కొండల నుంచి తీసుకువచ్చిన పాలరాయితో పనులు కూడా వేగంగా జరుగుతున్నాయి. గర్భాలయానికి 2022 జూన్ మాసంలో ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి యోగి ఆదిత్యనాథ్ శంకుస్థాపన చేశారు.

కొత్త రామాలయంలో ప్రతిష్ఠ రాముడి ప్రతిమ తొమ్మిది అడుగులు ఎత్తు ఉంటుందని తీర్థక్షేత్ర ట్రస్ట్ సభ్యుడొకరు చెప్పారు. ఈ విగ్రహం గురించి ఇంకా సాధుసంతులతో చర్చలు జరుగుతున్నాయి. దీని కోసం కర్ణాటక, ఒడిశా, మహారాష్ట్రలో దొరికే రాళ్లను పరిశీలిస్తున్నారు కూడా. ఏ దిశగా ప్రతిష్ఠిస్తే సూర్యోదయం సమయంలో కిరణాలు స్వామి పాదాలకు తగిలేటట్లుగా చేయవచ్చునో కూడా నిపుణులతో చర్చిస్తున్నారు. ఆలయం పనులతో పాటే హనుమాన్ గడి మందిరంకు వెళ్లే దారిని విస్తరించే పనులు కూడా జరుగుతున్నాయి. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాతే కాదు, అంతకు ముందు నుంచే అయోధ్య కోసం హిందువులు న్యాయ పోరాటం చేశారు. ఆ పోరాటానికి బీజేపీ, ఆ పార్టీ అగ్రనేత ఎల్ కె అద్వాణి నిర్వహించిన రథయాత్ర తోడైంది. అయోధ్యలో రామాలయ నిర్మాణం హిందువుల ఆత్మగౌరవ ప్రకటనగా మార్చింది అద్వాణి నిర్వహించిన రథయాత్రే. ఆ క్రమంలోనే డిసెంబర్ 6, 1992న జరిగిన కరసేవలో బాబ్రీ మసీదు పేరుతో పిలిచే వివాదాస్పద కట్టడం కూల్చివేశారు. ఆ తరువాత కూడా జరిగిన న్యాయపోరాటంలో చివరికి హిందువులే విజయం సాధించారు. నవంబర్ 9, 2019న సుప్రీం కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుతో ఆలయ నిర్మాణానికి మార్గం ఏర్పడింది.

'మొదట తీసుకున్న నిర్ణయం మేరకే జనవరి 14, 2024న అయోధ్యలో కొత్తగా నిర్మిస్తున్న రామమందిరం, గర్భగుడిలో రామ్ లాలా (బాల రాముడు) విగ్రహ ప్రతిష్ఠ జరుగుతుంది!' శ్రీరామజన్మభూమి తీర్థ క్షేత్ర ట్రస్ట్ ప్రధాన కార్యదర్శి చంపత్ రాయ్ చెప్పిన మాట ఇది. ఇది భారతీయులకీ, మొత్తం ప్రపంచంలోని హిందువులకీ శుభవార్త. అంతేకాదు, భారతదేశ చరిత్ర పుటలలో చేరబోతున్న మరొక ముఖ్య ఘట్టం. భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జీవనంలో ఒక మలుపు. 2024 జనవరి 1 నాటికి ఆలయ నిర్మాణం పూర్తి కాగలదని కేంద్ర హోం మంత్రి అమిత్ షా ప్రకటించిన రెండు మూడు రోజులలోనే చంపత్ రాయ్ ఈ ప్రకటన చేశారు. వచ్చే సంవత్సరం జనవరి 14 నాటికి విగ్రహ ప్రతిష్ఠ అంటే, ఈ సంవత్సరం డిసెంబర్ మాసానికల్లా గర్భాలయ నిర్మాణం కూడా పూర్తయి పోతుంది. తీర్థక్షేత్ర ట్రస్ట్ కూడా ఈ సంవత్సరాంతానికే ఆలయ నిర్మాణం పూర్తి చేయాలని లక్ష్యంగా నిర్దేశించుకుంది. 2024 నుంచి భక్తులకు రామ్ లాలా దర్శనమివ్వబోతున్నాడు. అయితే ఆ శుభముహూర్తం ఎప్పుడో చంపత్ రాయ్ కచ్చితంగా చెప్పకపోయినా, 2023 సంవత్సరం ఆఖరి నుంచే అయోధ్యలో భారీ ఎత్తున ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. అవే మకర సంక్రాంతి వరకు జరుగుతాయి.

అప్పుడు సోమనాథ్.. ఇప్పుడు అయోధ్య..

జనవరి ఆరో తేదీన త్రిపురలోని సబ్రామ్ జరిగిన పార్టీ కార్యక్రమంలో అమిత్ షా వచ్చే సంవత్సరం జనవరి 1వ తేదీకి ఆలయం సిద్ధమవుతుందని ప్రకటించారు. 'రాహుల్ బాబా! సబ్రామ్ నుంచి నేను అంటున్న మాట ఆలకించు! వచ్చే ఏడు జనవరి 1 నాటికి అయోధ్యలో ఆకాశ హర్షణం వంటి రామాలయ నిర్మాణం పూర్తవుతుంది' అని అమిత్ షా ప్రకటించారు.

అమిత్ షా ఇలా ప్రత్యేకంగా ఒక వ్యక్తిని ఉద్దేశించి ఆ ప్రకటన చేయడం వెనుక లోతైన నేపథ్యం ఉంది. బాబర్ సేనాని మీర్ బాంకే రామాలయాన్ని కూల్చి అక్కడ మసీదు కట్టాడు. మొగలుల

పాలనలో హిందువులు ఏమీ చేయలేకపోయారు. బ్రిటిష్ యుగంలో కోర్టులను ఆక్రమించారు. స్వతంత్ర భారతదేశంలో కుహనా సెక్యులరిస్టులు, కాంగ్రెస్ పార్టీ, ఉదారవాదులు, ముస్లిం మతాన్ని దులు ఆలయ నిర్మాణానికి అడ్డంకిగా మారారు. రామాలయం కడతామని అంటారేగాని, ఆ తేదీ ఎప్పుడో బీజేపీ ఎప్పుడూ చెప్పదని రాహుల్ అంటూ ఉండేవారు. దీనికే అమిత్ షా సమాధానం ఇచ్చారని అనిపిస్తుంది.

రామమందిరాన్ని ధ్వంసం చేసిన మొగలుల కాలంలోనే ఇప్పటికీ ముస్లిం మతాన్ని దౌర్జన్య కలల విహారం చేయడం ప్రపంచాన్ని విస్తుగొలుపుతోంది. అల్ కాయిదా పత్రిక 'ఘజ్వా ఎ హింద్' పత్రిక డిసెంబర్, 2022 సంచిక చూస్తే ఈ విషయం స్పష్టమవుతుంది. అక్కడ రామాలయాన్ని మళ్లీ ఏదో ఒక రోజున పేల్చివేసి, మసీదును పునర్ నిర్మాణం చేస్తామని అందులో రాసుకున్నారు. ఈ మాట చెప్పడానికి నిర్వాహకులు సంపాదకీయాన్ని ఎంచుకున్నారు. బాబ్రీ దగ్గరి ఆలయాన్ని ధ్వంసం చేస్తాం. బ్రహ్మాండమైన మసీదు నిర్మించుకుంటాం. కానీ ఇందుకు త్యాగాలు చేయాలి అని అందులో వ్యాఖ్యానించారు.

ఈ దేశంలో సెక్యులరిస్టులమంటూ విద్రవీగుతున్న నేతలను కూడా ఈ పత్రిక జైత్రీరాం నినాదం నీడలో పాలించేవారేనని ముద్ర వేసింది.

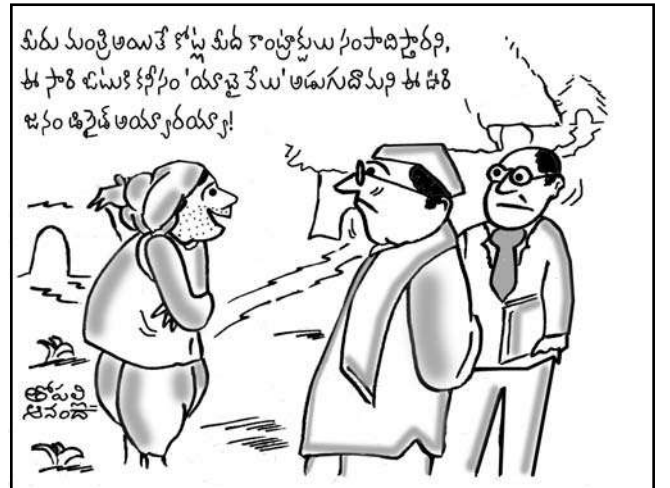

ధిల్లీ నుంచి కలకత్తా వరకు చూస్తే అంతా ఈ బాపతేనని జమకట్టింది. చిత్రం ఏమిటంటే ఇక్కడ ఇస్లాం, షరియా కీలకంగా ఉన్నట్టు, వాటిని పాలకులు అణచివేస్తున్నట్టు ఇందులో వర్ణించడం విశేషం. తమ మత ప్రార్థనలు చేయకుండా దేశమంతా భజనలు చేస్తున్నారని అంటున్నది ఈ పత్రిక. ఇక గతంలో మాదిరిగానే నరేంద్ర మోదీ భారత ప్రభుత్వం మీద, యోగి ఆదిత్యనాథ్ ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మీద యథాప్రకారం విషం కుమ్మరించింది. భారత్ లోని ముస్లింలంతా ఆ దేశాన్ని వదిలిపెట్టేసి వచ్చి జిహాద్ లో చేరాలని కూడా పిలుపునిచ్చింది. ఈ పత్రిక పూర్తిగా ముస్లిం మతాన్ని శత్రువుగా వర్ణించి పలుకుతుంది. అందుకే పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్ ప్రభుత్వాలను మత రక్షణ కోసం హెచ్చరించింది. పాకిస్తాన్ కేంద్రంగా పనిచేస్తున్న తెహ్రిక్ ఎ తాలిబన్ సంస్థ మీద ప్రశంసల వర్షం కురిపించింది. ఢాకాను పతనం చేయమని ఆదేశించింది. కతార్ లో ఫిఫా వరల్డ్ కప్ ను నిర్వహించడాన్ని విమర్శించింది. అఫ్ఘానిస్తాన్ లోని తాలిబన్ ప్రభుత్వ పాలన అమోఘమని శ్లాఘించింది.

ఈ పత్రిక అనే ఏమిటి? భారతదేశంలో కొందరు సెక్యులరిస్టు నేతలు కూడా భాష తేడాతో ఇలాంటి అభిప్రాయాలనే కలిగి ఉన్నారు. అయోధ్యలో దేవాలయం నిర్మాణం గురించి, ఆ పనులు పూర్తి కావడం గురించి అమితేషా ప్రకటనలు చేయడం ఏమిటి? అది ఆయన పని కాదు. అంత ఆసక్తి ఉంటే అక్కడే పూజారిగా బాధ్యతలు తీసుకుంటే సరిపోతుంది కదా అన్నారని ఎన్ సీపీ నేత శరద్ పవార్. అసలు రామాలయం నిర్మిస్తున్నదే విద్యేషాల భూమి (నప్రత్ కి జమీన్) మీద అన్నాడు ఆరీజేడీ నాయకుడు జగన్నాథ్ సింగ్. పెద్ద ఆలయం కట్టేసి అందులో రాముడిని బంధించేయలేరని కూడా ఆయన తనదైన విచారణ భక్తిని ప్రదర్శించాడు. అంతేనా! తాము హేరామ్ ను నమ్ముతాం కానీ, జైశ్రీరాంను కాదని కూడా తేల్చాడు. అసలు నిజం వీక్షంతా నమ్మేది ఓటు బ్యాంకుని. ఇదే కాదు, రాహుల్ గాంధీ మళ్లీ బీజేపీ పూజల పార్టీ అంటూ కొత్త బిరుదు ఇచ్చారు. మా మసీదు నిర్మాణం ఈ డిసెంబర్ కే పూర్తయిపోతుందని ఇస్లామిక్ కల్చరల్ ఫౌండేషన్ బ్రస్ట్ కార్యదర్శి అతార్ హుసేన్ ప్రకటించారు.

ఆలయ నిర్మాణం గురించి, విగ్రహ ప్రతిష్ఠ గురించి అమితేషా, చంపత్ రాయ్ చేసిన ప్రకటనలు ఒక సవాలుకు సమాధానంగా చూడకతప్పదు. మేం ఆలయాన్ని పేల్చేస్తామని చెబితే హిందూ సమాజం నుంచి ఇంత వేగంగాను ప్రతిస్పందన వస్తుంది. రావాలి. ఈ కార్యక్రమం హిందూ ఆత్మాభిమాన ప్రకటనలో రెండో ఉదంతం. మొదటిది సోమనాథ్ ఆలయ ప్రతిష్ఠ. అందుకే స్వతంత్ర భారత దేశ చరిత్రలో ఇదొక పెద్ద మలుపు. ఇంతకీ, ప్రతి హిందువు ఇంట్లో ఆయుధాలకు పదును పెట్టుకుని సిద్ధంగా ఉండాలని సాధ్య ప్రజ్ఞాసింగ్ ఠాకూర్ ప్రకటన ఇన్నే 'సూర్యుడు' సివిల్ సర్వెయిల్స్ ఆమె మీద చర్య తీసుకోవాలని లేఖ సందించారు. మరి కట్టిన రామాలయాన్ని పేలుస్తామని తాలిబన్ బహిరంగ హెచ్చరిక చేసినప్పుడు ఆ 'సూర్యుడు' సివిల్ సర్వెయిల్స్ నోట్లు ఎందుకు పెగలడం లేదు?

- జాగృతి డెస్క్

గుడ్డివెన్నెల చవితి చంద్రుణ్ణి

మింగేయబోతున్న మబ్బుముక్కలు

దరిద్రుణ్ణి చుట్టు ముడుతొన్న రోగాల్లా!

రైల్వే పెంకులతో నేసిన పెద్ద ఇల్లు. ముందు పెద్ద వాకిలి. దూరంగా తోగరు చెట్టు. కుడి వైపు కరివేపాకు, మందార చెట్లు. ఇంటికెదురుగా శాఖోపశాఖలుగా విస్తరించిన వేపచెట్టు. నిజానికి వాతావరణం చల్లగా ఉండాలి. కానీ ఉక్కపోతగా ఉంది. ఇది వెంకటరత్నం ఇల్లు.

గుమ్మం ముందు వాకిట్లో పట్టె మంచం మీద తలగడ వేసుకుని దొర్లుతున్న వెంకటరత్నం కమ్మ విననకర్రతో విసురుకుంటున్నాడు. శ్రావణ మాసం వెళ్లిపోతున్నా వర్షాలు లేవు. చెట్లు ఆకులు కదలడం లేదు. వేప ఆకులు మాత్రం రాలి పడుతున్నాయి. దూరం నుండి తోగరవూల వాసన మనసుకు మోదం చేకూరుస్తున్నది.

అప్పుడు ఒక పిల్ల తెమ్మర, అంతవరకూ తేనెటీగలు వెంట బెట్టినట్లు కలత చెందిన మనసు

మకరందం గ్రోలుతున్నట్లు గిలిగింతలు పెట్టింది.

‘నర్తనశాల’లో ఘంటసాల ఆలపించిన పద్యం గుర్తొచ్చి పాదాలనిపించింది వెంకటరత్నానికి.

శ్రుతిలో పద్యం అందుకున్నాడు.

“కాంచనమయ వేదికా కనత్మేతనోజ్వల విభ్రమము

వాదూ.... అంటూ..... అయిదు శ్రుతిలో అందుకున్నాడు.

వెంకటరత్నం శ్రీకాకుళం నుండి గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లా వరకూ తిరిగి నాటకాలేసిన రంగస్థల నటుడు. సత్యహరిశ్చంద్రలో నక్షత్రకుడు, గయో పాఖ్యానంలో గయూడు, అర్జునుడు ఉద్యోగ విజయాల్లో అర్జునుడు, రామాంజనేయ యుద్ధంలో యయాతి, ‘చింతామణి’లో బిల్వమంగళుడు పాత్రలు పోషించాడు. పెద్దపెద్ద నటుల పక్కన నటించినా, గాయకునిగా రాణించినా రావలసినంత పేరు రాలేదు. అందరి పారితోషికాలూ వేలు దాటి పోతున్నా, వెంకటరత్నం పుచ్చుకున్న అతి పెద్ద

మొత్తం అయిదొందలు. వెంకటరత్నంకి వేషం ఇస్తే చాలు. హరిశ్చంద్రలో కాలకౌశికుడు, వీరబాహుడు వేషాలు కూడా వెయ్యననేవాడు కాదు. ఇంత ‘కావాలి’ అని ఎప్పుడూ డిమాండ్ చేసేవాడు కాదు. మేకప్ నుండి అన్నీ చూసుకొనేవాడు. ఇంట్లో నాటకాలు మానేయమన్నారు. మానేసాడు. ఇంటి వాళ్ల గోల భరించలేక కాదు! డాక్టరు హెచ్చరిక చెయ్యడం వల్ల.

ఒకసారి యయాతి వేషంలో ఎక్కువ రాగం తీయవలసి వచ్చింది. అప్పుడు హార్డ్ స్ట్రోక్ వచ్చింది. అదృష్టవశాత్తు అది రాజమండ్రి. వెంటనే హాస్పిటల్ కు తీసుకెళ్లే ఐ.సి.యూ.లో రెండు రోజులు వుంచి తగ్గక డిశ్చార్జి చేసి ‘మీరు మరి నాటకాలేస్తే మీ ప్రాణానికి ప్రమాదం’ అని వైద్యులు చెప్పడం వల్ల.

కొడుకు గ్రామీణ బ్యాంకులో ఉన్న ఊళ్లోనే ఉద్యోగం. కోడలు చదువు లేనిది. కూతురు పెళ్లి చేసేసాడు. కోడలు మంచిది కాదు...మాట విసురుతుంది.

పద్యం పూర్తి చేసే సరికి ఎదురుగా విరలరావు

చిత్రాశ్రీ

మాష్టారు.

“మీ రెప్పుడొచ్చారు”

“ఇప్పుడే, అలా వెళ్తూ - మధురమైన మీ గాత్రం విని వచ్చాను. చాలా బాగుంది. ఏదీ ఆ రెండోది “ఎవ్వని వాకిట ఇభమద పంకంబు రాజ భూషణ రజోరాజినడగు” ఎత్తుకోండి!

వినేవాళ్లుంటే కళాకారులకు ఆనందం సెలయేకై పారుతుంది. “రండి, కూర్చోండి” అని మంచం మీద జరిగాడు. అంతలో చుట్టు ప్రక్కల ఇళ్ల వాళ్లు పది మంది చేరుకున్నారు.

నర్తనశాల గొప్ప సినిమాండి, కమలాకర కామేశ్వరరావు డైరెక్షన్, ఒక్కొక్కళ్లు జీవించేశారు. అవి తిక్కన గారి పద్యాలు. ఘంటసాల జీవం పోసారు కానీండి” అని విరలరావు అనగానే గొంతు సవరించి పద్యం ఎత్తుకున్నాడు. పద్యం రెండు పాదాలు చదివాడు.

కోడలు అపరకాళికలా వచ్చింది.

“ఇదిల్లా? యాత్రా ? ఏటాగోల? అవతల

టి.వి.లో సీరియల్ ఇన్నివ్వవా

మీరేటండి ఇదేం సంతసుకున్నారా?” రెచ్చి పోయింది.

“ఏటీ ఏటీ రెచ్చిపోతున్నావు. సెట్లంత మగాణ్ణి పట్టుకుని నలుగురి ముందలా డేస్సు చేసేస్తున్నావు? నువ్వాడదాయివేనా? నీకు సిగ్గుందా? బరితెగించేస్తున్నావు బజారు దాన్లాగా. మబ్బిడిచిన ఎండ, మగాడు నెక్కనేని ముండా, అచ్చోసిన ఆబోతూ ఒకటేనే” అని అత్త విరుచుకు పడింది. చాగంటి కోటేశ్వరరావు ప్రవచనాన్ని టి.వి.లో విననివ్వలేదనే అక్కసుతో ఉన్న అత్త కోడలిపై విరుచుకు పడింది. అంతలోనే వెంకటరత్నం కొడుకు వచ్చాడు.

“ఏట్రా, ఏటయిందీ?”

విషయం చెప్పింది తల్లి.

‘అత్త నోరు చేసి కొట్టబోయింది’ అన్నది కోడలు. ఎలాగైతేనేం కొడుకు అందరి మీద కేకలేసి తగువు చల్లార్చాడు.

వెంకటరత్నం వెళ్లిపోతున్న విరలరావుని

“ఎక్కడికి మేష్టారు” అనడిగాడు. “అలా మందిరం దగ్గరకు”

“ఉండండి నేనూ వస్తాను” అని అతన్నను సరించాడు వెంకటరత్నం.

వల్లెటూళ్లలో సాయంకాలం అయ్యేసరికి అందరికీ “రామ మందిరం” వేదిక అవుతుంది. ఆ ఊర్లోనూ అంతే!

రామమందిరం గచ్చు విశాలంగా ఉంది.

వర్షం లేదు. ఎండ తీక్షణతా తగ్గలేదు. గచ్చు వేడిగా ఉంది. గచ్చు మీద అక్కడక్కడా కూర్చున్న జనం కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. మరి కొంచెం ముందుకు గుడి తలుపుల దగ్గర వెలుగులో కుర్రాళ్లు పేక ఆడుకుంటున్నారు. విరలరావు, వెంకటరత్నం చేరారు.

మరో అయిదు నిమిషాలకు పాత ప్రెసిడెంటు సింహాద్రి వచ్చాడు. “ఎవలు మేష్టారూ! అతగా డెవరు?” అడిగాడు.

“నేను దద్దా ! ఎంకటరత్నాన్ని”

“నువ్వేట్రా నాయనా! నీకట్లో పోల్చలేక పోనాను.” అని గట్టు మీద కూచుని “అక్క డాల్లేటి సేస్తన్నారూ” అడిగాడు.

గుంటలు పేకాడుకుంటున్నారు” వెంకట రత్నం ‘ఒరే నా కొడకల్లారా ! ఇది రామ్మందిరం రా.. ఇక్కడ మీకు పేకాట? ఏదా కర్ర ఇలాగియ్యి రత్నం” అని కర్ర పట్టుకు లేచాడు.

సింహాద్రింటే ఆ ఊళ్లో అందరికీ భయం !

కర్ర పట్టుకు లేచేసరికి గుంటలందరూ తలో పక్క పారిపోయారు.

“గుంటలకి బయం బక్తులేకుండా పోయాయి. ఇదేం సాని కొంపనుకుంటున్నారా? మీ నుంచే దేశం ఇలాగయింది. కార్తెలు దాటి పోతున్నా వానలు నేవు. మళ్లు ఎండిపోతున్నాయి. మిమ్మల్ని కాదురా ! మిమ్మి గన్న అయ్యల్ని, అమ్మల్ని అనాలి” అని రుసరుస లాడాడు.

కాసేపయ్యాక అయితేటి మేష్టారు! వర్షాలు పడవేటి మరి! దీనికేటి ఉపాయం? బోరుల్లో నీళ్లు రావు, కరెంటూ లేదు. ఏటి సెయ్యాలంటావు?” అన్నాడు సిమ్మద్రి.

“మీరు తలచుకుంటే ఏదైనా మార్గం ఆలో చించగలరు.”

“నీనా! నేనేటి సెయ్యగలను, సిమ్మద్రి?”

“పూర్వం వానలు కురువకపోతే కప్పల పెళ్లిళ్లు చేసేవారు. గౌరీపూజ చేసేవారు. అమ్మోరు పండుగ, వారాలు చేసేవారు. మా ఊళ్లో వర్షాలు పడకపోతే మా పంతులు గారు ‘విరాటపర్వం’ చదివితే అది పూర్వయ్యేసరికి వానలు కురువాల అంతే...ఇప్పుడెవరు చదువుతారు?” అన్నాడు విరలరావు.

“ఎందుకు లేరు? మన పెద్ద పంతులు గారు

విడిటమ్మ

పీవీబీ శ్రీరామమూర్తి

సదువుతారు. ఆయన పిలిస్తే దేవుడు పలుకుతాడు. కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట వరకూ పురాణాలు చదివేవారు. ఇప్పుడు జనానికివేవీ అక్కర్లేదు. అప్పుడు నాటకాలు, బుర్రకథలు, భాగోతాలు, వందిరి పాటలు, తప్పిటగుళ్లు, ఒవో, తిరునాళ్ల తిరునాళ్లు. ఇప్పుడవేవీ ? ఏదన్నా పండుక్కి ప్రాగ్రాములెట్టిదా మంటే బ్రేక్ డాన్సులు, డేన్స్ బేబీలు, డాన్సులు, నేపోతే సిన్యాలు” అన్నాడు వెంకటరత్నం. వెంకట రత్నం నాటకాలేసి మంచి నాగరికునిలా మాట్లాడినా, పల్లెటూరి అలవాటుగా యాసలోనే మాట్లాడతాడు అప్పుడప్పుడు.

“అదికాదురా ఆ గుంటనాకొడుకుల్లో మనకేటి పని? మనం పెద్ద పంతులొర్తుడుగుదాం. ఆయన సదుమతానంతే రోజూ పెడదాం. ఏటంతావు బాబూ విటలూ,” అన్నాడు సింహాద్రి

“నేను దేనికైనా సిద్ధమే”

“అయితే రేపే ఎల్లాం”

“అలాగే” అనుకున్నారందరూ.

గొడవలుండకూడదు. దేనికైనా సమ్మతం ప్రధానం” అన్నారు.

“ఆయన్నీ నా కొదిలేయండి”

“మరో విషయం. నాకు డెబ్బయి అయిదు, నేను చదివి చెప్పలేను మైకుండాలి. ఎవరైనా భారతం చదువుతుంటే నేను వివరించగలను.” అన్నారాయన.

“మన మేష్టారు బాబున్నాడు. వెంకటరత్నం మంచి పాటగాడు. మీకెవరు కావాలంటే ఆళ్లే ఉంటారు. తోడుగా”

“మన వెంకటరత్నం గారి గొంతు పద్యం చదివే తీరు ఆమోఘం, ఆయనంటే ఇంకొకరిని వెతుక్కో వడం దేనికి?” అన్నాడు విరలరావు.

సమావేశం ముగిసింది

తలయారిని పిలిచి దండోరా వేయించారు. ‘రేపు రామమందిరం దగ్గరకు అందరూ రావాలని. మర్నాడు-

ఎందుకో విషయం తెలియని ఉత్సృహ అందరిలో యువతా, ముసలీ, ఆడా, మగ నూరు మంది

అనుసంధానం చేసి, ప్రాజెక్టులు కట్టి పంట పొలాలకు నీరు అందిస్తే పంటలకి లోటుండదు. దోపిడీ వుండదు. వలసలు ఉండవు. ఇవి మానేసి ‘అన్నీ మన వేదాల్లోనే ఉన్నాయిట’ అని పాత చింతకాయ పచ్చళ్లు తింటూ కూర్చుంటామని కాల యాపన చేస్తే వర్షాలు పడవు. నాకు తెలియకదుగు తాను పంతులు గారూ! వర్షాల కోసం విరాటపర్వమే ఎందుకు చదవాలి. రామాయణ, భాగవతాలెందుకు చదవ రాదూ? వీటిబదులు ‘పెదబాలశిక్ష’ చదివితే నాలుగు విషయాలు తెలుస్తాయి. అందు నుండి మీరు చదువుకుంటే నాకభ్యంతరం లేదు కానీముందు కెళ్లాల్సిన సమాజాన్ని వెనక్కి లాక్కండి. తప్పయితే మన్నించండి” అని విరమించాడు. యువత చప్పట్లు కొట్టారు. పెద్దాళ్లకు నోట మాట రాలేదు. ఎవరూ జవాబివ్వలేదు.

యువతలో విజయోత్సాహం!

పంతులు గారు గొంతు సవరించుకున్నారు.

“నేను వయస్సులో పెద్దోణ్ణి, జ్ఞానంలో ‘జితేంద్రా’ నీ అంత పెద్దవాణ్ణి కాదు. నువ్వు చెప్పింది ఒకటి నిజం.. సమాజ పురోగమనానికి కృషి చేయాలి. తిరో గమనానికై కాదు. మన ఆలోచనలు ‘కొత్త ఒక వింత పాత ఒక రోత’ కారాదు. బంగారానికి కొత్త, పాతా తేడా ఉండదు అన్నీ మన వేదాల్లోనే ఉన్నాయిట’ అని ఎద్దేవా చేసే వాళ్లకి నా సమాధానం...వేదాలు చదవకుండా, వేద నాగరికత తెలియకుండా మన సిద్ధాంతాలు బాజు పట్టినవని అనుకోకూడదు. పురు చక్రవర్తి పర్వతాలు, అరణ్యాలుగా ఉన్న నేలను చదును చేసి జనావాసానికి అనుగుణంగా పల్లెలు, నగరాలూ, పట్టణాలూ, నిర్మాణానికై ప్రణాళిక వేసినట్లు భాగవతంలో వ్యాస భగవానుడు చెప్పాడు. వాత్మికి, వ్యాసులు రుషులు. వాళ్లు తపశ్శక్తి సంపన్నులు. యోగ బలం చేత ముల్లోకాలను దేగ కళ్లతో పరికించి త్రిలోకాలలో రుతువులు, ఈతి బాధలూ, వాటి నివారణోపాయాలు ముందే వివ రించారు. రామాయణంలో రాజ్య పట్టాభిషేకం స్వీకరించమన్న భరతునితో శ్రీరాముడు, రాజసూయ యాగం తరువాత యాగ విశేషాలు తెలుసుకోడాని కొచ్చిన నారదుడు ధర్మజుని అడిగిన ప్రశ్నలను మనం చదివితే ప్రజాపాలనని వాళ్లెంత నిశితంగా పరిశీలించి చెప్పారో తెలుస్తుంది.

రాజు సమర్థుడు కాకపోతే రాజ్యంలో అరాచకం పెరుగుతుంది. పేదలనాడుకోక, వాళ్లు అసహనానికి గురైతే తిరుగుబాటు చేస్తారు. ప్రజలకు రుణాలు, విత్తనాలివ్వాలి. వాళ్ల వినోదానికి పండుగలు జరిపించాలి. ఇలా ఎన్నో చెప్పాడు శ్రీనాథుడు. కాశీఖండంలో ఖగోళ, జ్యోతిష శాస్త్ర విషయాలు చెప్పాడు. తిక్కన రాజనీతిని వివరించాడు. ఈనాడు పాలకులు ఆ గ్రంథాలు చదివితే పరిపాలనంటే ఏంటో తెలుస్తుంది. శాంతిపర్వంలో చెల్లకు లతలకు

రాజు సమర్థుడు కాకపోతే రాజ్యంలో అరాచకం పెరుగుతుంది. పేదలనాడుకోక, వాళ్లు అసహనానికి గురైతే తిరుగుబాటు చేస్తారు. ప్రజలకు రుణాలు, విత్తనాలివ్వాలి. వాళ్ల వినోదానికి పండుగలు జరిపించాలి. ఇలా ఎన్నో చెప్పాడు శ్రీనాథుడు. కాశీ ఖండంలో ఖగోళ, జ్యోతిష శాస్త్ర విషయాలు చెప్పాడు. తిక్కన రాజనీతిని వివరించాడు.

సింహాద్రి, వెంకటరత్నం, విరలరావు, కొత్త ప్రెసిడెంటు, మరి కొంతమంది మర్నాడు పెద్ద పంతులు గారింటికి వెళ్లారు. ఆయనప్పుడే పూజ ముగించుకుని వచ్చారు.

“దండాలు బాబూ!”

“దండాలు, దండాలు, ఏంటిలాగా, ఊరకరారు మహాత్ములు అన్నారు పోతన ” అని చావేసారు. అందరూ కూర్చున్నారు. మంచి నీళ్లిచ్చారు పంతులు గారి శ్రీమతి.

పిచ్చాపాటి అయిన తరువాత వానలు లేక పంటలు పాడవుతుండడం, కరువు, వలస విషయాలు చర్చించాక విషయం చెప్పారు.

‘నాకేం పరవాలేదు, కానీ జనంలో మార్పు వచ్చింది. మంత్రాలకు చింతకాయలు రాల్తాయా? అంటారు. ఇప్పుడు వివిధ మతాలు, హేతువాదులు, జనవిజ్ఞాన వేదికలు, పురాణ పఠనానికి అంతరాయం కలిగిస్తే నా మనసు కలత చెందుతుంది.

వచ్చారు.

సింహాద్రి విషయం వివరించాడు. కొత్త ప్రెసి డెంటు, మిగతా పెద్దలూ సరేనన్నారు. అంతలో ఎం.ఎస్సీ చదివి ఏదో కాలేజీలో లెక్చరర్గా పని చేస్తున్న ‘జితేంద్ర’ అనే కుర్రాడు లేచి ‘నేనే అయిదు నిమిషాలు మాట్లాడతాను. అభ్యంతరమా?’ అడిగాడు. అందరూ మాట్లాడమన్నారు.

గొంతు సవరించుకుని “అందరికీ వందనాలు.. ఇప్పుడు రోజులు మారాయి. విజ్ఞాన ప్రగతి వెల్లి విరిసింది. అడవులు నరికేసాం, చెట్లు లేవు. మేఘాల కవకాశం లేదు. కాలుష్యం పెరిగిపోయింది. కాలగతి మారింది.

మనం ఇంకా కప్పులు పెట్టిళ్లు చేసో, అమ్మోరు పండుగలు చేసో, ఏవో పుక్కిట పురాణాలు చదివిస్తేనో మన సమస్యలు ఒడ్డెక్కిపోవు. మన రాజకీయ నాయకుల్లో అవినీతి పెరిగిపోయింది. భారతదేశంలో ఉన్నన్ని నదులు ఏ దేశంలోనూ లేవు. ఈ నదులను

స్వర్ణ జ్ఞానం ఉంటుందని చెప్పాడు. లతలు చెట్టును అల్లుకుని మీదకు పాకుతాయి తప్ప కిందకి పాకవు. అదే వాటికి జ్ఞానం ఉందని చెప్పడానికి ఉదాహరణ. ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే మన పురాణాల్లో మానవ ప్రగతికి దోహదపడే అనేక విషయాలున్నాయి.

ఇక - 'విరాటపర్వ'మే ఎందుకు? చదవాలో చెబుతాను. కౌరవులు, అధర్మపరులు, పాండవులు ధర్మాత్ములు. అధర్మం ధర్మం మీద దాడి చేసింది. ధర్మాన్ని ధర్మమే కాపాడాలి. మత్స్య దేశం చిన్న రాజ్యం. విరటుడు ధర్మ తత్పరుడు. గోసంరక్షణకుడు. గోవులే అతని ఆస్తి. గోవులంటే పరమ ధార్మికమైనవి. భారతం చదివితే గోవుల గొప్పతనం తెలుస్తుంది. అలాటి ధర్మరాజ్యంలో ధర్మరాజు తలదాచుకుంటాడు. ధర్మరాజంటే యమ ధర్మరాజు అంశ వల్ల పుట్టినవాడు. అతనిని కాపాడుకోవడం జాతికి అవసరం. అంటే ధర్మాన్ని నిలబెట్టుకో గలిగితేనే మనం నిలబడగలం.

అలాటి ధార్మికమైన దేశం కాబట్టే మన దేశం ఎన్ని ఆటపోట్లు ఎదురైనా తట్టుకోగలిగి చెక్కు చెదరక వుంది. ఎవరికైనా, ఏ దేశంలోనైనా వర్షాలు పడక, మిదతల దందులాటి ఈతిబాధలు వచ్చినప్పుడు ధర్మాత్ములైన చరిత్ర కలిగిన 'విరాటపర్వం' పారాయణ చేస్తే - వానలు పడి, రైతులు పంటలు పండించి, జనం నోటికి అయిదు వేళ్ళా వెళ్లి దేశం సుఖిక్ష్మంగా ఉంటుందని మేధావులైన మన పూర్వుకుల ఒక నిర్ణయం చేశారు. నమ్మకం ఉన్న వాళ్ళు వినొచ్చు, పడితే వర్షాలు పడనూ వచ్చు, పడలేదనుకో 'ఓ' వెంట్రుకతో కొండను లాగుదాం.. కొండ కదిలితే గొప్పే. వెంట్రుక తెగిందనుకో... పోయేదేం లేదు. ఏమంటారు? పారాయణం చేద్దామా? చేసే పని ఆత్మశుద్ధితో చేస్తే మంచిది' అని ముగించారు.

అందరూ చప్పట్లు కొట్టారు.

సరే 'జన వాక్యంతు కర్తవ్యం! అన్నాడు జితేంద్ర. వెంకటరత్నం శ్రావ్యమైన రాగంతో, పంతులు గారి కంచుకంఠం ఇచ్చిన వివరణతో విరాటపర్వం పారాయణం లాంఛనంగా ఆరంభమైంది.

పారాయణం ఇక మూడు రోజుల్లో ముగియనుంది. ఎండ పేట్రేగి పోతున్నది. గాలి లేదు. ఆకుల కదలిక లేదు. పశువులు దాహంతో అరుపులు పిల్లల గోల!

యువత వ్యంగ్యం నవ్వులు!

పంతులు గారూ, పెద్దలా ఏమంటారా? అని..

ఇంకా రెండు రోజులు -

వాతావరణ శాఖ హెచ్చరిక - బంగాళాఖాతంలో అల్పపీడనం! ఒరిస్సా పరదీపు రేవు మీదుగా పెనుగాలుల బీభత్సం, వర్షం కుండపోతగా కురవచ్చు... తుఫానుకు తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు చెప్పారు. కానీ...

వాతావరణంలో మార్పు లేదు.

పెద్ద గాలికి, మేఘాలు చిట్టిపోయాయి.

మరి తుఫాను లేదు. వర్షం రాదు.

జనం పెదవి విరుపు!

యువత గంతులు, డాన్సులు, వెక్కిరింపులు!

ఒక్క రోజులో పురాణం ముగియనుంది...ముగిసింది. ఆశ్చర్యం!

సూర్య గ్రహణ పట్టినట్లు చీకట్లు, మెరుపులు, పిగుడులు, కరెంటు స్తంభాలు నేలకంటుకుపోతున్నాయి. ఇంటి పైకప్పులు ఎగిరిపోతున్నాయి. కానీ!

* * *

'ఆ.. ఇది తుఫాను ప్రభావం. అందుకే వర్షాలు కాకపోతే ఇక్కడ చదివితే పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్లో కూడా వర్షాలా? వృద్ధుల నమ్మకాన్ని యువత కొట్టిపారేస్తూ...

పంతులు గారొక్కటే అన్నారు.

'కాకీ వారింది..పండూ పడింది'. పండెలాగ పడింది అన్నది ముఖ్యం కాదు. బాటసారి ఆకలి తీరడం ముఖ్యం. 'వర్షం పడింది.. జనం కష్టాలు తీరాయి. అది ముఖ్యం' ఆ మాటలకు అందరూ చప్పట్లు కొట్టారు! ★

పాక్ ను మింగేస్తున్న తాలిబన్ 'భూతం'

ఇతరులకు మనమేం చేస్తామో దాన్నే ప్రకృతి మనకు రెండింటలుగా అందిస్తుందన్న సత్యం ఇప్పుడు పాకిస్తాన్ కు వర్తిస్తుంది. ముఖ్యంగా పాక్-ఆఫ్ఘన్ సరిహద్దును నిర్ధారిస్తున్న 'డ్యూరాండ్ రేఖ'ను అంగీకరించే ప్రసక్తి లేదని తాలిబన్ తెగేసి చెప్పడం పాక్-తాలిబన్ మధ్య వైరం పతాక స్థాయికి చేరుకోవడానికి ప్రధాన కారణం. ఇటీవల పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం ఫెడరల్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఏరియాస్ అఫ్ పాకిస్తాన్ (ఫతా)ను ఖైబర్ ఫక్తూన్ క్వా (కేబీ) ప్రావిన్స్ లో కలిపేయడం, డ్యూరాండ్ రేఖ విషయంలో కలిగిన వైఖరి అవలంబించడంతో ఆగ్రహించిన తెహ్రిక్-ఇ-తాలిబన్ పాకిస్తాన్ (టీటీపీ) ఏకంగా పాకిస్తాన్ లో ఉగ్రవాద దాడులతో రావణకాష్టాన్ని రగిల్చింది. గత నవంబర్ నుంచి ఇప్పటి వరకు జరిగిన టీటీపీ దాడుల్లో 261 మంది పాక్ భద్రతాసిబ్బంది మరణాలే పాకిస్తాన్-తాలిబన్ హానీమూన్ విషాదాంతానికి గుర్తు!

రెండు దశాబ్దాలపాటు అధికారానికి దూరంగా ఉన్న తాలిబన్ తిరిగి ఆఫ్ఘన్ పగ్గాలను చేపట్టేందుకు, ఇందుకు ప్రతిగా అమెరికా నేతృత్వంలోని సంకీర్ణ సేనలు ఆఫ్ఘన్ ను విడిచి వెళ్లేందుకు వీలుగా యూఎస్-తాలిబన్ మధ్య ఒక ఒప్పందం కుదరడంలో పాకిస్తాన్ కీలక పాత్ర పోషించింది. ఈ ఒప్పందం నేపథ్యంలో యూఎస్ నేతృత్వంలోని సంకీర్ణ సేనలు ఆఫ్ఘానిస్తాన్ ను ఖాళీ చేసిన తర్వాత ఆగస్టు 15, 2021న అక్కడ ఏర్పాటైన తాలిబన్ ప్రభుత్వానికి పాక్ అండగా నిలిచినప్పటికీ, అమెరికా ఒత్తిడికి భయపడి అక్కడి ప్రభుత్వాన్ని

గుర్తించ లేదు. అయితే ఆఫ్ఘానిస్తాన్ పై పూర్వోక్త పట్టు సాధించేందుకు తనకు సహకరిస్తారని అశించిన పాకిస్తాన్ కు తాలిబన్ అనలు రూపం తెలుసుకోవడానికి ఎక్కువ కాలం పట్టలేదు. ఆఫ్ఘన్ తాలిబన్ తనకు గొప్ప ఆస్తిగా పరిగణించిన పాకిస్తాన్ కు ఇప్పుడు వారే పక్కలో బలంగా మారడం జీర్ణంకోలేని అంశం. 'తాలిబన్ అధికారంలోకి రావడం ద్వారా బానిసత్వపు సంకీర్ణ నుంచి ఆఫ్ఘన్ బయటపడారంటూ అప్పటి పాక్ ప్రధాని ఇమ్రాన్ ఖాన్ గంభీర ప్రకటనలు గుప్పించగా ఎంతోమంది పాకిస్తానీయులు తాలిబన్ రాకను స్వాగతించారు. అయితే, అప్పుడు పొగడ్డలతో ముంచెత్తినవారే ఇప్పుడు తలలు పట్టుకొనే పరిస్థితి!

ఇరకాటంలో చైనా

గ్వదార్ హక్కుల ఉద్యమ నాయకుడు మౌలానా హిదాయత్ ఉర్ రెహమాన్.. గ్వదార్ పోర్ట్

ప్రాంతం, స్వాత్ జిల్లాలోని గోర్కిన్ మట్టిన్ ప్రాంతంలో చేపట్టిన రెండు జలవిద్యుత్ కేంద్రాల నిర్మాణం గత ఏడేనిమిది నెలలుగా నిలిచిపోయింది. టీటీపీ నుంచి భద్రతా పరమైన సమస్యలు ఎదురు కావడంతో ఖైబర్ ఫక్తూన్ క్వాలో పనిచేస్తున్న చైనా ఇంజనీర్లను గతేడాది జులై నెలలో ఇస్లామాబాద్ కు తరలించడంతో ప్రస్తుతం ఆయా ఇంజనీర్లు ఖాళీగా ఉండాల్సి వస్తోంది. గ్వదార్ ప్రజలు సీపీఈసీ ప్రాజెక్టులను తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నారు. చైనా ఎంతగా వీటిని తక్కువ చేసి చూపాలనుకున్నా వెల్లువెత్తుతున్న ప్రజా వ్యతిరేకతను కప్పిపుచ్చడం సాధ్యంకాదు.

డ్యూరాండ్ రేఖ వివాదం

18వ శతాబ్దంలో దుర్రానీ రాజవంశం పతనం కావడంతో పస్తూన్ సామ్రాజ్యం పతనమైంది. దీన్ని అదనుగా భావించిన బ్రిటిష్ ఈ ప్రాంతాన్ని తన

వివాదాస్పద షస్తాన్ భూభాగమే ఇప్పుడు పాక్-ఆఫ్ఘన్ మధ్య ఘర్షణలకు కారణం. ఈ డ్యూరాండ్ రేఖ వివాదం కారణంగా 1947 నుంచి 1978లో మహమ్మద్ దావూద్ ఖాన్ ప్రభుత్వం కుప్పకూలిపోయే వరకు రెండు దేశాల మధ్య అప్రకటిత యుద్ధాలే కొనసాగాయి. 1947లో పాకిస్తాన్ ఒక స్వతంత్ర దేశంగా ఆవిర్భవించినప్పుడు, ఆ దేశానికి ఐక్యరాజ్య సమితిలో సభ్యత్వం ఇవ్వ కూడదని ఓటు వేసిన ఒకే ఒక దేశం ఆఫ్ఘానిస్తాన్! 1978లో ఖాన్ ప్రభుత్వం కూలిపోయి కమ్యూనిస్టులు అధికారంలోకి వచ్చినప్పటి నుంచి ఇరు దేశాల సంబంధాల్లో పాక్ దే పైచేయి కావడం ప్రారంభమైంది. కమ్యూనిస్టుల పాలనలో పారిపోయిన ఆఫ్ఘన్లను పాకిస్తాన్ స్వాగతించింది. అప్పట్లో పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం, ఐఎన్ఐ అందించిన పూర్తి మద్దతుతో వీరు 'మజాహిద్దీన్లు'గా ఏర్పడి 1979-89 మధ్య కాలంలో ఆఫ్ఘన్ లోని సోవియట్ యూనియన్ దళాలపై గెరిల్లా పోరాటం సలిపారు. ఆ తర్వాత ఆఫ్ఘానిస్తాన్ లోని చాలా ప్రాంతాలను ఆక్రమించుకొని చివరికి 1996లో కాబూల్ ను ముట్టడించగలిగారు. ఇదిలా ఉండగా ఈ డ్యూరాండ్ రేఖను గత ప్రభుత్వాల మాదిరిగానే తాలిబన్ కూడా అంగీకరించడం లేదు. ఇప్పుడు పాకిస్తాన్ డ్యూరాండ్ సరిహద్దు వెంట కంచె నిర్మాణం చేపట్టడానికి ఉపక్రమించడం, తాలిబన్ ను ఆగ్రహానికి గురి చేసింది. గతంలో కూడా బెలూచ్ తిరుగుబాటుదార్లకు ఆఫ్ఘానిస్తాన్ రాజకీయంగా, ఆర్థికంగా, ఆయుధ పరంగా మద్దతివ్వడానికి ప్రధాన కారణం డ్యూరాండ్ రేఖ విషయంలో పాకిస్తాన్ ను చర్చలకు దిగివచ్చేలా చేయాలన్న లక్ష్యమే. ఇప్పుడు బెలూచ్ తిరుగుబాటుదార్లు, తాలిబన్ ఏకం కావడానికి ఈ నేపథ్యం కూడా ఇదేనన్నది గుర్తు చుకోవాలి.

మాలిన తాలిబన్ వైఖరి

గతంలో ఆఫ్ఘన్ తాలిబన్ ను పాకిస్తాన్ నియంత్రించగలిగిందంటే అందుకు మతపరంగా సైద్ధాంతిక సారూప్యతే ప్రధాన కారణం. ఈ నేపథ్యంలోనే ఆఫ్ఘానిస్తాన్ లో తాలిబన్ అధికారంలోకి రావడం, పాకిస్తాన్ లోని షరియా సమర్థకులకు స్ఫూర్తి కలిగించినా ఇది చివరకు పాక్ లోనే ఇస్లామిక్ రాడికల్స్ మరింత బలోపేతం కావడానికి దోహదం చేసింది. ఫలితంగా తాలిబన్ భారత్ ను వ్యతిరేకించే తమ సంప్రదాయ వైఖరిని పక్కనబెట్టి, దేశాన్ని మరింత ఇస్లామిక్ కరణ చేయాలని ఇప్పుడు ఏకంగా పాక్ ప్రభుత్వంపైనే ఒత్తిడి తీసుకొస్తున్నారు. నిజానికి పాక్ ప్రభుత్వం తన భారత వ్యతిరేక విధానాలను అమలు చేయడానికి, తాలిబన్ ను ఉపయోగించు కోవాలని చూసింది. కానీ ఇప్పటి తాలిబన్ ఒకప్పటి తాలిబన్ కాదు. ఆఫ్ఘానిస్తాన్ లో అధికారంలో ఉన్నారు. పాక్ చెప్పినట్లు విని భారత్ ను పక్కన

గతంలో ఆఫ్ఘన్ తాలిబన్ ను పాకిస్తాన్ నియంత్రించ గలిగిందంటే అందుకు మతపరంగా సైద్ధాంతిక సారూప్యతే ప్రధాన కారణం. ఈ నేపథ్యంలోనే ఆఫ్ఘానిస్తాన్ లో తాలిబన్ అధికారంలోకి రావడం, పాకిస్తాన్ లోని షరియా సమర్థకులకు స్ఫూర్తి కలిగించినా ఇది చివరకు పాక్ లోనే ఇస్లామిక్ రాడికల్స్ మరింత బలోపేతం కావడానికి దోహదం చేసింది.

ప్రాంతాన్ని చైనీయులు విడిచిపెట్టి వెళ్లాలని ఇటీవల హుకుం జార్ చేయడం చైనాకు ఎంతమాత్రం కొరకుడు వదని అంశం. ఆసియన్ లైట్ ఇంటర్నేషనల్ ప్రకారం గ్వదార్ పోర్టులో పనిచేసే చైనీయుల సంఖ్య 500. బెల్ట్ అండ్ రోడ్ ఇనిషియేటివ్ (బీఆర్ఆర్) ప్రాజెక్టులో చైనాకు గ్వదార్ పోర్టు విస్తరణ అత్యంత కీలకం. గ్వదార్ లో పెరుగుతున్న చైనా వ్యతిరేక సెంటిమెంట్, సీపీఈసీ ప్రాజెక్టుల పురోగతిని అడ్డుకుంటోంది. ప్రస్తుతం పాకిస్తాన్ లోని వివిధ ఉగ్రవాద గ్రూపుల నుంచి చైనీయులు బెదిరింపులను ఎదుర్కొంటున్నారు. ముఖ్యంగా పాకిస్తాన్ తో టీటీపీ కాల్పుల విరమణ ఒప్పందం గత నవంబర్ లో ముగిసిన దగ్గరి నుంచి ఖైబర్ ఫక్తూన్ క్వా, బెలూచిస్తాన్ లో ఉగ్రదాడులు ఒక్కసారిగా పెరిగిపోయాయి. ఈ ప్రాంతంలో రోజురోజుకూ పెరుగుతున్న ఆందోళనల వల్ల పాక్-చైనాల ఆర్థిక సంబంధాలపై ప్రతికూల ప్రభావం వడుతోంది. నిజానికి మాలాఖండ డివిజన్ లో టీటీపీ కార్యకలాపాలు బాగా పెరిగిపోవడంతో షాంగై జిల్లాకు చెందిన కొరారా

ఆధీనంలోకి తెచ్చుకుంది. అయితే 1838-42, 1878-80 అంగ్లో-ఆఫ్ఘన్ యుద్ధాలు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య విస్తరణకు దోహదం చేయకపోవడంతో రష్యా దాడి భయంతో అప్పటి ఆఫ్ఘన్ పాలకుడు అబ్దుల్ రెహమాన్ తో నవంబర్ 12, 1893న ఒక ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. అప్పటి విదేశాంగశాఖ కార్యదర్శి మార్టిమర్ డ్యూరాండ్ ఫస్తూన్ ప్రజలు నివసించే ఈ ప్రాంతం మధ్య గుండా నిర్ధారించిన సరిహద్దు రేఖను ఈ ఒప్పందం ఖరారు చేసింది. నిజానికి ఇది నాటి ఆఫ్ఘన్ పాలకుడికి లేదా ఫస్తూన్ ప్రజలకు ఎంతమాత్రం ఇవ్వలేదు. అప్పటి పరిస్థితులు ఆఫ్ఘన్ పాలకుడిని అంగీకరించేలా చేసి ఉండవచ్చు. అయితే 1949లో ఆఫ్ఘన్ లోయర్ జిర్గా (గిరిజన అసెంబ్లీ) ఈ రేఖ తమకు సమ్మతం కాదని పేర్కొంటూ గతంలో కుదుర్చుకున్న ఒప్పందం నుంచి వైదొలగింది. ఈ డ్యూరాండ్ రేఖ నేటి పాకిస్తాన్ లోని ఖైబర్ ఫక్తూన్ క్వా (వాయవ్య సరిహద్దు ప్రాంతం), బెలూచిస్తాన్ లోని సమాఖ్య పాలన కలిగిన ప్రాంతాల (ఫతా) గుండా వెళుతోంది. ఆఫ్ఘానిస్తాన్ లోని పది ప్రావిన్సులు కూడా ఈ రేఖ లోపలికే వస్తాయి. ఈ

గత కొద్ది నెలలుగా పాక్ సైన్యానికి కంటిమీద కునుకు లేకుండా చేస్తున్న టీటీపీ, ఇప్పుడు రాజకీయ నాయకులపై దృష్టి పెట్టడం పాక్ సరికొత్త సమస్యలో కూరుకు పోతున్నదనడానికి సంకేతం. ఒకవైపు ఆకాశాన్నంటుతున్న నిత్యావసర ధరలు, తీర్చలేని రుణభారం, నానాటికీ పతనమవుతున్న కరెన్సీ విలువ, కరెంటు కోత తీవ్రం కావడం, ప్రకృతి విలయ తాండవాలు ఎటుచూసినా సమస్యలతో ఆర్థిక సంక్షోభాల్లో కూరుకుపోతున్న పాకిస్తాన్కు ఈ తాజా తలనొప్పి పెను సంకటాన్ని సృష్టిస్తోంది.

పెట్టడం వల్ల వారికి ఎంత మాత్రం ఉపయోగం లేదు. ముఖ్యంగా ఆ దేశంలో అనేక ప్రాజెక్టులకు భారత్ ఆర్థిక సహాయం అవసరం. ఈ నేపథ్యంలో భారత్తో మిత్రత్వాన్ని నెరవేడడం మాట అట్లా ఉంచి, శత్రుత్వం వైఖరి వహించే పరిస్థితి లేదు. ఇది పాక్కు తన కన్నును తన వేలితోనే పొడుచుకునే పరిస్థితిలోకి నెట్టిపెట్టింది. అంతేకాదు తాలిబన్లను చర్యలకు వచ్చేలా చేయడంలో రష్యా, చైనా, ఖతార్లు కీలక పాత్ర పోషించిన విషయాన్ని పాక్ విస్మరించ జాలదు. అదీకాకుండా ఖతార్, ఇరాన్, యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్, చైనా, రష్యాలతో సంబంధాలు నెరవేరుతూ పాక్ ఆదేశాలను పాటించబోమన్న సంకేతాలను తాలిబన్లు వంపుతున్నారు. ఇదే సమయంలో ఆఫ్ఘానిస్తాన్ ప్రజల్లో పాకిస్తాన్ పట్ల గూడుకట్టుకున్న ఆగ్రహాన్ని తాలిబన్లు గుర్తించి జాగ్రత్త పడుతున్నారు. ముఖ్యంగా గడిచిన సెప్టెంబర్ 22న పాక్తో జరిగిన క్రికెట్ మ్యాచ్లో తమ జట్టు ఓటమి పాలైనప్పుడు ఆఫ్ఘన్ అభిమానుల ప్రతిస్పందనే ఇందుకు ఉదాహరణ. ఈ నేపథ్యంలో పాక్ అభిమానులు వీరిని 'సమక్ హరామ్'గా పేర్కొంటే, పాక్ అభిమానులను 'టెర్రరిస్టులు' అంటూ ఆఫ్ఘన్ అభిమానులు సంబోధించడం గమనార్హం.

ఫస్తూన్ జాతీయవాదం

ఆఫ్ఘానిస్తాన్, పాకిస్తాన్లో కొనసాగుతున్న తాలిబన్ ఉద్యమం వెనుక ఫస్తూన్ జాతీయ వాదమున్నదన్న సంగతిని ఎవ్వరూ గుర్తించడం లేదు. ఆఫ్ఘానిస్తాన్లో తాలిబన్ అధికారంలోకి రావడాన్ని కేవలం ఇస్లామిస్టు ఉగ్రవాద విజయంగా భావిస్తున్నారని తప్పు, ఫస్తూన్ జాతీయవాద తీవ్రతను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. తాలిబన్లను 'ఇస్లామిక్ వాదులుగా' ప్రపంచానికి చూపడానికి పాక్ సైన్యం యత్నించినా, అసలు కారణమైన ఫస్తూన్ జాతీయ వాదమే తనను నిండా ముంచుతున్నదన్న సత్యాన్ని గ్రహించకపోవడం వల్ల ఇప్పుడు టీటీపీ నుంచి ప్రతక్ష్యంగా దాడులను ఎదుర్కొన్నాల్సి వస్తోంది. టీటీపీ

దాడులు గతంలో పోలిస్తే 51శాతం పెరగడానికి ఇదే ప్రధాన కారణం. అంతేకాదు అల్ఖైదా, ఇస్లామిక్ స్టేట్ ఇన్ భోరాసమ్ ప్రావెన్స్ (ఐఎస్కేపీ)తో కూడా టీటీపీకి మంచి సంబంధాలున్నాయి. పాక్ సైన్యాధ్యక్షుడిగా జనరల్ అసీమ్ మునీర్ పదవీ బాధ్యతలు చేపట్టిన తర్వాత, రావల్పిండిలోని సైనిక కేంద్ర కార్యాలయంలో సమావేశం ఏర్పాటు చేసి ఖైబర్ ఫక్తూన్క్వా, ఉత్తర బెలూచిస్తాన్ ప్రాంతాల్లో సైనిక చర్యలు చేపట్టాలని నిర్ణయించిన తర్వాత గడచిన డిసెంబర్ మొదటివారంలో కాబూల్లోని పాకిస్తాన్ రాదుబార కార్యాలయంపై బాంబుదాడి జరగడం గమనార్హం. వీటన్నింటికీ కారణం ఆఫ్ఘన్-తాలిబన్ అన్న సత్యాన్ని పక్కన పెట్టి, పాక్లోని సంప్రదాయవాదులు భారత్పై నిందలు మోపడం మారని వారి కుత్సిత బుద్ధికి నిదర్శనం. ఇక్కడ మరో కీలక అంశం కూడా ఉంది. ఒకవేళ టీటీపీ ఉగ్రవాదులను పాక్ సైన్యానికి లొంగి పోవాలని కోరితే, వారు ఐఎస్కేపీ, అల్ఖైదా గ్రూపులతో కలిసి

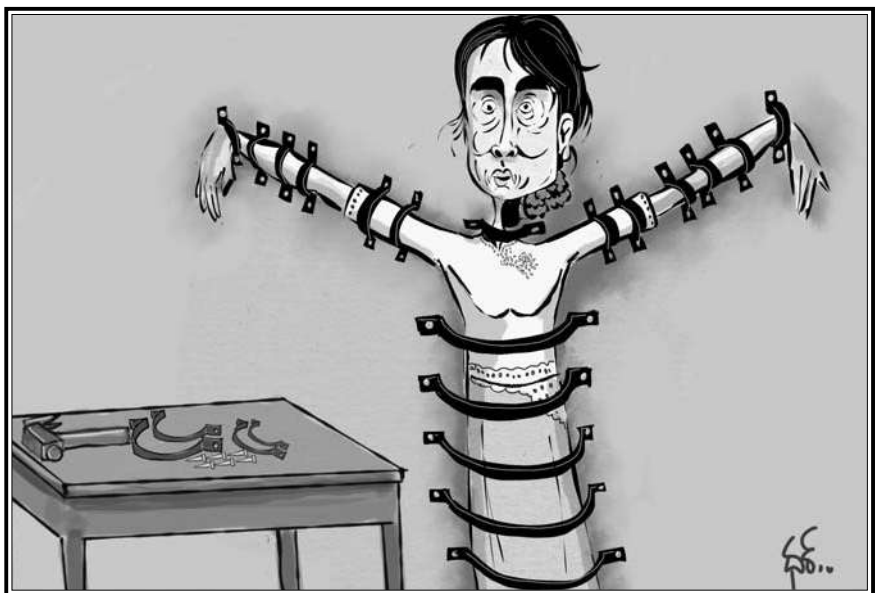
తనకే ఎనరు తెస్తారన్న భయం కూడా ఆఫ్ఘన్-తాలిబన్లకు లేకపోలేదు! బహుశా ఈ నేపథ్యమే ఆఫ్ఘన్ తాలిబన్ల సహాయంతో టీటీపీతో ఒక శాంతి ఒప్పందం కుదుర్చుకోవాలని చేసిన పాకిస్తాన్ యత్నం ఫలించకపోవడానికి కారణమై ఉండవచ్చు.

కొత్త తలనొప్పి

తమపై చర్యలు తీసుకుంటే, సంక్షిప్తంలోని రెండు ప్రధాన పార్టీల అగ్రనాయకుల అంతు చూస్తామని జనవరి 4న హెచ్చరించడం మారిన టీటీపీ వ్యూహానికి నిదర్శనం. సంక్షిప్త ప్రభుత్వంలో పాకిస్తాన్ మున్సిలీగ్ (నవాజ్), పాకిస్తాన్ పీపుల్స్ పార్టీలు భాగస్వాములుగా ఉన్నాయి. మున్సిలీగ్ నేత షహబాజ్ షరీఫ్ ప్రధానమంత్రిగా, పీపుల్స్ పార్టీ నేత బిలావల్ భుట్టో విదేశాంగ మంత్రిగా పని చేస్తున్నారు.

గత కొద్ది నెలలుగా పాక్ సైన్యానికి కంటిమీద కునుకు లేకుండా చేస్తున్న టీటీపీ, ఇప్పుడు రాజకీయ నాయకులపై దృష్టి పెట్టడం పాక్ సరికొత్త సమస్యలో కూరుకు పోతున్నదనడానికి సంకేతం. ఒకవైపు ఆకాశాన్నంటుతున్న నిత్యావసర ధరలు, తీర్చలేని రుణభారం, నానాటికీ పతనమవుతున్న కరెన్సీ విలువ, కరెంటు కోత తీవ్రం కావడం, ప్రకృతి విలయ తాండవాలు ఎటుచూసినా సమస్యలతో ఆర్థిక సంక్షోభాల్లో కూరుకుపోతున్న పాకిస్తాన్కు ఈ తాజా తలనొప్పి పెను సంకటాన్ని సృష్టిస్తోంది. తాను సృష్టించిన ఉగ్రవాద భూతం తననే మింగేస్తుంటే నిస్సహాయంగా మిగిలిపోతున్నది. భారత్ను నానా ఇబ్బందుల పాలు చేయడానికి ఏ ఉగ్రవాదాన్ని నమ్ముకుందో అదే తీవ్రవాదం చేతిలో నలిగిపోతూ చరిత్రలో అహంకారం వీధిని ఒక 'ధూర్త దేశం'గా అవప్రథను మూట కట్టుకుంటున్నది.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

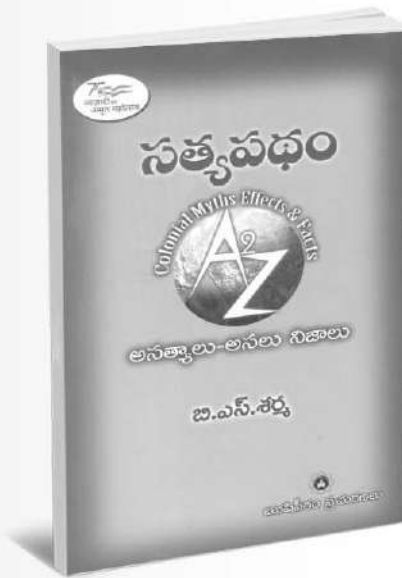
అటు అడుగులు వేద్దాం!

కొన్ని ప్రచ్ఛన్న విచ్చిన్న శక్తులు; జాతీయ, అంతర్జాతీయ, స్థాయిలో చేస్తున్న భారత వ్యతిరేక ప్రచారాలకు సూటిగా జవాబు చెప్పడానికి, అసత్యాలను ఎండగట్టి, సత్యం ప్రపంచానికి తెలిసేలా రచయిత భమిడిపల్లి సుబ్రహ్మణ్య శర్మ చేసిన అవినీతి కృషిని ఈ గ్రంథం ఆవిష్కరిస్తున్నది. ఈ గ్రంథం ఒక పరిశోధనాత్మక ప్రబంధం. సనాతన ధర్మాన్ని కూలంకషంగా అధ్యయనం చేసి, సమకాలీన అధర్మమార్గాలకు 'మంగళం' పాడేలా రచయిత దీనిని తీర్చిదిద్దారు. పలు భాషల నుంచి ప్రమాణాలను సేకరించి ఉత్తమ విజ్ఞాన సంహితను (మాగ్నమ్ ఓపస్) రూపొందించారు. ఈ భారతీయ జాతీయ, చారిత్రక, భౌగోళిక, ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక నిఘంటువును తాతగారైన జటాపల్లభుల పురుషోత్తంగారికి, అధ్యయనం శంకర భారతీ స్వామి వారికి అంకితం చేశారు. స్ఫూర్తి, విజయం, సాధన, సత్యం అనే చతుర్విధ వ్యూహాలతో సనాతన ధర్మానికి కొత్త ఊపిరి పోశారు. "ఇది చారిత్రక అవసరం" అంటారు ఆచార్య ముదిగొండ శివస్రాద్.

అనలు సత్యం ఏమిటంటే... 'ఆర్యుల దండయాత్ర' అనత్యం. సింధు నాగరికత అతి ప్రాచీనమైనది అన్నది నిర్వివాదాంశం. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం తన అధికారాన్ని చలాయించడానికి, దేశాన్ని 'విభజించి- పాలించ'డానికి. 'అబ్రహామిక్' మతాలను పైకి తేవడానికి, అనలు నిజాలను కప్పిపుచ్చడానికి, శాయశక్తులా ప్రయత్నించడం వాస్తవం. 'జంబూద్వీప, భరతవర్ష, భరతఖండ' అన్న వేదమంత్రం, 'ఆ సింధో సింధు పర్యంతం' అన్న స్మృతి వాక్యం తిరుగులేనివి. జరదస్త్ర మహర్షి వంశీయులే దక్షిణంగా వెళ్లి పరస్థానీయులై, 'పర్షియన్లు'గా వేరు కుంపటి అంటించారు. పారశీకంలోన 'హాగా పలుకుతుంది. అలా 'సింధు' 'హిందు' అయింది. ఛందోభ్యస్త (వేదం) జండా వెన్నగా మారింది. 'అగ్నిమిశే పురోహితం' అనే తొలి రుగ్వేదమంత్రం-హిందూ ధర్మం ముందంజ వేసిందని చెబుతున్నది అగ్నిసాక్షిగా. పరస్థానీయులకు ఆగ్ని ఆరాధ్య దేవతగా నిలిచింది. 'ఛ' 'జ'గా మారింది. శర్మగారు 'ఎ టు జడ్' అని (మాట పరుసకు) రాసినా, ఆయన సాధన, శోధనలు 'అ'నుంచి 'అం- అః' దాకా విస్తరించి మస్తకాలకు పదునుపెట్టాయి.

ఎందరో మహాత్ముల త్యాగఫలంగా భారత దేశానికి స్వాతంత్ర్యం (15.8.1947) లభించింది. రాజకీయ లబ్ధి కోసం నెహ్రూ వారసత్వం దేశాన్ని

రెండుగా చీల్చి, మత ప్రాతిపదికన 75 సంవత్సరాలు కొలుపు తీరింది. 'నాది క్రైస్తవ విద్య, ముస్లిం మతం, హిందువుగా పుట్టడం ఒక ప్రమాదం' అని నెహ్రూ స్వయంగా చెప్పడం మిక్కిలి శోచనీయం. బ్రిటిషు బంటు ప్రధానమంత్రినని, చివరి వాడినని చెప్పడం కడుంగడు శోచనీయం! ఆంగ్లేయులు వెళ్లినా ఆంగ్ల మానసపుత్రులు చరిత్రను వక్రీకరించి, చిన్నాభిన్నం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నారు. తుక్ దే గ్యాంగు 'జోడో భారత్' అంటూ పరుగులు తీయడం వృథా

సత్యపథం

(అసత్యాలు - అసలు నిజాలు)

రచన : బి.ఎన్.శర్మ

పేజీలు: 312, వెల: రూ.200/-

ఋషిపీఠం ప్రచురణ

ప్రతులకు: ఫోన్ 040-27132350

ప్రయాస అని తేలుస్తూ త్వరలో రానున్న ప్రజాతీర్పు కోసం ఎదురు చూడక తప్పదు. అవస్థానిక స్థితి నుంచి మేలుకోకపోతే 'మార్క్సిస్ట్ మదరసా'లు విద్యారంగాన్ని కైవసం చేసుకుని దేశ భవిష్యత్ పాటు యువతరం భవిష్యత్తునూ దెబ్బతీయగలవు. ఇది ఒక భయంకరమైన కుట్ర.

ఇరవై ఆరు అధ్యాయాల గ్రంథాన్ని శర్మగారు ఆర్యుల దండయాత్రతో మొదలుపెట్టి, భారత్ ను విజ్ఞాన శిఖర దీపంగా నిలబెట్టారు. చివర్లో ఆర్యులు భారతీయులు, వర్ణాశ్రమ ధర్మాలు గుణాత్మకమైన ప్రగతి రథాలు; కుల, మత, ప్రాంతీయ విభేదాలు

కేవలం కల్పితాలని నిరూపించారు. 'ఆర్య' శబ్దం గౌరవ వాచకం తప్ప జాతి వాచకం కాదని కుండబద్ధలు కొట్టేశారు. అధర్మం, అన్యాయం, అనార్య లక్షణాలని 'అపకీర్తికరం' అని శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ నరుడి ద్వారా నరజాతి సమస్తానికి గీతోపదేశం చేశాడు. మూలాలను నరికి, వలస పొలాలు పండించారు ఆంగ్లేయులు. దేశద్రోహులు - అంభి, జయచంద్రుల్లా శత్రువులలో చేతులు కలుపుతూనే ఉన్నారు 'కృష్ణంతో విశ్వమార్గం' అన్న వేదవాక్యం (రు.9-63-5) 'భారత్ విశ్వగురువు' అన్న సత్యానికి చిరునామా లాంటిది. గోమాత వ్యవసాయానికి, సంస్కృతం ప్రపంచ భాషలకు, మాతృకలు అంటారు శర్మగారు. 'ఏకం నత్ విప్రా బహుదావదంతి', నరేజ్జనా స్ఫుభినోభవంతు', 'వసుధైక కుటుంబం' లాంటి మహా వాక్యాలు 'భారత చరిత, చరిత్రకు అందనిదని రుజువు చేస్తున్నాయి. మనుస్మృతి, అర్థశాస్త్రం, విద్యార్థులకు పాఠ్య గ్రంథాలు కావాలని, ఆయుర్వేదంతో పాటు ఆచార వ్యవహారాలలోని ఆరోగ్యసూత్రాలు సామాన్యులకు అందుబాటులో ఉండాలని, బట్టలు కట్టుకోనివాళ్లు భారతీయ వస్త్రధారణను విమర్శించడానికి అర్జులు కారని, మెకాలే, మ్యాక్స్ ముల్లర్లు దేశానికి తీరని అపకారం చేశారని శర్మగారు ఎలుగెత్తి చాటడం సమంజసమే! 'మితభుక్, హితభుక్' అంటూ శాకాహారానికి పెద్దపీట వేసి, బలమైన ఏనుగును, చూపి 'గజేంద్రమోక్షం' గుర్తుకు రప్పించి, యోగం సర్వరోగ నివారిణి అని, న్యాయం గ్రామ పంచాయతీల ద్వారా అందరికీ "వితరణ" ముంగిటకు చేరిందని, మాధవవర్మ లాంటి రాజులు తమ కొడుకులు దోషులైనప్పుడు మరణ శిక్ష విధించారని, స్త్రీకి అన్ని దశల్లో అండదండలు ఉండాలని మనుచక్రవర్తి చెప్పడాన్ని లింగ వివక్షగా చిత్రించారని, ఎన్నెన్నో నూతన అంశాలను సేకరించి గ్రంథస్థం చేయడం ఆషామాషీ కాదు. యజ్ఞయాగాలు, భారత రామాయణాది ఇతిహాసాలు, భాగవతాది పురాణాలు, జ్యోతిష్యం, గురుకుల వ్యవస్థ వెరసి ఒక జ్ఞాన, విజ్ఞాన భాండాగారాన్ని శర్మగారు శ్రమపడి అందించారు. వారి శ్రమ వృథా కాకుండా పఠన, పాఠనాలు, ఉపన్యాసాల ద్వారా, తదితర ఉద్యమ మాధ్యమాల ద్వారా విజ్ఞానం సామాన్య ప్రజలకు అందజేయవలసిన బాధ్యత అందరిదీ!

భారత్ వేదికగా హాకీ ప్రపంచ కప్ కు మూడోసారి తెరలేచింది. భువనేశ్వర్, రూర్కలా వేదికలుగా 16 దేశాలకు చెందిన అగ్రశ్రేణి జట్లు ఢీ కొంటున్నాయి. 47 సంవత్సరాల ప్రపంచ కప్ కలను నెరవేర్చుకోవాలన్న పట్టుదలతో ఆతిథ్య భారత్ పోటీ పడుతోంది.

భారత హాకీ ప్రపంచ కప్ కల నెరవేరేనా?

హాకీ.. భారత జాతీయ క్రీడ. ఒలింపిక్స్ లో అత్యధికంగా 8 బంగారు పతకాలు అందించిన ఏకైక క్రీడ హాకీనే. అయితే, ఐదు దశాబ్దాల చరిత్ర కలిగిన హాకీ ప్రపంచ కప్ లో మనదేశం ఇప్పటి వరకూ ఒక్కసారి (1975లో) మాత్రమే విజేతగా నిలిచింది. అప్పటి నుంచి మరో టైటిల్ కోసం గత 47 ఏళ్లుగా ఎదురుచూస్తూనే ఉంది. 1971లో ప్రపంచ హాకీలో అత్యంత ప్రధాన జట్లలో ఒకటిగా గుర్తింపు ఉన్న భారత్.. హాకీ ప్రపంచ కప్ కు మూడోసారి ఆతిథ్య మిస్తోంది. గతంలో ముంబై, భువనేశ్వర్ వేదికలుగా రెండుసార్లు ప్రపంచ కప్ టోర్నీలు నిర్వహించింది. ప్రస్తుత 2023 ప్రపంచ కప్ ను జనవరి 29 వరకూ నిర్వహిస్తోంది.

హాకీ పురుషుల విభాగంలో 1971 నుంచే ప్రపంచ కప్ పోటీలు నిర్వహిస్తూ వస్తున్నారు. ప్రారంభ ప్రపంచ కప్ హాకీలో కాంస్య పతకం మాత్రమే సాధించిన భారత్... ఆ తర్వాత రెండేళ్లకు 1973లో నిర్వహించిన రెండో ప్రపంచ కప్ లో రన్నరప్ స్థానంతో సరిపెట్టుకొంది. 1975లో మలేసియా వేదికగా ముగిసిన మూడో ప్రపంచ కప్ టోర్నీలో భారత్ తొలిసారిగా బ్రోఫీ అందుకొంది. అజిత్ పాల్ సింగ్ నాయకత్వంలోని భారత జట్టు విజేతగా నిలిచింది. ఆ తర్వాత 1978 నుంచి 2018 వరకూ జరిగిన 11 ప్రపంచ కప్ టోర్నీల్లోనూ

మనకు పరాజయాలే ఎదురయ్యాయి.

1971 నుంచి 2018 వరకూ జరిగిన మొత్తం 14 ప్రపంచ కప్ టోర్నీల్లో పాల్గొన్న ఘనతను భారత్, జర్మనీ, నెదర్లాండ్స్, స్పెయిన్ జట్లు మాత్రమే దక్కించుకోగలిగాయి. మొత్తంగా చూస్తే మాత్రం ఇప్పటి వరకూ 26 దేశాల జట్లే ప్రపంచ కప్ బరిలో నిలువగలిగాయి. 1978 ప్రపంచ కప్ లో ఆరో స్థానానికి వడిపోయిన భారత్.. 1982లో ఐదు, 1986లో 12వ స్థానాలకే పరిమితమైంది. 1990 ప్రపంచ కప్ లో 10వ స్థానం సంపాదించిన భారత్.. 1994 ప్రపంచ కప్ లో వుంజుకొని 5వ స్థానానికి ఎగబాక గలిగింది. 1998లో నాలుగు, 2002లో 10, 2006 ప్రపంచ కప్ లో 11 స్థానాలు సాధించిన భారత హాకీ.. 2010 టోర్నీలో ఎనిమిది, 2014లో 9 స్థానాలలో నిలువగలిగింది. 2018 ప్రపంచ కప్ లో 8వ స్థానం సంపాదించింది.

ప్రస్తుత 15వ ప్రపంచ కప్ హాకీ గ్రూప్-డీ లీగ్ లో ఇంగ్లాండ్, స్పెయిన్, వేల్స్ జట్లతో భారత్ పోటీ పడుతోంది. మరోవైపు, భారత్ విజేతగా నిలిస్తే ఒక్కో ఆటగాడికి కోటిరూపాయల చొప్పున నజరానా ఇస్తామని ఒడిశా ముఖ్యమంత్రి సనీష్ పట్నాయక్ ప్రకటించారు. ప్రస్తుత చాంపియన్ బెల్జియం, రన్నరప్ నెదర్లాండ్స్ తో పాటు ఆస్ట్రేలియా హాట్ ఫేవరెట్ గా పోటీలో నిలిచాయి. మిడ్ ఫీల్డర్ మన్ దీప్

సింగ్ నాయకత్వంలోని 18 మంది సభ్యుల భారత జట్టు మరోసారి తన అదృష్టం పరీక్షించుకొంటోంది. 2023 ప్రపంచ కప్ లో తలపడుతున్న జట్లలో ఆస్ట్రేలియా, అర్జెంటీనా, ఫ్రాన్స్, దక్షిణాఫ్రికా, బెల్జియం, జర్మనీ, దక్షిణ కొరియా, జపాన్, నెదర్లాండ్స్, న్యూజిలాండ్, మలేసియా, చిలీ, ఇంగ్లాండ్, స్పెయిన్, వేల్స్, ఆతిథ్యదేశం హోదాలో భారత్ ఉన్నాయి.

ప్రస్తుత ప్రపంచ కప్ కోసం రూర్కలాలో కేవలం 9 మాసాల వ్యవధిలోనే ప్రపంచ ప్రమాణాలతో కూడిన బిర్లా ముండా హాకీ స్టేడియం కాంప్లెక్స్ ను నిర్మించారు. అటగాళ్లు, అధికారులు, శిక్షకుల కోసం 225 గదులను నిర్మించారు. ప్రపంచ కప్ లో పాల్గొంటున్న మొత్తం 16 జట్ల ఆటగాళ్లు,

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

నిబ్బంది.. బిర్లాముండా స్టేడియంలోనే విడిది చేయటం విశేషం.

హాకీ ఇండియా చైర్మన్ దిలీప్ టిర్కే ప్రపంచ కప్ ఏర్పాట్లను స్వయంగా పర్యవేక్షిస్తున్నారు. 2018లో జరిగిన హాకీ ప్రపంచ కప్ కు తొలిసారిగా ఆతిథ్యమిచ్చిన ఒడిశా వరుసగా రెండోసారి ఈ మెగాటోర్నీ నిర్వహణకు చొరవ చూపడం మరో విశేషం. రూర్కలా వేదికగా 20 మ్యూల్లు, భువనేశ్వర్ కలింగ ఇంటర్నేషనల్ స్టేడియం వేదికగా 25 మ్యూల్లు నిర్వహిస్తున్నారు. జనవరి 27న సెమీ ఫైనల్స్, 29న కాంస్య పతకంతో పాటు బంగారు పతకం పోటీలు జరుగుతాయి. గత కొద్ది సంవత్సరాలుగా నిలకడగా రాణిస్తున్న భారత్ 47 సంవత్సరాల బంగారు కలను సాకారం చేసుకోవాలని కోరుకుందాం!

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

సత్తెనపల్లిలో సద్యావన సదస్సు

సత్తెనపల్లి : వల్పాడు జిల్లాలోని సత్తెనపల్లిలో జనవరి 2న జరిగిన సద్యావన సదస్సుకు విశ్రాంత రైల్వేస్టేషన్ సూపరింటెండెంట్ భావసింగ్ నాయక్ ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసారు. సత్తెనపల్లి ఖండ సంఘచాలక్ చలువాది చిన సత్యనారాయణ అధ్యక్షత వహించారు. ప్రధాన వక్తగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత ప్రచారక్ విజయాదిత్య పాల్గొన్నారు.

ఈ సదస్సులో సంఘ సంస్కర్త సావిత్రిబాయి పూలే, పలనాటి

చావకూడు సిద్ధాంతకర్త బ్రహ్మనాయుడు, వల్పాడు జిల్లాకు చెందిన నవయుగ కవితా చక్రవర్తి, కళాప్రపూర్ణ, దేశభక్త కవి గుర్రం జాషువా చిత్రపటాలకు పూలమాలలు సమర్పించారు.

కార్యక్రమంలో విభాగ్ కార్యవాహ ప్రతాపసింహ శాస్త్రి, విభాగ్ ప్రచారక్ గౌతం, జిల్లా ప్రచారక్ రమేష్, జిల్లా సద్యావనా ప్రముఖ్ బదరీ నారాయణ తదితరులు పాల్గొన్నారు. 17 కులాల నుండి 53 మంది పాల్గొన్నారు. ★

హైదరాబాద్లో సహకార భారతి 44వ ఆవిర్భావ దినోత్సవం

హైదరాబాద్ : హైదరాబాద్ సరస్వతీనగర్లోని శ్రీ సరస్వతీ శిశు మందిర్లో సరస్వతి పొదుపు సంఘం ఆధ్వర్యంలో జనవరి 8న సహకార భారతి 44వ ఆవిర్భావ దినోత్సవం నిర్వహించారు.

ఈ సందర్భంగా పొదుపు సంఘం మహిళలు రూపొందించిన వస్తువులతో కూడిన 26 స్టాళ్లను పొదుపు సంఘం వ్యవస్థాపకురాలు పార్వతమ్మ, విద్యానీ లక్ష్మి, లక్ష్మి (ఇద్దరూ ప్రధానాచార్యులు), శ్రీనివాసరెడ్డి, సహకార భారతి తెలంగాణ కోశాధికారి శివాజీ ప్రారంభించారు.

కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నవారు పొదుపు సంఘం మహిళల ఉత్పత్తుల్ని కొనుగోలు చేసి వారిని ప్రోత్సహించారు. మహిళలకు ముగ్గులు, మ్యూజికల్ చైర్ పోటీలు నిర్వహించారు. వయసుల వారీగా పరుగు పోటీలు కూడా నిర్వహించారు. అనంతరం విజేతలకు బహుమతులు అందించారు.

ఈ కార్యక్రమానికి సహకార భారతి ప్రాంత అధ్యక్షుడు ఎక్కటి ఉపేందర్ రెడ్డి, సహకార భారతి ప్రాంత ఉపాధ్యక్షురాలు సరళాదేవి, సేవికా సమితి తెలంగాణ ప్రాంత కార్యవాహిక శ్రీపాద రాధ, ఐ.ఎస్. సదన్ కార్పొరేటర్ శ్వేతా మధుకర్ రెడ్డి, కోతకాపు అరుణ, పొదుపు సంఘం అధ్యక్షుడు జానకిరామ్, ప్రవీణ్ గైక్వాడ్, ప్రాంత సంఘటన

మంత్రి యాదగిరి పాల్గొన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న వారినందరినీ నిర్వాహకులు మెమెంటోలతో సత్కరించడం ఆకట్టుకుంది. ★

వార్తలు పంపేవారికి మనవి

జాగృతిలో ప్రచురణ కొరకు వార్తలను పంపేవారు ఈ క్రింది సూచనలు గమనించగలరు

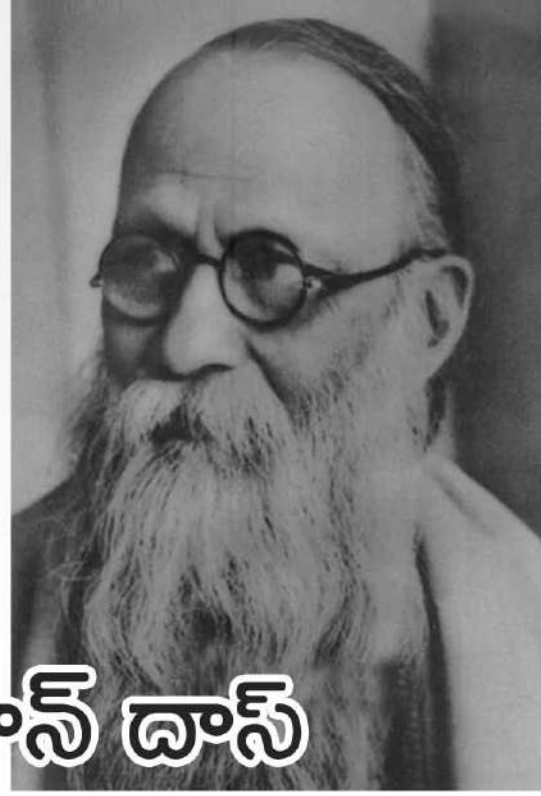
- ★ వార్తను సంక్షిప్తంగా, అన్ని వివరాలతో, చక్కని తెలుగులో, వీలైతే డిటిపి చేసి పంపండి.
- ★ కార్యక్రమం గురించిన ఫోటో తప్పకుండా పంపాలి. వేదిక ఫోటోతో పాటు పాల్గొన్న ప్రజల ఫోటో కూడా పంపాలి.
- ★ కార్యక్రమం జరిగిన తేదీ ప్రదేశం పేరు, గ్రామం, మండలం, జిల్లా పేర్లను తప్పకుండా తెలపాలి.
- ★ వార్తను పంపినవారి పేరు, ఫోన్ నెంబరు తప్పక తెలియచేయాలి.
- ★ వార్తను jagritiweekly@gmail.com కు మాత్రమే పంపాలి.

- సంపాదకుడు

ఆజాదీ కా అమృత్ మహోత్సవ్

భారతదేశంలో విద్య, ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక రంగాలలో పేరు ప్రఖ్యాతులు పొందిన కేంద్రం వారణాశి చాలామంది ప్రముఖులకు పుట్టినిల్లు. అక్కడ జన్మించి రాణించిన వారిలో డాక్టర్ భగవాన్ దాస్ కూడా ఒకరు. డిప్యూటీ కలెక్టర్ ఉద్యోగాన్ని వదిలేసి స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో చేరి భారత పోరాట పటిమను పెంచారు. ఉన్నత విద్యను బ్రిటిష్ శృంఖలాల నుంచి విముక్తం చేయాలన్నది ఆయన ఆకాంక్ష. ఈ రంగంలో భారత్ స్వయం సమృద్ధం కావాలని కోరుకున్నారు. సెంట్రల్ హిందూ కాలేజీలో జీతం లేని కార్యదర్శిగా ఆయన జీవితం ప్రారంభించారు. తరువాత కాశీ విద్యాపీఠానికి వ్యవస్థాపక సభ్యునిగా, వైస్ ఛాన్సలర్‌గా విద్యారంగానికి గణనీయమైన సేవలందించారు.

విద్యా పిపాసి... భగవాన్ దాస్

భగవాన్ దాస్ తమ తండ్రి కోరిక మేరకు ప్రభుత్వోద్యోగంలో చేరారు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం కేవలం నాలుగేళ్లలోనే ఆయనను తహశీల్దార్ నుంచి డిప్యూటీ కలెక్టర్‌ను చేసింది. కానీ, తండ్రి చనిపోయాక ఆయన ఉద్యోగం వదిలేసి దేశ సేవకు అంకితమయ్యారు. ఆయన సాహిత్య, విద్యా రంగాలకు చేసిన సేవలకు గుర్తింపుగా భారత ప్రభుత్వం 1955లో అత్యున్నత పౌర పురస్కారమైన 'భారతరత్న'తో గౌరవించింది. అప్పటి రాష్ట్రపతి డాక్టర్ బాబూ రాజేంద్రప్రసాద్ ప్రోటోకాల్ కి భిన్నంగా డాక్టర్ భగవాన్ దాస్ కు పాదాభివందనం చేశారని చెబుతారు. దేశానికి రెండో రాష్ట్రపతి డాక్టర్ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ ఆయనను గురువుగా చెప్పుకునే వారు. రాధాకృష్ణన్ రాజ్యాంగ పదవిలోకి రాకపూర్వం బనారస్ విశ్వవిద్యాలయం ఉపాధ్యక్షుడిగా తరచూ ఆయనను సందర్శిస్తూ, వేదాంత, తత్వ శాస్త్రాంతాలపై చర్చించేవారు. పండిట్ మదన్ మోహన్ మాలవీయ కూడా ఆయనను సంప్రదించేవారు. బనారస్ హిందూ విశ్వవిద్యాలయం, అలహాబాద్ విశ్వవిద్యాలయం

భగవాన్ దాస్ ను గౌరవ డాక్టరేట్ తో సన్మానించాయి. ఆయన శతజయంతి (1969)ని పురస్కరించుకుని ఆయన స్మృత్యర్థం తపాలా శాఖ ప్రత్యేక తపాలా బిళ్లను విడుదల చేసింది.

డాక్టర్ భగవాన్ దాస్ జనవరి 12, 1869, వారణాసిలోని ఒక భూస్వామి కుటుంబంలో మాధవ దాస్, తల్లి కిశోరీదేవి దంపతులకు జన్మించారు. 12 ఏళ్లకే 10 వతరగతి ఉత్తీర్ణులయ్యారు. 18 ఏళ్లకే ఎమ్.ఎ. డిగ్రీ అందుకున్నారు. చాలా చిన్న వయసు లోనే ఇంగ్లీష్ తో బాటు హిందీ, సంస్కృతం, అరబిక్, ఉర్దూ, పర్షియన్ భాషలు నేర్చుకున్నారు. అనీబిసెంట్ ప్రసంగానికి ముగ్గులైన డాక్టర్ భగవాన్ దాస్ 1894లో థియోసాఫికల్ సొసైటీలో చేరిపోయారు. గుండెల నిండా ఉన్న విద్యా విధానపు ఆలోచనల వల్ల తూర్పు, పశ్చిమ దేశాల విద్యా విధానాల్లో ఉన్న అంతరాన్ని పూడ్చాలనుకున్నారాయన. సెంట్రల్ హిందూ కాలేజీ ఏర్పాటులో కీలకపాత్ర పోషించటమే కాకుండా, తన లక్ష్యాన్ని నిజం చేయటం కోసం జీతం లేని కార్యదర్శిగా చేరారు. సంపన్న

కుటుంబంలో పుట్టిినా, ఎప్పుడూ ఆయన వ్యాపార ప్రయోజనాల పట్ల ఆకర్షితులు కాలేదు.

ఉత్తరప్రదేశ్ సోషల్ కాన్ఫరెన్స్ అధ్యక్షుడిగా (1919) రాజకీయ ప్రస్థానం ప్రారంభించిన భగవాన్ దాస్, ఆ మరుసటి సంవత్సరం ఉత్తరప్రదేశ్ రాజకీయ సమ్మేళనానికి అధ్యక్షత వహించారు. అనతి కాలంలో జాతీయ కాంగ్రెస్ పార్టీలో కీలక సభ్యుడిగా ఎదిగారు. సహాయ నిరాకరణోద్యమంలోనూ, శాసనోల్లంఘన ఉద్యమాలలో పాల్గొన్నందుకు జైలు కెళ్లారు. అదే సమయంలో ఆయన బాబూ శివ ప్రసాద్ ను కలుసుకున్నారు. ఆయనతో కలిసి పండిట్ మదన్ మోహన్ మాలవీయ కల అయిన కాశీ హిందూ విద్యాపీఠ్ నెలకొల్పారు. దానికి తొలి వైస్ ఛాన్సలర్ కూడా అయ్యారు. రెండో ప్రధాని లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి, స్వాతంత్ర్య సమర యోధుడు చంద్ర శేఖర్ ఆజాద్ కూడా కాశీ విద్యా పీఠం విద్యార్థులే.

డాక్టర్ భగవాన్ దాస్ అనేక గ్రంథాలు అనువదించారు. వాటిలో భగవద్గీత ఇప్పటికీ ప్రాచుర్యంలో ఉంది. హిందీ, సంస్కృత భాషల్లో 30కి పైగా గ్రంథాలు రాశారు. 1934 లో ఆయన ఉత్తరప్రదేశ్ శాసనసభకు ఎన్నికయ్యారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక కూడా దేశ ప్రయోజనాల కోసం అవిశ్రాంతంగా పని చేస్తూనే వచ్చారు. సెప్టెంబర్ 18, 1958 న ఆయన కన్నుమూశారు. జీవితమంతా భారత దేశాన్ని విద్యారంగంలో స్వయం సమృద్ధం చేయటానికి కృషి చేశారు. ఆయన కృషి ఫలితంగానే భారతీయ విశ్వవిద్యాలయాల్లో విద్యా ప్రమాణాలు పశ్చిమ దేశాలకు దీటుగా ఉన్నాయి.

(‘నూర్ ఇండియా సమాచార’ నుంచి)

ఉత్తరప్రదేశ్ సోషల్ కాన్ఫరెన్స్ అధ్యక్షుడిగా (1919) రాజకీయ ప్రస్థానం ప్రారంభించిన భగవాన్ దాస్, ఆ మరుసటి సంవత్సరం ఉత్తరప్రదేశ్ రాజకీయ సమ్మేళనానికి అధ్యక్షత వహించారు. అనతి కాలంలో జాతీయ కాంగ్రెస్ పార్టీలో కీలక సభ్యుడిగా ఎదిగారు. సహాయ నిరాకరణోద్యమంలోనూ, శాసనోల్లంఘన ఉద్యమాలలో పాల్గొన్నందుకు జైలు కెళ్లారు. అదే సమయంలో ఆయన బాబూ శివ ప్రసాద్ ను కలుసుకున్నారు. ఆయనతో కలిసి పండిట్ మదన్ మోహన్ మాలవీయ కల అయిన కాశీ హిందూ విద్యాపీఠ్ నెలకొల్పారు.

భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

పుష్పలత దాస్
(1915-2003)

భారత స్వాతంత్ర్య ఉద్యమకారిణి, సామాజిక కార్యకర్త, రాజకీయ నాయకురాలు. అస్సాంలోని ఉత్తర లఖింపూర్ లో మార్చి 27, 1915న జన్మించారు. 1931లో భగత్ సింగ్ ఉరికి నిరసనగా ఉద్యమించారు. క్విట్ ఇండియా, శాసనోల్లంఘన ఉద్యమాల్లో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. అస్సాం శాసనసభకు, రాజ్య సభకు ప్రాతినిధ్యం వహించారు. ఈమె సేవల్ని గుర్తించిన భారత ప్రభుత్వం 1999లో పద్మభూషణ్ ను ప్రధానం చేసింది. ఈమె నవంబర్ 9, 2003న తుదిశ్వాస విడిచారు.

నలతగా ఉంది. మార్గమంతా కుదుపులు. ఎద్దును అదిలించి తోలకు. దాని దారిన దాన్ని పోనీ" అని బండిలోనే వడుకున్నాడు. చెంగయ్య అలాగే చేశాడు. ఒంటెద్దు బండి సరాసరి పట్టణంలోని దుకాణం ముందుకు వెళ్లి ఆగింది. దుకాణదారు బండిలోని గుమ్మడికాయలు చూసి చెంగయ్యతో "ఎప్పుడూ పదీ వన్నెండు కాయలకంటే ఎక్కువ తేనివాడివి, ఒకేసారి ఇన్ని కాయలు తెచ్చావేం?" అన్నాడు. చెంగయ్య దొంగతనం బయటపడింది. భీమయ్య అతడితో "ఒంటెద్దులు అలవాటైన చోట్లకు ఎవరూ తోలకుండానే ఇలా నడిచి పోగలవు. ఇప్పుడీ మూగజీవి, నువ్వు దొంగవని సాక్ష్యం చెప్పింది! నిన్ను పనిలోంచి తీసేస్తున్నాను" అన్నాడు. ★

జనరల్ నెస్టెడ్

1. ఇటీవల 22వ ఫుట్ బాల్ ప్రపంచ కప్ పోటీలు ఏ దేశం వేదికగా నిర్వహించారు?
2. మనదేశంలోని ఏ రాష్ట్రంలో థార్ ఎడారి ఉంది?
3. అంతర్జాతీయ టీ 20 క్రికెట్ లో నాలుగు వేల పరుగులు పూర్తి చేసిన క్రికెటర్ ఎవరు రికార్డు సృష్టించారు?

వ్యవస్థాపక ప్రధాన

కె : ప్రశ్నలు ఇంకా ఉన్నాయి : ఇంకా ఉన్నాయి

మెదడుకు మేత

నేరేడు పండులా నిగనిగలాడు, కమ్మదనానికి పెట్టింది పేరు, తలపై కిరీటం ఉండు, కూరగాయలలో మహారాజు, ఎవరది?

స్థాపక : ఇంకా ఉన్నాయి

మంచిమాట

రచయిత
కాదలుచుకున్న ప్రతి వ్యక్తి ముందు ఉత్తమ పాఠకుడు కావాలి!

విందు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...
అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రేన్

వక్క పలుకులు

శ్రీరంధి సుబ్బారావు మరియు శ్రీమతి రంధి లక్ష్మీవరసమ్మ

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

ఇప్పుడు మీ కోసం సరికొత్త ప్యాకింగ్ లో సరికొత్త రుచులతో

TARA 9044

మేషం : అశ్విని, భరణి,
కృత్తిక 1వ పాదం

ముఖ్య కార్యక్రమాలు విజయవంతం. ఆరోచనలు కలసివస్తాయి. నూతన ఉద్యోగప్రాప్తి. మీలోని ప్రతిభాపాటవాలు వెలుగులోకి వస్తాయి. పట్టుదల, ఆత్మవిశ్వాసం పెరుగుతాయి. వాహన యోగం. తీర్థయాత్రలు చేస్తారు. ఇంటిలో శుభ కార్యాలు నిర్వహిస్తారు. ఉద్యోగులకు అనుకూల మార్పులు. రచయితలు, క్రీడాకారులకు అవకాశాలు. 19, 20 తేదీల్లో ధనవ్యయం. కుటుంబ సభ్యులతో వైరం. దేవీస్తుతి మంచిది.

వ్యషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు,
రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

అనుకున్న పనులు నెమ్మదిగా పూర్తి కాగలవు. ఆర్థిక పరిస్థితి కొంత నిరాశాజనకంగా ఉంటుంది. స్థిరాస్తి వివాదాల నుంచి బయటపడతారు. వ్యాపారాలలో కొద్దిపాటి లాభాలు. ఉద్యోగులు కొత్త బాధ్యతలు చేపడతారు. కళాకారులు, వైద్యులకు వారి ఆశలు నెరవేరతాయి. 21, 22 తేదీల్లో స్నేహితుల నుంచి ఒత్తిడులు. అనారోగ్యం. కుటుంబ సమస్యలు. విష్ణుసహస్రనామ పారాయణం చేయండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు,
ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

యత్నకార్యనిధి. ఆర్థికంగా మెరుగ్గా ఉంటుంది. ధార్మికవేత్తల ద్వారా మీ అనుమానాలు నివృత్తి చేసుకుంటారు. రుణదాతల ఒత్తిడులుండవు. భూములు, వాహనాలు కొంటారు. కొద్దిపాటి ఆరోగ్య సమస్యలు. వ్యాపారాలకు లాభాలు. ఉద్యోగ విధి నిర్వహణలో వివాదాలు తీరతాయి. 16, 17 తేదీలలో సోదరులతో కలహాలు. శ్రమ పెరుగుతుంది. నిరుద్యోగుల యత్నాలు ముందుకు సాగవు. కాలభైరవాష్టకం పఠించండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం,
పుష్యమి, ఆశ్లేష

అస్తి వివాదాలు తీరతాయి. భూ, గృహ యోగాలు. పోగొట్టుకున్న దాక్రమెంట్లు తిరిగి పొందుతారు. వ్యాపారులకు సకాలంలో పెట్టుబడులు సమకూరతాయి. ఉద్యోగులకు విధి నిర్వహణలో ప్రోత్సాహం. పారిశ్రామిక వర్గాలకు సన్మానాలు. వైద్యులు, వ్యవసాయదారులకు అనూహ్యంగా కలసి వస్తోంది. 17,18 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. అనారోగ్యం. హనుమాన్ ఛాలీసా పఠించండి.

సింహం : మఖ, పుబ్బ,
ఉత్తర 1వ పాదం

విద్యార్థులు పోటీ పరీక్షలలో విజయం సాధిస్తారు. శ్రమ ఫలిస్తుంది. గృహ నిర్మాణ యత్నాలు ముమ్మరం చేస్తారు. వ్యాపారాలు మరింత పుంజుకుని ఆశ్చర్య పడతారు. ఉద్యోగాలలో మీ మాటకే విలువ పెరుగుతుంది. కళాకారులకు గుర్తింపు లభిస్తుంది. రాజకీయ వేత్తలు, కళాకారులకు విజయాలు సిద్ధిస్తాయి. 18, 19 తేదీల్లో మానసిక అశాంతి. ఆరోగ్య సమస్యలు. గణేశాష్టకం పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు,
హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

కార్యక్రమాలు నిదానంగా పూర్తిచేస్తారు. అస్తి వివాదాలు చికాకు పరుస్తాయి. శ్రమ పెరుగుతుంది. సోదరులతో విరోధాలు. ఆరోగ్యంపై శ్రద్ధ అవసరం. వ్యాపారాలలో ఒడిదుడుకులు. పెట్టుబడుల్లో తొందర వద్దు. ఉద్యోగులకు మరిన్ని బాధ్యతలు. రాజకీయ వేత్తలకు కొన్ని చిక్కులు. రచయితలు, క్రీడాకారులకు గందరగోళ పరిస్థితి. 19, 20 తేదీల్లో శుభవార్తలు. వాహన యోగం. ఆంజనేయ దండకం పఠించండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు,
స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

భూవివాదాలు పరిష్కారం. ఇంటాబయటా అనుకూల పరిస్థితులు. వివాహ, ఉద్యోగయత్నాలలో ముందడుగు. ఇంటి నిర్మాణాలు చేపడతారు. వ్యాపారాలు సజావుగా సాగుతాయి. ఉద్యోగులకు అనుకోని హోదాలు రావచ్చు. రాజకీయవేత్తల కష్టం ఫలిస్తుంది. రచయితలు, వైద్యులకు గుర్తింపు. 21,22 తేదీల్లో బంధు విరోధాలు. ఇంటా బయటా ఒత్తిడులు. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం,
అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

ఆదాయపరంగా ఇబ్బందులు తీరతాయి. వాహన యోగం. విద్యార్థులు, నిరుద్యోగులకు శుభ వార్తలు. ఇంటి నిర్మాణాల్లో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. దైవ దర్శనాలు. ఉద్యోగులకు ఒత్తిడులు తొలగుతాయి. రాజకీయ వర్గాలకు కొత్త పదవులు. క్రీడాకారులు, వైద్యులకు ఉత్సాహవంతంగా గడుస్తుంది. 16, 17 తేదీల్లో శారీరక రుగ్మతలు, లేనిపోని ఖర్చులు. దూర ప్రయాణాలు. శివపంచాక్షరి పఠించండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ,
ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

ఆదాయానికి ఇబ్బంది ఉండదు. పుణ్యక్షేత్రాలు

సింహంభట్ల సుబ్బారావు
6300674054

సందర్శిస్తారు. ఇంట్లో శుభకార్యాలు నిర్వహిస్తారు. అందర్ని ఆకట్టుకుంటారు. వ్యాపారాలు ఉత్సాహ వంతంగా కొనసాగుతాయి. ఉద్యోగుల ఆశయాలు నెరవేరుతాయి. రాజకీయవేత్తలకు విశేష గౌరవం. కళాకారులు, క్రీడాకారులకు కీర్తి దక్కుతుంది. 21, 22 తేదీల్లో వృథా ప్రయాస, బంధువర్గంతో విభేదాలు. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు,
శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

కొత్త పనులకు శ్రీకారం చుడతారు. రాబడి మెరుగ్గా ఉంటుంది. అస్తి వ్యవహారాలలో ఒప్పందాలు చేసుకుంటారు. నూతన విద్యావకాశాలు. తీర్థయాత్రలు చేస్తారు. ఉద్యోగులు సహనంతో కొన్ని బాధ్యతలు చక్కదిద్దుతారు. కళాకారులకు ఉత్సాహ వంతంగా ఉంటుంది. వ్యవసాయదారుల ఆశలు ఫలించే సమయం. 17,18 తేదీలలో బంధు విరోధాలు. ఖర్చులు. దత్తాత్రేయ స్తోత్రం పఠించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు,
శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

ఆదాయం ఉత్సాహాన్నిస్తుంది. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగలాభం. ఇంటాబయటా మీదే పైచేయి. కొత్త కాంట్రాక్టులు దక్కుతాయి. వ్యాపారాలు విస్తరిస్తారు. లాభాలకు లోటుండదు. ఉద్యోగులు సత్తా, ప్రతిభ చాటుకుంటారు. పారిశ్రామికవేత్తలకు గుర్తింపు రాగలదు. రచయితలు, వైద్యులకు శుభవార్తలు. 19, 20 తేదీలలో ఆరోగ్య సమస్యలు, బంధువుల నుంచి ఒత్తిడులు. హయగ్రీవ స్తోత్రం పఠించండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం,
ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

ఆదాయం ఉత్సాహాన్నిస్తుంది. వ్యయప్రయాసలు తీరతాయి. కుటుంబ సభ్యులతో ముఖ్య విషయాలు చర్చిస్తారు. కొన్ని పనులు నిదానంగా సాగుతాయి. ఆరోగ్య సమస్యల నుండి బయటపడతారు. ఉద్యోగ యత్నాలు కలసివస్తాయి. అధ్యాత్మిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటారు. వ్యాపారాలు లాభిస్తాయి. రచయితలు, క్రీడాకారులకు ఆహ్వానాలు. 20, 21 తేదీల్లో ధనప్రాప్తి. విందు వినోదాలు. దుర్గాదేవి స్తోత్రం పఠించండి.

ఆధారాలు

అడ్డం

1. దిన, వార, పక్ష మాసాదులుగా పాఠకులకు అందుతుండేది (3)
3. పానుగంటి వారి ప్రసిద్ధ వ్యాస సంపుటి (2)
4. 75 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక (3)
6. చారు (3)
7. కోటలో వేయాల్సిందింట! (2)
8. పలుచనిది (3)
10. ఒకనాటి తెలుగు సినీ హాస్యనటుడు (3)
12. ఖైదీ, కట్టుబడినవాడు (2)
14. గుంపు, సమూహం (2)
15. త్రిచక్ర వాహన చోదకుడు హైద్రాబాద్! (4)
18. వరాహము (2)
20. యుద్ధం (3)
22. శిగు వృక్షము (3)
24. దుమ్ము, ధూళి (3)
27. ఎనుగు (2)
28. ప్రభువు, చంద్రుడు (2)
30. విధము (2)
32. భర్త (2)
34. ఛందోపద్య రచయిత కూడా! (2)
36. హైదరాబాద్‌లో నది (2)
38. అటుగా నాగలి (3)
39. నక్షత్రము (2)
40. హ్రదము (3)

నిలువు :

1. జెండా (3)
2. కత్తి (4)
3. భాగ్య సూచక దేహ లక్షణము (3)
4. చోటు (2)
5. పక్షి జాతి (3)
7. సర్పము (2)
9. వరుడా లేక.....? (3)
10. బంగారు (4)
11. కొండ, పర్వతం (2)
13. దేవుని ముందు వెలిగించునది (2)
14. పూలదండకు కొలత (2)
16. కరువు (2)
17. అగ్నిపర్వతం చిమ్మేది (2)
19. స్వర్గం (2)
21. క్రుంకు, స్నానము (3)
23. సాగరిక ముందే పోయింది (3)
25. మేలు, ఎప్పుడూ పలకవలసింది (2)
26. తపస్సు, శిశిర ఋతువు (3)
29. తలక్రిందయిన $2+1=2$ (2)
31. వ్యవహారిక భాషా పితామహుడు (3)
33. సువ్వలు (2)
35. పుష్పము (2)
37. రాయల ప్రాంతము (2)

మా చిరునామా : పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

పదరసం-399

1		2	✠	3		✠	4		5
	✠	6			✠	7		✠	
	✠		✠	8	9		✠	✠	
✠	10		11	✠		✠	12	13	✠
14		✠	15	16		17	✠	18	19
20		21	✠		✠		✠	✠	
✠	22		23	✠	✠	✠	24	25	✠
26	✠	27		✠	28	29	✠	30	31
32	33	✠	34	35	✠	36	37	✠	
38			✠	39		✠	40		

పదరసం - 399

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్‌కోడ్ : మొబైల్ :

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్‌పై పదరసం నెం. వేసి 2023 జనవరి 30 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందజేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

పదరసం - 395 సమాధానాలు

1	సు	ర	భ	✠	అ	ని	✠	గ	ర్ష	ము
గు	✠	6	ష	ర	తు	✠	7	ఉ	ర్ణి	✠
అం	✠	జా	✠	8	తు	మా	రి	త	✠	మ
✠	10	పా	దు	గు	✠	సి	12	నం	ది	✠
14	టౌం	దు	✠	15	పా	వ	న	ము	✠	18
20	త	ప	21	తి	✠	డి	✠	క్కు	✠	పు
✠	22	రి	రం	స	✠	✠	24	త	25	మా
26	✠	27	గా	లి	✠	ఊ	హ	✠	30	సీ
32	33	వం	✠	34	లం	క	✠	36	లం	సా
38	వం	ద	నం	✠	ల	దై	✠	40	రా	ర్షి

విజేతలు: ఎం. శ్రేణ, టి.పి.వరుణ్‌విష్ణు, పి.రాజేశ్వర్‌రావు, పి.నాగేశ్వరశర్మ, బి.ఇందుశేఖర్, సి.గిరిజా శంకరరావు, కె.వెంకటరమణమూర్తి, ఆర్.రామశేషమ్మ, జి.అభిరామ్-హైదరాబాద్, బి.అలివేల, వి.రామలింగాచారి-యాదాద్రి, దేవిమీరా-భువనగిరి, బి.పండరి-కామారెడ్డి, కె.పాండు రంగం, వి.అనుపమ-వికారాబాద్, కె.అల్లీరాణి, జి.రవీంద్ర-చిత్తూరు, పి.సత్యవతి-తూర్పుగోదావరి, సి.హెచ్.దేవ లక్ష్మి-నిర్మల్, ఎస్.రాజు-కర్నూలు, ఆర్.సి.కాశీభట్ల-అనంతపురం, టి.ఎస్.ఆర్.ఆంజనేయులు, ఎన్.వి.ఎస్. శర్మ-కోనసీమ, టి.రూప్యలక్ష్మి, టి.జ్యోతి-నెల్లూరు, డా॥బి.ధన్వంతరి-మచిలీపట్నం, వి.భాస్కరయ్య-చెన్నై.

విజేత : బి.అలివేల-యాదాద్రి

సంక్రాంతి వస్తోందంటే... సినీ జీవులకు పెద్ద పండగ! తమ అభిమాన హీరోల సినిమాలను థియేటర్లలో చూసి ఆనందపడతారు. సంక్రాంతి పెద్ద సీజన్ కావడంతో అగ్ర కథానాయకుల చిత్రాలతో పాటు చిన్న హీరోల సినిమాలు విడుదల అవుతుంటాయి. తమిళులకు పొంగల్ పెద్ద పండగ కావడంతో అక్కడి స్టార్ సినిమాలు తెలుగులోనూ డబ్ అవుతుంటాయి. అలాంటి అన్ని రకాల చిత్రాల విడుదలకు ఈ సంక్రాంతి సాక్షిభూతమైంది. చిత్రం ఏమంటే.. ఇదే సమయంలో పలు వివాదాలకూ తెర లేచింది!!

చిరు వర్సెస్ బాలయ్య!

సీనియర్ స్టార్ హీరో బాలకృష్ణ నటించిన 'వీర సింహారెడ్డి' సినిమా జనవరి 12న విడుదల కాగా, చిరంజీవి నటించిన 'వాల్తేరు వీరయ్య' 13న

విషయం తేటతెల్లమైంది. మీడియాలో సంక్రాంతి సినీమాల విడుదల విషయంలో ఇటీవల జరిగిన చర్చ, రచ్చ మునుపెన్నడూ జరగలేదనేది వాస్తవం. ఎందుకంటే... తమిళ స్టార్ హీరో అజిత్ సినీమా 'తునిపు' (తెగింపు) జనవరి 11న విడుదల అవుతుందని ప్రకటించిన తర్వాత 'దిల్ రాజు' తాను 12న విడుదల చేయాలనుకున్న విజయ్ సినీమా 'వారిసు'ను 11న రిలీజ్ చేస్తున్నట్టు తెలిపారు. ఆ రకంగా అజిత్, విజయ్ అభిమానులు తమిళనాట ఢీ అంటే ఢీ అనుకునే పరిస్థితి ఏర్పడింది. అదే 'వారిసు' సినీమా తెలుగు వర్షన్ 'వారసుడు'ను 'దిల్ రాజు' 11న విడుదల చేయకుండా, 14వ తేదీన రిలీజ్ చేశారు. సంతోషం. కానీ ఈ విషయాన్ని సినీమా విడుదలకు రెండు రోజుల ముందు వరకూ ఆయన నిర్ధారించలేదు. మొదటి నుండి 'దిల్ రాజు' సినీమాను కొద్దిరోజులు వాయిదా వేసుకోవాలని నిర్మాతలు

తెరలేపిన సంక్రాంతి సినీమాలు!

విడుదలైంది. ఈ రెండు సినిమాలలో ఏది ముందు, ఏది తర్వాత విడుదల అవుతాయనే విషయంలో చాలా రోజుల పాటు చర్చ జరిగింది. ఎందుకంటే.. మొదట వచ్చిన సినిమాకు దక్కిన థియేటర్లు రెండో సినిమాకు దొరకవు కాబట్టి. అయితే ఈసారి సంక్రాంతి బరిలో చిరంజీవి కంటే బాలకృష్ణే ఓ రోజు ముందు వచ్చాడు. చిరంజీవి, బాలకృష్ణ సంక్రాంతి బరిలో పోటీ పడటం కొత్తేమీ కాదు. అయితే ఈసారి వీరిద్దరి మధ్య నెలకొన్న పోటీకి ఓ ప్రత్యేకత ఉంది. అదేమంటే.. వీరిద్దరితో సినీమాలు తీసిన నిర్మాతలు ఒకరే. మైత్రీ మూవీ మేకర్స్ పతాకంపై ఎర్నేని నవీన్, వై. రవిశంకర్ వీటిని నిర్మించారు. ఒకే నిర్మాణ సంస్థ నిర్మించిన సినిమాలు, అదీ అగ్ర కథానాయకులతో తీసిన రెండూ ఒక్కరోజు గ్యాప్ తో రావడం అనేది గతంలో ఎప్పుడూ జరగలేదు. మైత్రీ మూవీ మేకర్స్ ఈ కొత్త రికార్డ్ ను నెలకొల్పారు. ఇక ఈ రెండు సినిమాలకు సంబంధించి మరో సారూప్యం ఏమంటే... కథానాయిక. చిరంజీవి 'వాల్తేరు వీరయ్య' నాయికగా నటించిన శ్రుతిహాసనే.. బాలకృష్ణ సరసన 'వీర సింహారెడ్డి'లో నటించింది. కమల్ హాసన్ కుమార్తె అయిన శ్రుతి ఈ ఇద్దరు హీరోల సరసన నటించడం ఇదే మొదటిసారి. అలానే దర్శకులిద్దరూ ఈ అగ్ర కథానాయకులతో సినీమాలు చేయడం కూడా ఇదే మొదటిసారి. ఆ రకంగా పలు విశేషాల మేలు కలయికగా వచ్చిన 'వీర సింహారెడ్డి', 'వాల్తేరు వీరయ్య' ఆయా హీరోల అభిమానులను అలరిస్తున్నాయి.

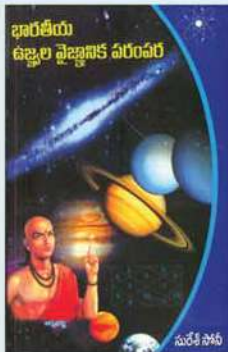
ఇద్దరు అగ్ర కథానాయకుల సినిమాలు సంక్రాంతికి విడుదల అవుతున్న సమయంలో 'దిల్ రాజు' వంటి సీనియర్ నిర్మాత... తాను తమిళంలో నిర్మించిన 'వారసుడు'ను సంక్రాంతి కానుకగా జనవరి 14న విడుదల చేశారు. అయితే... ఈ నిర్ణయాన్ని ఆయన చివరి నిమిషంలో తీసుకోవడంతో తెలుగు సినీమా రంగంలో నిర్మాతల మధ్య సరైన అవగాహన లేదనే

కోరినా, అంగీకరించని ఆయన.. చివరి నిమిషంలో తన పట్టును సడలెన్ను వెనక్కి వెళ్లడంలో ఆంతర్యం ఏమిటని ప్రశ్నిస్తున్నారు. అగ్ర కథానాయకులను, వారితో సినీమాలు నిర్మించిన నిర్మాతలను మానసికంగా ఆందోళనకు గురిచేసి 'దిల్ రాజు' పొందే ఆనందం ఏమిటనేది ప్రశ్న. అయితే.. అజిత్ 'తెగింపు' సినీమాను ఇటు నైజాంలోనూ, అటు ఉత్తరాంధ్రలోనూ 'దిల్ రాజ్' పంపిణీ చేశాడు కాబట్టి.. తన సొంత సినీమా 'వారసుడు'ను వ్యూహాత్మకంగానే 14వ తేదీకి పంపాడనే వారూ లేకపోలేదు. చిత్రం ఏమంటే.. తెలుగు స్టార్ హీరోల సినీమాల కోసం తాను వెనక్కి వెళ్లినని, తోటి నిర్మాతలకు మంచి జరగాలనే తాను కోరుకుంటానని 'దిల్ రాజు' మీడియా సమావేశంలో ప్రకటించినా... దాన్ని నమ్మి ఆయన్ని అభినందించిన వారు లేకపోయారు!

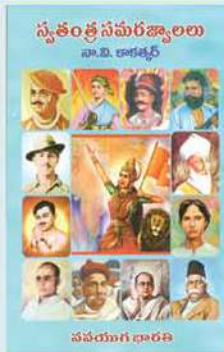
అంతేకాదు.. ఈ నెల 14న 'వారసుడు'ను విడుదల చేయడంతో సంతోష్ శోభన్ మూవీ 'కల్యాణం కమనీయం' కు అది పోటీగా నిలిచి ఈ చిత్ర నిర్మాణ సంస్థ యూవీ క్రియేషన్స్ కు కాస్తంత ఇబ్బందిగానే మారింది. ఈ మొత్తం వ్యవహారాన్ని చూస్తుంటే 'దిల్ రాజు' ఉద్దేశపూర్వకంగానే కొన్ని చర్యలు తీసుకుంటున్నాడని తెలుగు నిర్మాతలు భావిస్తున్నారు. ఎందుకంటే.. మైత్రీ మూవీ మేకర్స్ సంస్థ ఇప్పుడిప్పుడే పంపిణీ రంగంలోకి అడుగుపెడుతోంది. అలానే యూవీ క్రియేషన్స్ ఫిల్మ్ ఎగ్జిబిషన్ లో జోరు చూపుతోంది. ఈ రెండు రంగాల్లోనూ 'దిల్ రాజు' ఇప్పటికే ఉన్నారు. కాబట్టి వీరిద్దరికీ ఏదో రకంగా చెక్ పెట్టాలనుకుని, ఈ సంక్రాంతికి ఇలా మైండ్ గేమ్ ఆడాడని చిత్రసీమలోని కొందరు గుసగుసలాడుతున్నారు. వాస్తవాల్లోమిటనేది పక్కన పెడితే.. సంక్రాంతి సందర్భంగా ఈ ఐదు సినీమాల విడుదల సమయంలో జరిగిన తంతు.. రాబోయే రోజుల్లో సినీమాల విడుదలపై కచ్చితంగా ప్రభావం చూపుతుంది. ఇక సంక్రాంతి బరిలో నిలిచి, గెలిచిన చిత్రాలు ఏవనేది బేరీజు వేయడానికి మరి కొద్ది రోజులు పడుతుంది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు

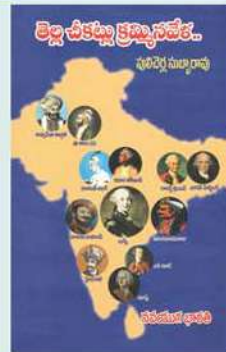
వెల : ₹.200/-

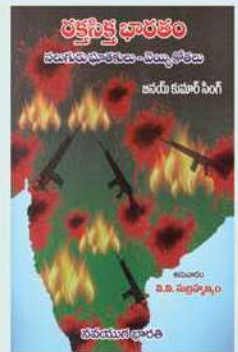
వెల : ₹.200/-

వెల : ₹.390/-

వెల : ₹.300/-

వెల : ₹.200/-

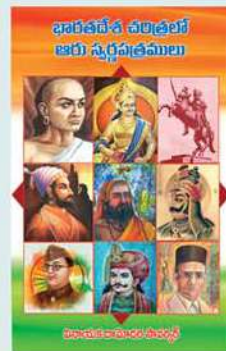
వెల : ₹.200/-

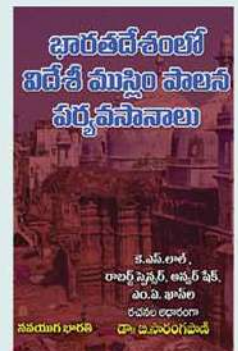
వెల : ₹.200/-

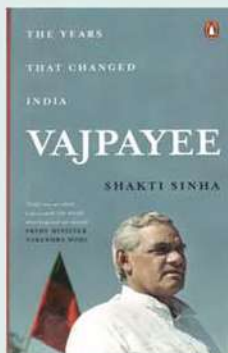
వెల : ₹.200/-

వెల : ₹.250/-

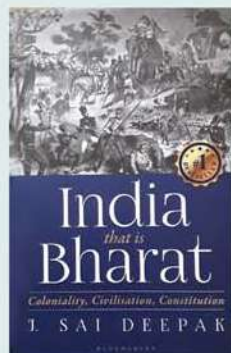
వెల : ₹.250/-

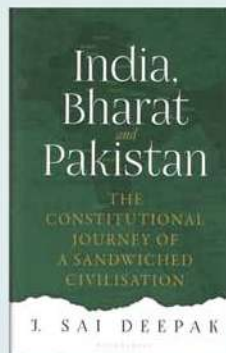
వెల : ₹.599/-

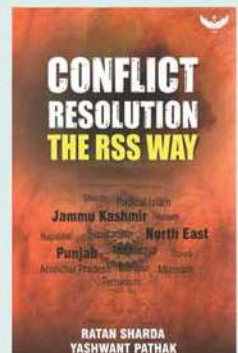
వెల : ₹.695/-

వెల : ₹.799/-

వెల : ₹.799/-

వెల : ₹.549/-

పై పుస్తకములకు మరియు క్రొత్త, పాత నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సంప్రదించండి

ఫోన్ ద్వారా మీకు కావలసిన పుస్తకాలు తెలియజేయండి! రిజిస్టరు పోస్టులో అందుకోండి!!

సాహిత్య నికేతన్ : 3-4-852, కేశవనిలయం, బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్ -27.

040-27563236, 9290127329

సాహిత్య నికేతన్ : ఏలూరు రోడ్, గవర్నరు పేట, విజయవాడ - 2, దూరవాణి : 63035 41244

With best compliments from:

Estd : 1994-95

G.PULLA REDDY COLLEGE OF PHARMACY

Affiliated to Osmania University and Approved by PCI & AICTE

Accredited by NAAC, ISO 9001-2015 Certification

G.Pulla Reddy Educational Campus, Mehdiapatnam, Hyderabad-500028

Phone : 040-23517222, +91 8297511177

Email: gprcphyd@gmail.com | website : gprcp.ac.in

EAMCET Code : GPRP

PGECET Code : GPRP1

COURSES OFFERED

B.Pharm

M.Pharm

- 1. M.Pharm (Pharma. Chemistry)**
- 2. M.Pharm (Pharmaceutics)**
- 3. M.Pharm (Pharmacology)**
- 4. M.Pharm (Pharma. Analysis)**
- 5. M.Pharm (Pharma. Regulatory Affairs)**

Pharm D

**Founder Chairman
Late G. Pulla Reddy**

**Chairman
P.Subba Reddy**

**Managing Trustee
G.Raghava Reddy**